

**Zpráva o činnosti a hospodaření
Energetického regulačního úřadu
za rok 2017**

Obsah

Seznam často používaných zkratk	4
1 Úvod	5
2 Vedení úřadu	8
3 Ochrana spotřebitele	9
3.1 Právní ochrana spotřebitele a mezinárodní aktivity	9
3.2 Řešení sporů	10
4 Regulace	11
4.1 Účast v programu BETA2 a THÉTA (pod vedením TA ČR)	13
5 Elektroenergetika	15
5.1 Trh s elektřinou	15
5.2 Tvorba a stanovení cen	15
5.3 Regulované části ceny	17
5.4 Neregulované části ceny	20
5.5 Statistika a sledování kvality	20
5.6 Posouzení plánu rozvoje přenosové soustavy	21
5.7 Mezinárodní vztahy	22
5.7.1 Činnosti ERÚ v rámci pracovních skupin ACER/CEER v oblasti elektroenergetiky	22
5.7.2 Zimní legislativní balíček Evropské komise	23
6 Plynárenství	24
6.1 Trh s plynem	24
6.2 Tvorba a stanovení cen	25
6.3 Regulované části ceny	26
6.4 Neregulované části ceny	28
6.5 Statistika a bezpečnost dodávek	28
6.6 Posouzení plánu rozvoje přepravní soustavy	29
6.7 Mezinárodní vztahy	31
7 Teplárenství	32
7.1 Trh s tepelnou energií	32
7.2 Tvorba a stanovení cen	32
7.3 Vyhodnocení cen tepelné energie	32
7.4 Vývoj cen tepelné energie	33
8 Podporované zdroje energie	37
8.1 Notifikační řízení	37
8.2 Cenová rozhodnutí	37
9 Licence	39
9.1 Vývoj	39
9.2 Uznávání odborné kvalifikace	41
9.3 Energetický regulační fond	41
9.4 Řízení ve věcech správních poplatků	41
10 REMIT	42
10.1 Dohledová činnost	42
10.2 Mezinárodní spolupráce	42
11 Legislativní a správní činnost	43
11.1 Základní změny právních předpisů v působnosti ERÚ	43
11.2 Výkladová stanoviska	44
11.3 Správní řízení	45
12 Kontrolní a dohledová činnost	49
12.1 Kontroly v oblasti elektroenergetiky a plynárenství	49
12.2 Kontroly v oblasti teplárenství	50

12.3	Kontroly v oblasti podporovaných zdrojů energie.....	50
12.4	Kontroly nákladů.....	51
13	Rozpočtové hospodaření	52
13.1	Rozpočet kapitoly	52
13.1.1	Příjmy kapitoly.....	52
13.1.2	Výdaje kapitoly	52
13.1.3	Programové financování	53
13.1.4	Výdaje na zahraniční pracovní cesty	54
13.1.5	Vyhodnocení hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti hospodaření úřadu	54
13.1.6	Peněžní fondy, údaje o majetku, pohledávkách a závazcích	55
13.1.7	Plnění závazných ukazatelů	55
14	Lidské zdroje.....	56
15	Vnitřní kontrolní systém	62
15.1	Vnější kontrola	62
15.2	Vnitřní kontrola a interní audit.....	62
Příloha č. 1		64
Příloha č. 2		65
Příloha č. 3		66
Příloha č. 4		68

Seznam často používaných zkratk

ACER	Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů (<i>Agency for the Cooperation of Energy Regulators</i>)
CEER.....	Rada evropských energetických regulátorů (<i>Council of European Energy Regulators</i>)
CR.....	cenové rozhodnutí ERÚ
ČOI.....	Česká obchodní inspekce
ČR.....	Česká republika
DPH.....	daň z přidané hodnoty
DPI	dodavatel poslední instance
EK, Komise (EU)	Evropská komise
energetický zákon.....	zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména zákona č. 131/2015 Sb.
ERÚ, úřad.....	Energetický regulační úřad
FVE	fotovoltaická elektrárna
ISMS.....	systém řízení bezpečnosti informací
KVET	kombinovaná výroba elektřiny a tepla
MF	Ministerstvo financí ČR
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
MŽP.....	Ministerstvo životního prostředí
nařízení REMIT.....	nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1227/2011 ze dne 25. října 2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií
operátor trhu	společnost OTE, a.s.
OZE	obnovitelné zdroje energie
POZE.....	podporované zdroje energie
TA ČR	Technologická agentura ČR
ÚOHS.....	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
VKP.....	veřejný konzultační proces
vláda	vláda ČR
web ERÚ	webové stránky ERÚ
zimní balíček	souhrn legislativních návrhů EK pod názvem Čistá energie pro všechny Evropany (<i>Clean Energy Package for All Europeans</i>)

1 Úvod

Energetický regulační úřad (ERÚ, úřad) působí v souladu se zákonem č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména zákona č. 131/2015 Sb., a změně zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie, ve znění pozdějších předpisů, jako správní úřad pro výkon regulace v energetických odvětvích od 1. ledna 2001.

Úkolem úřadu je zejména ochrana spotřebitele, regulace cen, dohled nad energetickým trhem a nad dodržováním podmínek hospodářské soutěže tam, kde není možná konkurence, licenční řízení, kontrola licencovaných subjektů, rozhodování sporů a podpora využívání podporovaných zdrojů energie (POZE).

ERÚ aktivně spolupracuje jak s orgány státní správy, s tuzemskou Technologickou agenturou České republiky (TA ČR), tak s evropskými institucemi Agenturou pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER; *Agency for the Cooperation of Energy Regulators*) a Radou evropských energetických regulátorů (CEER; *Council of European Energy Regulators*).

Zásadní události roku 2017

V únoru 2017 pod vedením tehdejší předsedkyně ERÚ se úřad rozhodl ponechat nastavení parametrů, pravidel a metodiky regulace na usnesení nově jmenované Rady Energetického regulačního úřadu (Rada ERÚ). Předsedkyně ERÚ předala prezidentu České republiky úřadem zpracovanou zprávu shrnující 6 let svého působení na ERÚ (*Energetický regulační úřad pod vedením předsedkyně Aleny Vitáskové, Funkční období: srpen 2011 – červenec 2017*). Před nástupem Rady ERÚ úřad rovněž připravil *Předávací protokol Radě Energetického regulačního úřadu*, který shrnoval veškeré úkoly jednotlivých útvarů úřadu.

V souladu s energetickým zákonem jmenovala vláda České republiky (vláda) na návrh ministra průmyslu a obchodu svým usnesením z června 2017 pětičlennou Radu ERÚ s účinností od 1. srpna 2017. ERÚ je tak řízen kolektivním orgánem a dochází k jedné z největších změn v šestnáctileté historii úřadu. Každý rok bude na 5 let jmenován nový radní namísto toho, kterému končí funkční období. Do funkce předsedy Rady ERÚ je radní jmenován na dobu zbývajících do konce jeho členství v Radě ERÚ, nejvýše však na dobu 3 let. Jednání Rady ERÚ, která se konají zpravidla dvakrát měsíčně, se řídí jednacím řádem. Rada ERÚ rozhoduje hlasováním, každý radní má jeden hlas. Usnesení Rady ERÚ je přijato, pokud pro něj hlasovali alespoň 3 radní.

Na základě požadavků evropské a české legislativy byla na konci srpna 2017 publikována Národní zpráva Energetického regulačního úřadu o elektroenergetice a plynárenství v České republice za rok 2016.

V rámci svých kompetencí jsou dále pravidelně zveřejňovány zprávy o provozu elektrizační, plynárenské a teplárenské soustavy. V roce 2017 úřad vydal za každý sektor energetiky čtyři čtvrtletní zprávy a tři roční zprávy o provozu, které zahrnují údaje za rok 2016. Data jako podkladový materiál byla shromažďována na základě výkazů dodaných účastníky trhu. Zprávy o provozu jsou pak základním zdrojem dat pro státní i nestátní instituce, odbornou a laickou veřejnost.

V říjnu 2017 si Valné shromáždění CEER zvolilo nové členy správní rady. Místopředsedou CEER se stal zástupce úřadu. České republice (ČR) se díky tomuto úspěchu otevírá větší prostor promlouvat do budoucnosti evropské energetické politiky.

V listopadu 2017 pak podepsal ERÚ s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) společné memorandum. Cílem memoranda je posílení spolupráce, koordinace přípravy legislativy i sdílení informací a zkušeností v zájmu kultivace trhu. Spolupráce úřadu a ÚOHS je v činnosti regulátora považována za průlomovou.

Zástupci ERÚ se účastnili schůzí výborů a podvýborů obou komor Parlamentu ČR. V závěru roku 2017 se Rada ERÚ sešla s představiteli dvou senátních výborů a v rámci ustavování Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR také s novými členy Hospodářského výboru a některých podvýborů sněmovny.

Rok 2017 byl druhým rokem IV. regulačního období, které původně mělo být tříleté, ale po nástupu Rady ERÚ bylo prodlouženo na 5 let. Hlavními důvody pro prodloužení Zásad cenové regulace pro období 2016–2018 na období 2016–2020 byl návrh změn právních předpisů v oblasti energetiky v rámci zimního balíčku a významné technologické změny na základě požadavků právních předpisů EU.

V souladu s vládním *Akčním plánem boje s korupcí na rok 2017* připravil ERÚ svůj interní protikorupční program, který rozpracovává akční plán a *Rámcový resortní interní protikorupční program* pro podmínky úřadu.

ERÚ se postavil skepticky k úvahám vlády na vytvoření superregulátora – společné instituce, která by sdružovala aktuálně existující regulační aktivity pro různá síťová odvětví.

Prostřednictvím Portálu veřejné správy vydal ERÚ desetkrát Energetický regulační věstník – se třemi cenovými rozhodnutími ERÚ (CR) k cenám souvisejícím s dodávkou elektřiny, dvěma k cenám souvisejícím s dodávkou plynu a čtyřmi k podpoře POZE a s několika dalšími zprávami a informacemi. CR byla rovněž vyhlášena formou sdělení ve Sbírce zákonů. Všechny věstníky byly zveřejněny také na webových stránkách ERÚ (web ERÚ).

ERÚ s cílem transparentně a přehledně informovat všechny dotčené strany provedl konsolidaci webu ERÚ, hlavně v oblasti ochrany spotřebitele. V průběhu roku byl web ERÚ pravidelně aktualizován a celkově se rozrostl o 1269 článků.

V roce 2017 bylo na webu ERÚ zveřejněno 13 výkladových stanovisek k ustanovením právních předpisů v oblasti působnosti ERÚ, která úřad zohledňuje ve své rozhodovací činnosti.

Mezi prioritní výstupy úřadu patřily otázky rozvoje plynárenské soustavy nebo přeshraniční toky elektřiny. Směrem k široké veřejnosti se potom ERÚ v médiích věnoval zejména spotřebitelským otázkám. Pro tyto aktivity úřad využil jak média, tak přímý osobní kontakt, když navázal na předchozí zkušenosti z osvětového setkávání se spotřebiteli v předchozím roce.

Regulované ceny související s dodávkou elektřiny meziročně poklesly pro zákazníky připojené na hladinách vysokého a velmi vysokého napětí, mírně naopak vzrostly pro domácnosti a malé podnikatele. Kromě typu odběru pohyb regulovaných cen závisí také na lokalitě, resp. distribučním území, ve kterém se zákazník nachází. Průměrně činí meziroční nárůst regulovaných cen pro zákazníky na hladině nízkého napětí 2,5 procenta a po odečtení inflace tak jde o změnu v desetinách procenta.

Také regulované ceny související s dodávkou plynu budou v roce 2018 srovnatelné s rokem 2017. Podle typu odběru a distribučního území budou stagnovat, nebo porostou v jednotkách procent. Poměr změny u maloodběratelů a velkoodběratelů bude opačný, než je tomu u elektřiny, menší nárůst čeká domácnosti. Průměrně regulované ceny porostou

o 2,8 procenta, jejich dopad do výsledných cen plynu bude ale díky nižšímu podílu regulované složky méně výrazný než u elektřiny.

V roce 2017 změnilo dodavatele elektřiny téměř 358 tisíc zákazníků, což představuje zhruba totožný počet změn dodavatele jako v předchozím roce. Dodavatele plynu změnilo v porovnání s rokem 2016 o 23 595 zákazníků více. Z celkového počtu 227 545 změn dodavatele plynu v roce 2017 bylo 199 678 změn uskutečněno u zákazníků kategorie domácnost.

S ohledem na kompetence ERÚ spolupracoval úřad především s Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR (MPO), Ministerstvem financí ČR (MF), Ministerstvem zahraničních věcí (MZV), Ministerstvem životního prostředí (MŽP), Ministerstvem práce a sociálních věcí, ÚOHS, Českým statistickým úřadem, Českou obchodní inspekcí (ČOI) a Státní energetickou inspekcí. Činnost probíhala jak na pravidelných setkáních ustavených skupin, tak v rámci dalších pracovních vazeb.

V roce 2017 se uskutečnila dvě setkání regulátorů zemí Visegrádské čtyřky (V4). Setkání 7. září v rámci ekonomického fóra v polské Krynici bylo první příležitostí pro představení nové Rady ERÚ partnerským regulátorům. Zástupci regulačních orgánů zemí V4 diskutovali v rámci panelu o dilematech energetické politiky. Dne 14. listopadu následovalo v sídle maďarského regulátora v Budapešti pracovní setkání zástupců V4 k problematice balíčku *Čistá energie pro všechny Evropany* (zimní balíček; *Clean Energy Package for All Europeans*), který by měl prohloubit tržní základy evropské energetiky při zachování svobodné volby energetického mixu a konkurenceschopnosti.

V průběhu roku se zástupci úřadu zúčastnili několika konferencí, jednání Florentského, Madridského a Londýnského fóra a workshopů. Dále se zástupci ERÚ účastnili jednání regionálních skupin pro sestavování seznamů projektů společného zájmu (PCI – Projects of Common Interest). Další dvoustranná či vícestranná jednání se týkala integrace trhů s elektřinou, integrace trhů s plynem a konkurenceschopnosti.

2 Vedení úřadu

Předsedkyně ERÚ

Ing. Alena Vitásková, předsedkyně ERÚ do 31. července 2017

Energetika: Severomoravská plynárenská, a.s. (Ostrava), Transgas s.r.o., RWE Transgas, a.s., Pražská teplárenská a.s.

Byla prezidentkou Klubu plynárenských podnikatelů ČR.

Rada ERÚ

Ing. Vladimír Outrata, předseda Rady ERÚ od 1. srpna 2017
před nástupem Rady ERÚ místopředsdou ERÚ

Energetika: Plynoprojekt Praha, Transgas s.r.o., RWE Transgas, a.s., NET4GAS, s.r.o.

Zasedal v představenstvu Gas Infrastructure Europe a byl členem představenstva ENTSOG.

Ing. Jan Pokorný, člen Rady ERÚ od 1. srpna 2017
před nástupem Rady ERÚ místopředsdou ERÚ

Energetika: Krajské středisko Centrálního zásobování teplem, Moravskoslezské teplárny a. s., Severomoravská energetika, a. s., Energetika Vítkovice, a.s., ČEZ Energetické služby, s.r.o. Na MPO vedl oddělení teplárenství.

JUDr. PhDr. Vratislav Košťál, člen Rady ERÚ od 1. srpna 2017

Energetika: RWE Transgas, a.s., NAFTA a.s., E.ON Česká republika, s. r. o., ČEPS, a.s.

Před nástupem do funkce člena Rady ERÚ byl hlavním právníkem ochrany spotřebitele v České národní bance.

Ing. Rostislav Krejcar, Ph.D., člen Rady ERÚ od 1. srpna 2017

Energetika: ERÚ (2002 – 2012), Pedagogická činnost na ČVUT v Praze od roku 2010 v oblasti ekonomiky energetiky. Před nástupem do Rady ERÚ nezávislý konzultant v energetice jako OSVČ.

Od roku 2012 pracuje na částečný úvazek na ČVUT.

Ing. Vladimír Vlk, člen Rady ERÚ od 1. srpna 2017

Energetika: elektrárenská společnost (nyní ČEZ, a. s.), ŠKODA PRAHA, a.s., ČEZ, a. s.

Věnoval se konzultační činnosti pro firmy i státní instituce, zastával mj. pozici poradce ministra na MŽP a MPO.

3 Ochrana spotřebitele

3.1 Právní ochrana spotřebitele a mezinárodní aktivity

ERÚ v 1. polovině roku 2017 jednal s ČOI za účelem řešení sporů týkajících se prodeje LED žárovek v souvislosti se změnou dodavatele energií sjednávanou mimo obchodní prostory. Výsledkem jednání bylo vydání stanoviska ČOI, ve kterém byla vyřešena otázka věcné příslušnosti ERÚ a ČOI ve věcech spotřebitelských sporů plynoucích z kupní smlouvy na LED žárovky a sporů ze smlouvy s předmětem dodávky elektřiny nebo plynu.

Etický kodex

S cílem poskytovat spotřebitelům požadovanou podporu a právní ochranu ERÚ aktualizoval *Etický kodex obchodníka s elektřinou a plynem* (účinnost od 2. ledna 2017). Zásadní úpravou, proti předchozí verzi, bude v 1. čtvrtletí 2018 zavedena povinnost signatářů uvádět na fakturách dobu trvání smlouvy na dobu určitou a nejbližší možné datum ukončení dodávek energií. K dodržování pravidel Etického kodexu obchodníka se v roce 2017 přihlásilo pouze 19 obchodníků. Proto ERÚ začal ve spolupráci s největšími obchodníky s elektřinou a plynem připravovat vzorový Etický kodex, který by obsahoval základní pravidla a postupy etického jednání obchodníka se zákazníkem v postavení spotřebitele.

Řešení podání

ERÚ obdržel 7 065 telefonických, 4 488 písemných a 248 osobních podání spotřebitelů, tj. 11 801 podání celkem. Spotřebitelé se na ERÚ obraceli zejména ohledně způsobu vyřešení smluvní sankce a možnosti odstoupení či výpovědi smlouvy s předmětem dodávky elektřiny nebo plynu. Podněty se dále týkaly fakturace spotřeby elektřiny nebo plynu a dalších podmínek dodávky elektřiny nebo plynu včetně podmínek cenových, podomního prodeje, postupu při změně dodavatele, uložení smluvních sankcí za nedodržení smluvních podmínek, neoprávněných odběrů.

Mezinárodní aktivity

Na poli ochrany spotřebitele a maloobchodního trhu se ERÚ i v roce 2017 intenzivně zapojoval do činnosti CEER, který si klade za cíl zpřístupnit nejpočetnějšímu segmentu spotřebitelů nezbytnou orientaci na liberalizovaném trhu, především pokud jde o ceny energií a kvalitu dodávek komodity.

Poté, co Evropská komise (EK, Komise (EU)) přijala dne 30. listopadu 2016 soubor legislativních návrhů široce zasahujících do oblasti fungování evropského elektroenergetického trhu v rámci zimního balíčku, ve kterém jsou spotřebitelská problematika a maloobchodní trhy řešeny především v revizi směrnice č. 2009/72/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou, se rok 2017 nesl v duchu prací na pozičních dokumentech a pozměňovacích návrzích k příslušným článkům směrnice z oblasti regulace elektroenergetického trhu. ERÚ mj. úzce spolupracoval s MPO, MZV i Úřadem vlády a rovněž spolupracoval s ostatními evropskými regulátory.

Pod záštitou CEER pokračovala iniciativa na poli spotřebitele a maloobchodu *PEER initiative (Partnership for the Enforcement of Energy Rights)*. Jednalo se o posílení komunikace, výměnu informací a upevnění spolupráce mezi jednotlivými stranami za účelem identifikace a řešení kritických problémů souvisejících s právy spotřebitele energie

a ochranou spotřebitele. Pokračovala i nadále spolupráce s ACER, a to při tvorbě *Výroční monitorovací zprávy (Market Monitoring Report)*.

3.2 Řešení sporů

Na základě ustanovení § 20e písm. c) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, je ERÚ jedním ze subjektů mimosoudního řešení spotřebitelských sporů EK (ADR; *Alternative Dispute Resolution*). Oddělení pro řešení spotřebitelských sporů ve správním řízení bylo v rámci ERÚ zřízeno k 1. lednu 2017. Rozhoduje o návrzích zákazníků v postavení spotřebitelů v mezích energetického zákona podle ustanovení § 17 odst. 7 písm. e).

- Podle § 17 odst. 7 písm. e) bodu 1. rozhoduje ERÚ spory mezi zákazníkem a držitelem licence o splnění povinností ze smluv, jejichž předmětem je dodávka nebo distribuce elektřiny, plynu nebo tepelné energie.
- Podle § 17 odst. 7 písm. e) bodu 2. rozhoduje ERÚ o určení, zda právní vztah mezi zákazníkem a držitelem licence, jejichž předmětem je dodávka nebo distribuce elektřiny, plynu nebo tepelné energie, vznikl, trvá, nebo zanikl, a kdy se tak stalo.

Za rok 2017 bylo vedeno řízení o 146 návrzích, z toho jich v roce 2017 bylo 76 pravomocně ukončeno.

4 Regulace

Rok 2017 byl druhým rokem IV. regulačního období, které původně mělo být tříleté, ale po nástupu Rady Energetického regulačního úřadu bylo prodlouženo na 5 let. Hlavními důvody pro prodloužení Zásad cenové regulace pro období 2016–2018 na období 2016–2020 byly níže uvedené skutečnosti.

Zásady cenové regulace pro období 2016–2018 pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství a pro činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství nastavují postupy regulace cen a definice principů regulace pro období 2016–2018 (Zásady regulace pro období 2016–2018).

Poté, co Energetický regulační úřad nastavil principy regulace pro období 2016–2018 prostřednictvím Zásad regulace pro období 2016–2018, dochází k podstatné změně okolností, když:

- a) Evropská komise předložila v listopadu roku 2016 pod souhrnným názvem „Čistá energie pro všechny Evropany“ návrhy změn právních předpisů v oblasti energetiky, které budou mít po svém přijetí a implementaci rozsáhlé dopady do fungování elektroenergetického trhu i regulace cen v elektroenergetice,
- b) dochází rovněž k významným technologickým změnám, jakož i propojování trhů na základě požadavků právních předpisů EU,
- c) Plán legislativních prací vlády na rok 2017, stanovený usnesením vlády ze dne 14. prosince 2016 č. 1121, předpokládá v srpnu roku 2018 účinnost návrhu zákona, kterým se má změnit energetický zákon,
- d) usnesením vlády ze dne 27. června 2016 č. 601, k návrhu zákona, kterým se mění energetický zákon, byl gestorovi zákona č. 458/2000 Sb. aktualizován úkol předložit návrh novely s úpravou základních pravidel pro výkon regulace v energetických odvětvích.

Energetický regulační úřad je povinen prostřednictvím regulace ceny související služby v elektroenergetice a plynárenství zabezpečit dlouhodobě stabilní právní a regulační prostředí.

Základním úkolem regulátora je proto zajistit stabilní a spolehlivý regulační rámec pro trh s elektřinou a plynem, které posílí fungování těchto trhů.

Současně platí, že regulační rámec, vymezený v zásadách cenové regulace, musí být vytvářen na základě a v mezích příslušných právních předpisů, zejména zákona č. 458/2000 Sb., a zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o podporovaných zdrojích energie).

Dne 1. ledna 2019 nabude účinnost právní úprava energetického zákona, na základě které je Energetický regulační úřad povinen rozhodovat o cenách pro určitý časový úsek, tzv. regulační období. Protože podle zákona je regulačním obdobím časové období vymezené nejméně pěti po sobě následujícími regulovanými roky, bylo by v rozporu s navazujícími povinnostmi regulátora, aby nastavil (původně plánované) nové principy regulace cen pro V. regulační období od 1. ledna 2019 nejméně do 31. prosince 2023 s vědomím, že v průběhu tohoto období nastanou výše naznačené změny, které zásadně ovlivní regulační prostředí v ČR, a tedy v konečném důsledku i samotný regulační rámec.

Při respektování skutečnosti, že současné principy regulace plně vyhovují požadavkům právních předpisů, považoval ERÚ po vyhodnocení nákladů a přínosů za nejvhodnější řešení ponechání těchto principů v praxi i pro následující období let 2019–2020, během kterých

dojde k revizi právních předpisů, které by mohly narušovat či ovlivňovat stávající principy tvorby cen. Pouze takové zásady cenové regulace pro nové V. regulační období, které budou reflektovat změny pravidel pro výkon regulace v energetických odvětvích, mohou obstát v konfrontaci s požadavkem na zajištění dlouhodobě stabilního právního a regulačního prostředí.

Změna původně deklarovaného záměru, spočívající v ponechání platnosti stávajících parametrů regulačního vzorce do 31. prosince 2020, má účinky na regulovanou cenu pouze do budoucna. Změna tedy neohroží stabilitu, předvídatelnost a transparentnost podmínek pro realizaci související služby v elektroenergetice a plynárenství.

Stabilita a předvídatelnost pro investování v průběhu navazující části současného regulačního období je zajištěna tím, že konkrétní hodnoty parametrů regulačního vzorce platné pro roky 2016-2018 budou nadále ponechány v platnosti pro roky 2019–2020 a obsaženy v aktualizovaných Zásadách cenové regulace pro období 2019–2020.

Zachováním stávajících pravidel regulace i pro následující období let 2019–2020 bude tedy i nadále v souladu s požadavky § 19a energetického zákona stanovena přiměřená úroveň zisku pro regulované společnosti v elektroenergetice a plynárenství, zajištěna dostatečná kvalita poskytovaných služeb zákazníkům při účelně vynaložených nákladech, podpořeny budoucí investice, zajištěny zdroje pro obnovu soustav s cílem dalšího zvyšování efektivity, ze které budou profitovat také zákazníci.

Nastavení platnosti současných parametrů cenové regulace do 31. prosince 2020 je proto vhodným a přiměřeným nástrojem k dosažení zamýšleného cíle, kterým je zachování stabilní regulace cen a v kontextu výše uvedených okolností svým přínosem převáží nad zachováním původního záměru, kterým bylo nastavení nových parametrů cenové regulace od 1. ledna 2019.

V oblasti změny tarifní struktury úřad navázal na projekt Nová tarifní struktura (NTS), kdy na základě konzultačního procesu v roce 2016 obdržel přibližně 16 tisíc podnětů od občanů. Na základě těchto podnětů byly již v roce 2016 revidovány cíle projektu a nový projekt Vyvážený tarifní systém (VTS) byl nastaven tak, že vycházel z matematického modelu vytvořeného v rámci NTS, ale aby:

- zamezil riziku přivedení skupin odběratelů do energetické chudoby,
- reagoval na aktuální situaci na energetickém trhu a byl připraven na budoucí vývoj,
- provozovatelé soustav měli přiměřené prostředky na bezpečný a spolehlivý provoz a rozvoj sítí,
- odběratelé hradili pouze oprávněné náklady.

Tento projekt též stanovoval harmonogram opatření a postupů při dosažení určitého stupně decentralní výroby. Jako jednu z podmínek též předpokládal zavedení chytrého měření a chytrých sítí.

Po změně vedení úřadu v srpnu 2017 byl výše uvedený projekt modifikován dle požadavků Rady ERÚ. S ohledem na jejich požadavky bylo stanoveno, že cílem změn tarifní struktury v elektroenergetice je vytvoření tarifní struktury, která bude motivovat účastníky trhu s elektřinou k racionálním požadavkům na zajištění služeb elektrizační soustavy adresným přiřazením nákladů, které svými požadavky vyvolají. Změna tarifní struktury zajistí spravedlivější alokaci nákladů do cen zajišťování přenosu a distribuce elektřiny, která bude transparentní a odůvodněná. Změna tarifní struktury se nebude týkat ostatních cen za související službu v elektroenergetice, jako jsou ceny za systémové služby, činnosti operátora trhu nebo složky ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie. V rámci cen zajišťování přenosu a distribuce elektřiny budou provedeny změny, které povedou k alespoň

částečnému navázání ceny zajišťování přenosu a distribuce elektřiny na hodnotu rezervovaného příkonu a k alespoň částečnému navázání ceny zajišťování přenosu a distribuce elektřiny k typu měření s tím, že na hladině nízkého napětí (NN) nebude vytvořena cena za měření typu C, ale náklady na měření tohoto typu budou socializovány v ostatních cenách zajišťování distribuce elektřiny.

Výše popsané principy budou spočívat v následujících změnách tarifní struktury:

- 1) úprava jednotky pro alokaci upravených povolených výnosů (dále UPV) vztažených na výkonovou složku (VVN, VN, NN) tak, aby byla vytvořena motivace k optimalizaci požadavků účastníků trhu na elektrizační soustavu,
- 2) zavedení vztažné jednotky pro alokaci UPV souvisejících s měřením a fakturací (VVN, VN, NN),
- 3) úprava struktury distribučních sazeb, definování způsobu dělení UPV do jednotlivých distribučních sazeb a cen zajišťování distribuce elektřiny zákazníků (NN).

Koncepce změn tarifního systému bude vznikat pro výše uvedené body současně tak, aby byl zajištěn jednotný přístup pro všechny napěťové hladiny. Implementace úprav tarifní struktury vyplývajících ze změnového tarifního systému však nebude prováděna na všech napěťových hladinách současně, ale cílový stav změnové tarifní struktury bude na všech napěťových hladinách obdobný.

Ačkoliv projekt tarifní struktury byl dvakrát modifikován, jednotlivé modifikace navazují jedna na druhou a projekt kontinuálně pokračuje. Vzhledem k vysoké citlivosti obyvatelstva i průmyslu na výši ceny elektřiny je však nezbytné důsledně analyzovat a ověřovat každý krok tak, aby elektřina zůstala službou a nikoliv nedostupným statkem.

4.1 Účast v programu BETA2 a THÉTA (pod vedením TA ČR)

BETA2

Za úřad byly do programu BETA2 definovány výzkumné cíle pro předdefinované oblasti, které byly na základě dalšího projednání potřeb s odbornými útvary dále rozpracovány. V roce 2017 proběhla iniciace těchto výzkumných potřeb do informačního systému TA ČR:

- Výzkum a vývoj metodik regulace ve vztahu k aktuální situaci na energetickém trhu v Evropě a ČR s ohledem na rozvoj decentrální výroby; zaměření: elektro, plyn, teplo.
- Zpracování metodiky hodnocení efektivity investic s ohledem na ekonomické ukazatele a důrazem na měřitelnost, prokazatelnost kontrolovatelnost; zaměření: elektro, plyn, teplo.
- Výzkum a vývoj softwarového řešení na sběr a vyhodnocování statistických dat v oblasti elektroenergetiky, plynárenství a teplárenství (Portál ERÚ pro sběr dat); zaměření: elektro, plyn, teplo.

Došlo ale ke zpoždění projektu, neboť se TA ČR nepodařilo přiřadit experta pro oblast regulace energetiky, který posuzuje zadaný výzkumný záměr a spolu s úřadem zahajuje práce na zadávací dokumentaci.

THÉTA

Doba trvání programu THÉTA se předpokládá v letech 2018–2025. Program se člení do jednotlivých podprogramů, zaměřených na:

- (PP1) podporu projektů ve veřejném zájmu,

- (PP2) nové technologie a systémové prvky s vysokým potenciálem pro rychlé uplatnění v praxi,
- (PP3) podporu dlouhodobých technologických perspektiv.

ERÚ se aktivně zapojil do PP1 – *Výzkum ve veřejném zájmu*, jehož cílem je zkvalitnění řízení v odvětví energetiky ze strany veřejné správy a tvorby strategických a koncepčních dokumentů, a to prostřednictvím podpory výzkumu a vývoje v oblasti energetiky se zaměřením na podporu projektů výzkumu a vývoje ve veřejném zájmu. V tomto ohledu se jedná zejména o podporu výzkumu a vývoje v oblasti spolehlivosti a technologického rozvoje jaderných zařízení, energetické regulace a v dalších relevantních oblastech odvětví energetiky.

V rámci PP1, části *Energetické trhy, regulace, veřejná podpora a cenotvorba* se ERÚ stal spolu s MPO aplikačním garantem pro oblasti:

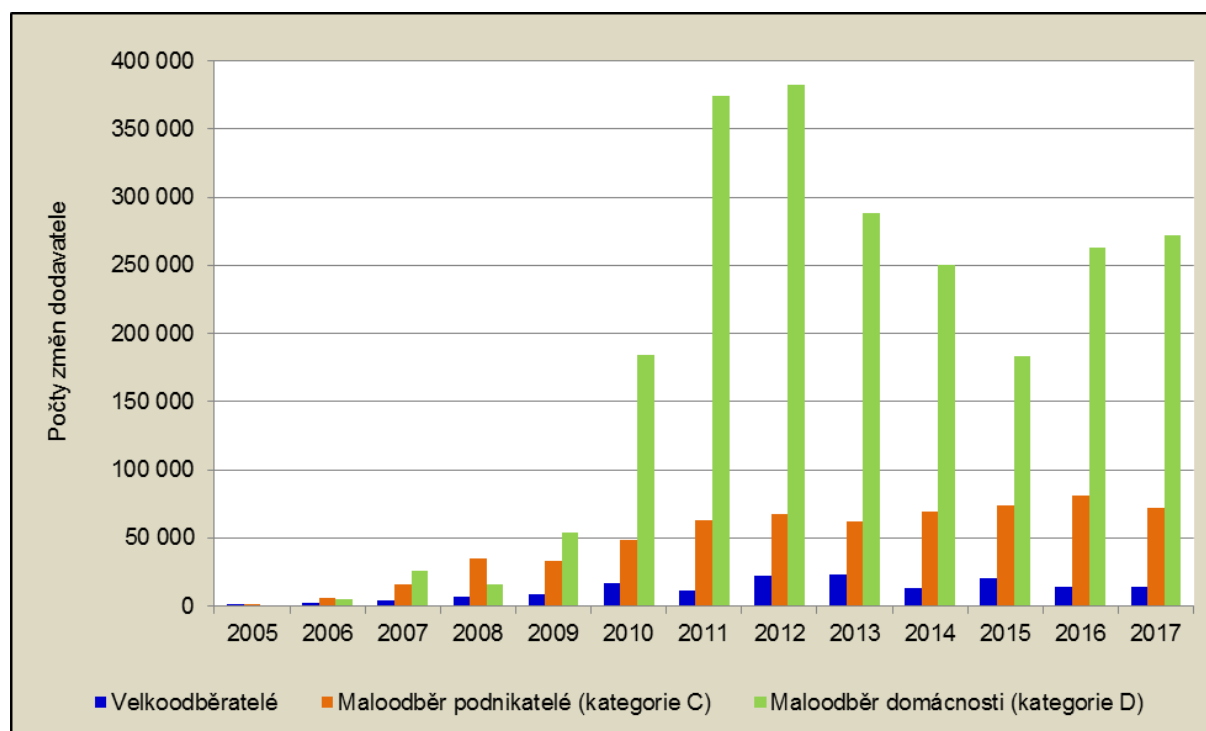
1. analýzy vazeb mezi decentralizací energetiky a metodikou regulace a nastavení tarifních systémů,
2. metodický rámec pro budoucí design trhu.

5 Elektroenergetika

5.1 Trh s elektřinou

V roce 2017 změnilo dodavatele elektřiny téměř 358 tisíc zákazníků, což představuje zhruba totožný počet změn dodavatele jako v předchozím roce, nicméně se mírně lišila skladba uskutečněných změn dodavatele z pohledu kategorií zákazníků. V segmentu velkoodběratelů došlo k meziročnímu poklesu počtu převodů odběrných míst k jinému dodavateli o 3 procenta, v segmentu maloodběru podnikatelů pak dokonce k poklesu počtu změn dodavatele elektřiny o téměř 11,9 procenta. Uvedené kompenzovalo zvýšení počtu změn dodavatele elektřiny v segmentu domácností, který meziročně vzrostl o 3,4 procenta.

Graf č. 1 – Roční změny dodavatele elektřiny u hlavních kategorií zákazníků

Zdroj: operátor trhu – společnost OTE, a.s.

V roce 2017 ERÚ v rámci výkonu svých pravomocí prováděl v souladu s § 17 energetického zákona průběžný monitoring uplatňování omezujících nebo nepřiměřených podmínek ve smlouvách na trhu s elektřinou omezujících nebo vylučujících práva zákazníka a dále monitoroval stav hospodářské soutěže na velkoobchodním a maloobchodním trhu s elektřinou. ERÚ v roce 2017 neprováděl šetření týkající se fungování trhu s elektřinou.

5.2 Tvorba a stanovení cen

V souladu s platným dokumentem *Zásady cenové regulace pro období 2016–2018 pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství a pro činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství* byla v roce 2017 vydána tři cenová rozhodnutí týkající se elektroenergetiky. První cenové rozhodnutí ERÚ č. 4/2017, kterým se stanovují některé regulované ceny podle zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon č. 165/2012 Sb.), bylo vydáno 26. září 2017. Dále bylo vydáno cenové rozhodnutí ERÚ č. 6/2017 ze dne 21. listopadu 2017, kterým se stanovují

ceny za související službu v elektroenergetice a další regulované ceny, a cenové rozhodnutí ERÚ č. 7/2017, ze dne 21. listopadu 2017, kterým se stanovují ceny za související službu v elektroenergetice odběratelům ze sítí nízkého napětí.

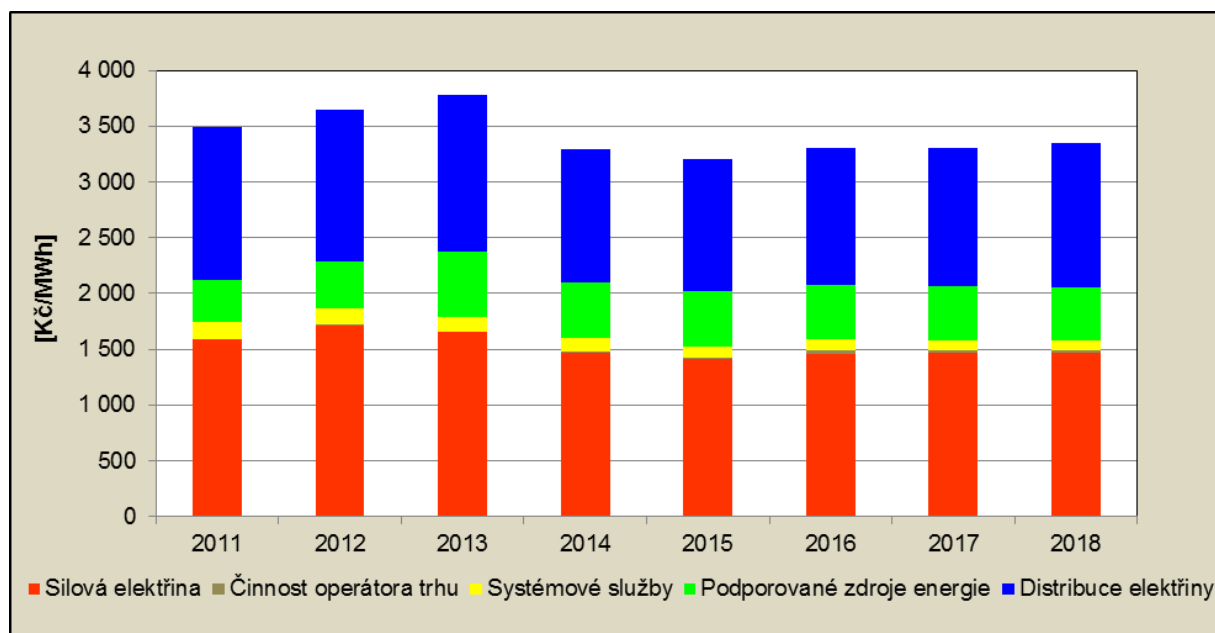
Podstatnou meziroční změnou v cenovém rozhodnutí ERÚ č. 6/2017 je v části týkající se ceny zajišťování distribuce elektřiny na hladině velmi vysokého napětí (VVN) a vysokého napětí (VN) změna definice základního zapojení. Tato úprava sníží náklady na zajišťování distribuce elektřiny hrazené zákazníky v případě, že je použití záložního vedení vyvoláno provozovatelem distribuční soustavy. Dále byla doplněna legislativní opatření k zamezení stavu, kdy provozovatel lokální distribuční soustavy (LDS) vykázal takové transformační ztráty, že docházelo k vyššímu odběru elektřiny z LDS, než je dodávka do LDS. Nově je také možné využít dynamický výpočet ztrát transformátoru na základě zatížení transformátoru v každé čtvrt hodinové periodě.

Cenové rozhodnutí ERÚ č. 7/2017 pro hladinu nízkého napětí obsahuje upravené podmínky uplatnění distribučních sazeb C 01d a D 01d. Nově podmínky stanoví, že pokud odběratel připojující výrobní elektřinu nepožádá o změnu distribuční sazby u odběrného místa s uvedenými distribučními sazbami ke dni připojení této výrobní elektřiny, příslušný provozovatel distribuční soustavy provede změnu distribuční sazby ke dni připojení výrobní na sazbu D 02d u domácností respektive sazbu C 02d u ostatních odběratelů.

Kromě standardního veřejného konzultačního procesu (VKP) k výše uvedeným CR platným pro rok 2018 byly 31. srpna 2017 vyhlášeny dva významné VKP týkající se zásad cenové regulace na příští období. *Veřejný konzultační proces k návrhu zásad cenové regulace pro roky 2019–2020* spočíval v konzultaci prodloužení zásad cenové regulace pro období 2016–2018 pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství a pro činnosti operátora trhu (společnost OTE, a.s.) v elektroenergetice a plynárenství o další dva roky. V rámci *VKP k návrhu tezí cenové regulace pro V. regulační období pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství a pro činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství* byl předložen ke konzultaci návrh popisující nastavení obecného rámce regulace v odvětví elektroenergetiky včetně popisu stanovení základních parametrů pro následující regulační období začínající rokem 2021.

Pro maloodběr podnikatelů v roce 2018 činí průměrná regulovaná složka ceny související s dodávkou elektřiny 2 120,33 Kč/MWh. Pro maloodběr domácností v roce 2018 činí průměrná regulovaná složka ceny související s dodávkou elektřiny 1 889,85 Kč/MWh. Vývoj průměrné ceny dodávky elektřiny pro maloodběr domácností a jejich jednotlivých složek od roku 2011 je uveden v grafu č. 2.

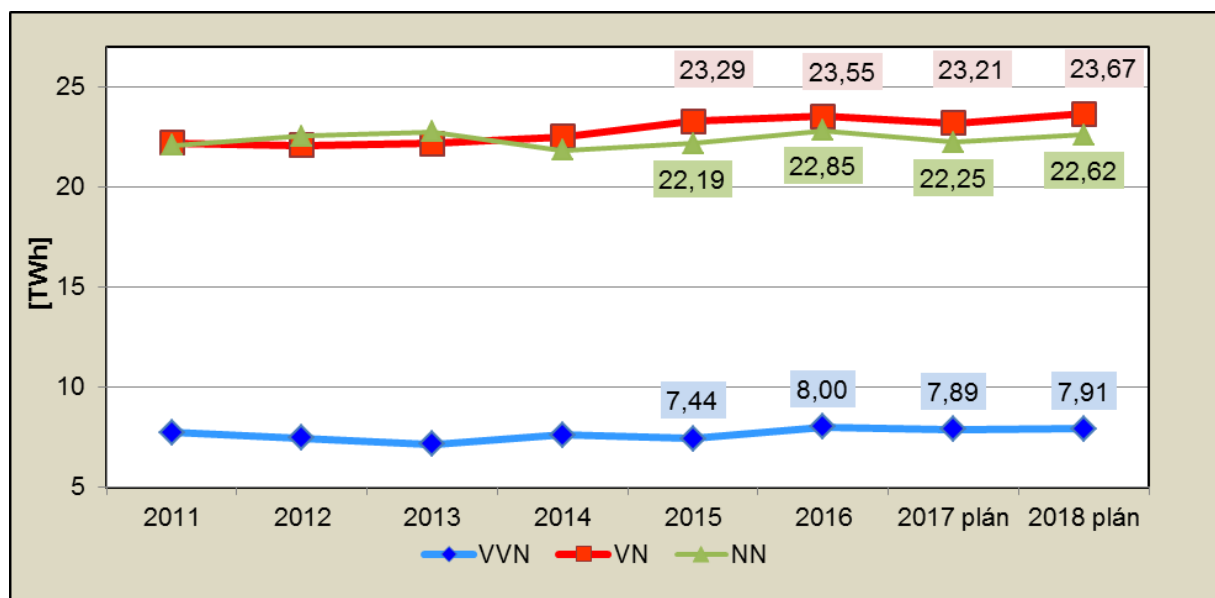
Graf č. 2 – Vývoj průměrné ceny dodávky elektřiny pro domácnosti

5.3 Regulované části ceny

Výše regulovaných cen souvisejících s dodávkou elektřiny je ovlivněna stejným způsobem, jako tomu bylo v roce 2016 – graf č. 3.

Graf č. 3 – Vývoj odběru elektřiny z úrovní VVN, VN a NN

Pozn.: VVN – velmi vysoké napětí; VN – vysoké napětí; NN – nízké napětí

Cena zajišťování přenosu elektřiny pro rok 2018

Cena zajišťování přenosu elektřiny se skládá z ceny za rezervovanou kapacitu přenosové soustavy a z ceny za použití sítě přenosové soustavy.

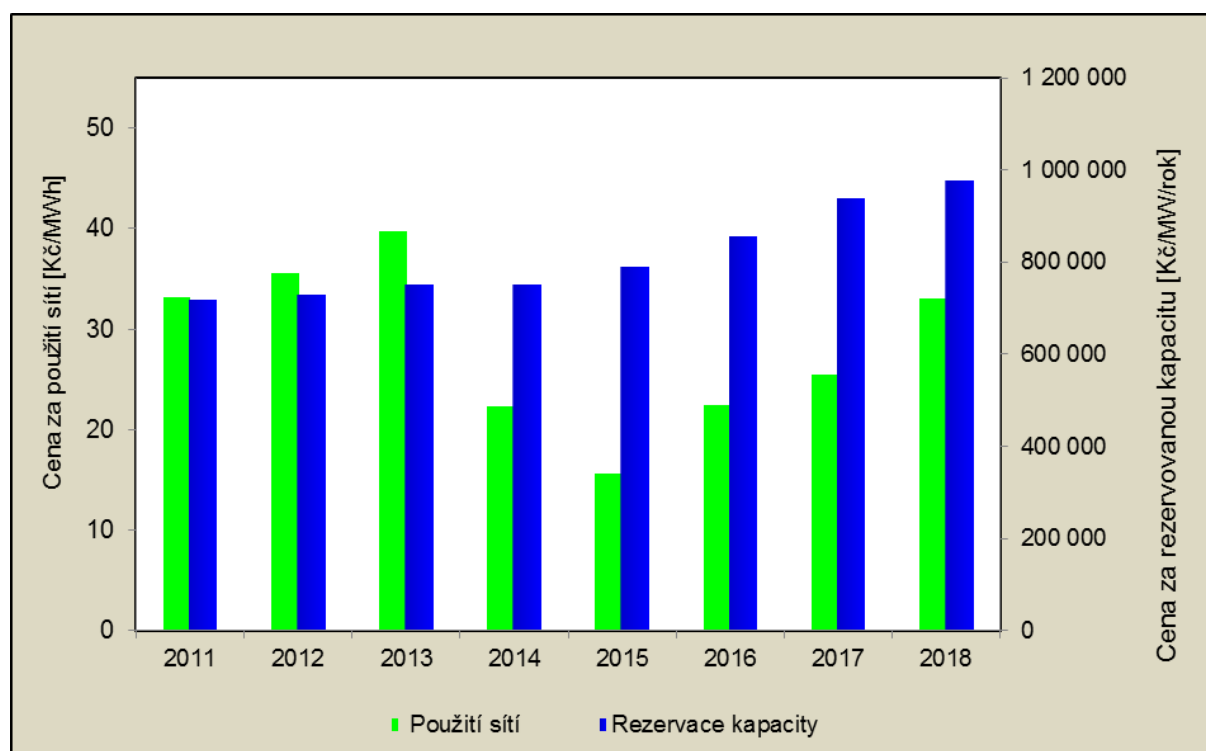
Cena za rezervovanou kapacitu přenosové soustavy je dána upravenými povolenými výnosy za činnost přenosu elektřiny vydělenými hodnotou rezervované kapacity přenosové soustavy. Cena za rezervaci kapacity přenosové soustavy meziročně vzrostla o 4 procenta,

a to v důsledku nárůstu upravených povolených výnosů, ke kterému došlo zejména díky korekcím za uplynulé roky.

Cena za použití sítí přenosové soustavy je určena náklady na silovou elektřinu pro krytí ztrát v přenosové soustavě upravenými o korekční faktor a následně vyděleným plánovaným přeneseným množstvím elektřiny. Cena za použití sítí přenosové soustavy meziročně vzrostla o téměř 30 procent, což je částečně dáno růstem ceny silové elektřiny na burze a částečně nárůstem plánovaného množství ztrát v přenosové soustavě způsobenými mimo jiné i zvyšujícím se tranzitem elektřiny.

Vývoj cen zajišťování přenosu elektřiny v letech 2011–2018 je uveden v grafu č. 4.

Graf č. 4 – Vývoj jednotlivých složek cen zajišťování přenosu elektřiny

Cena za systémové služby

Cena za systémové služby je určena upravenými povolenými výnosy provozovatele přenosové soustavy pro činnost poskytování systémových služeb, které jsou vyděleny předpokládaným množstvím elektřiny odebraným zákazníky připojenými do elektrizační soustavy. Cena za systémové služby pro rok 2018 zůstala ve srovnatelné výši jako v roce 2017.

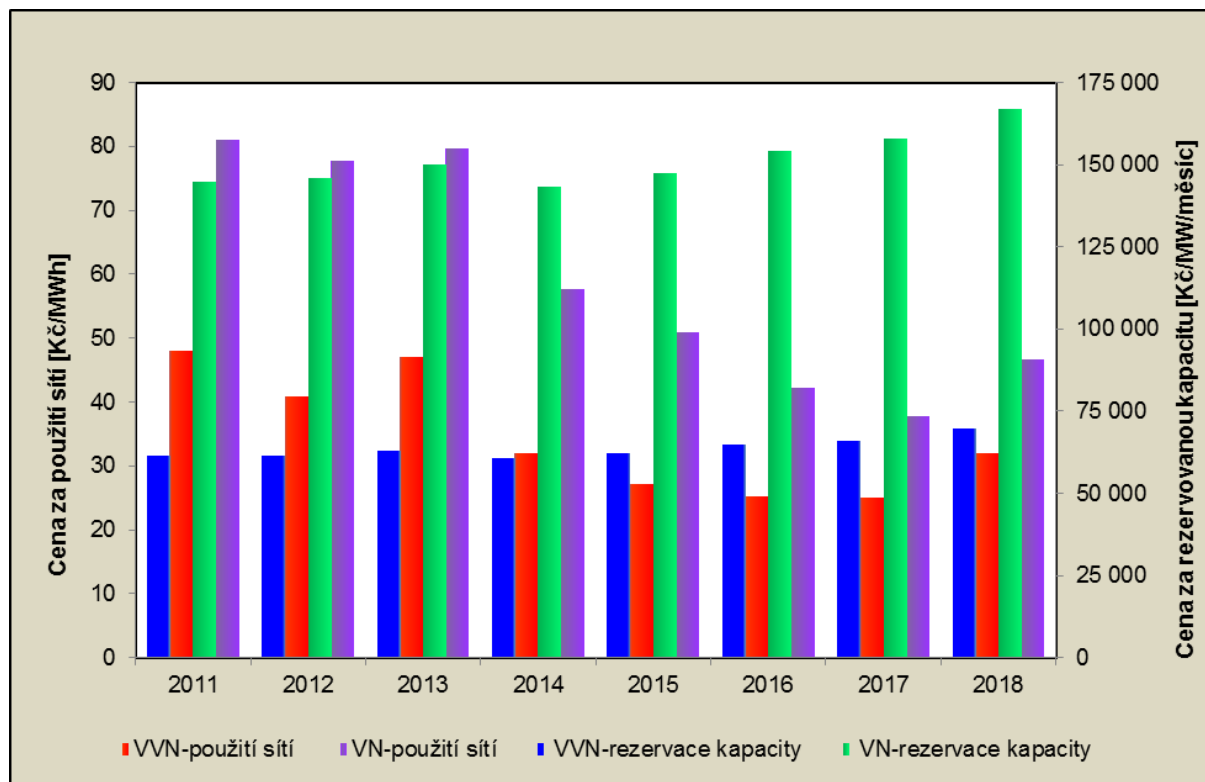
Cena zajišťování distribuce elektřiny pro rok 2018

Cena zajišťování distribuce elektřiny na hladině VVN a VN se skládá z ceny za rezervovanou kapacitu distribuční soustavy a z ceny za použití sítí distribuční soustavy. Cena zajišťování distribuce elektřiny na hladině nízkého napětí (NN) se skládá z ceny za příkon podle jmenovité proudové hodnoty hlavního jističe před elektroměrem a z ceny za distribuované množství elektřiny.

Cena za rezervovanou kapacitu distribuční soustavy meziročně vzrostla na hladině VVN o 5,4 procenta a na hladině VN o 5,7 procenta, a to jak z důvodu investic do distribučních soustav, tak i z důvodu vyšších cen zajišťování přenosu elektřiny, které jsou

jedním ze vstupů do výpočtu cen zajišťování distribuce elektřiny. Cena za použití sítě distribuční soustavy meziročně vzrostla na hladině VVN o 27,7 procenta a na hladině VN o 23,4 procenta, kdy významný vliv měl opět nárůst ceny silové elektřiny na burze, podobně jako u ceny za použití sítě přenosové soustavy. Vývoj obou uvedených složek ceny zajišťování distribuce elektřiny v letech 2011–2018 je uveden v grafu č. 5.

Graf č. 5 – Vývoj jednotlivých složek ceny zajišťování distribuce elektřiny na napětových hladinách VVN a VN

Meziroční změny u jednotlivých cen zajišťování distribuce elektřiny na hladině NN se liší podle provozovatele distribuční soustavy a sjednané distribuční sazby. V průměru vzrostla cena zajišťování distribuce elektřiny na hladině NN meziročně o 4 procenta, což mělo po zahrnutí ostatních regulovaných cen vliv na nárůst průměrné regulované složky ceny související s dodávkou elektřiny na hladině NN meziročně o 2,5 procenta.

Složka ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie pro rok 2018

Složka ceny na podporu elektřiny z POZE je pro rok 2018 stanovena pro napětovou hladinu VVN a VN na základě sjednaného rezervovaného příkonu na 65 424,50 Kč/MW/měsíc. Na napětové hladině NN je na základě jmenovité proudové hodnoty hlavního jističe před elektroměrem stanovena na 15,05 Kč/A/měsíc. Uvedené hodnoty představují pokles o 16,4 procenta v porovnání s předcházejícím rokem. Maximální platba za složku ceny na podporu elektřiny je určena součinem částky 495 Kč/MWh a celkového odebraného množství elektřiny. Náklady neuhrazené tržbami z plateb složky ceny na podporu elektřiny z POZE jsou hrazeny z prostředků státního rozpočtu podle zákona č. 165/2012 Sb.

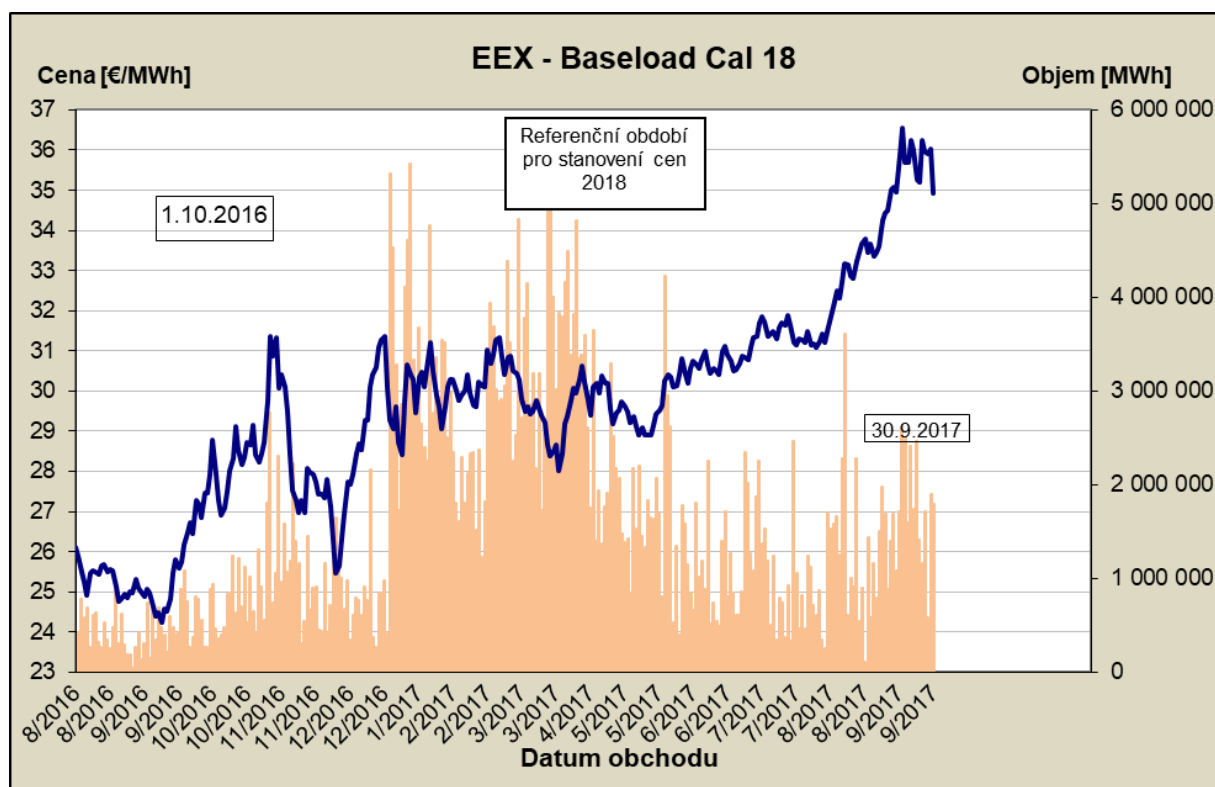
Cena za činnost operátora trhu v elektroenergetice pro rok 2018

Cena za činnosti operátora trhu v elektroenergetice vzrostla meziročně o 10 procent a pro rok 2018 je stanovena ve výši 5,40 Kč/odběrné místo/měsíc.

5.4 Neregulované části ceny

Výše ceny silové elektřiny je na současném liberalizovaném trhu závislá především na cenové úrovni produktů obchodovaných na burzách s elektřinou. Pro český trh je rozhodující obchodování na burze EEX v Německu (European Energy Exchange AG) a Energetické burze Praha PXE (Power Exchange Central Europe). Graf č. 6 zobrazuje ceny elektřiny ročního produktu na lipské burze EEX v €/MWh včetně objemů obchodů za sledované období, kde ceny základního pásma ročního produktu postupně rostly až k hodnotě kolem 36 €/MWh, což se projevilo mimo jiné i zvýšenou cenou za použití sítě přenosové soustavy a distribučních soustav.

Graf č. 6 – Ceny elektřiny na burze EEX v €/MWh

5.5 Statistika a sledování kvality

Energetický regulační úřad vydal v roce 2017 celkem pět zpráv o provozu elektrizační soustavy. Jedná se o čtvrtletní zprávy za IV. čtvrtletí roku 2016, I., II. a III. čtvrtletí roku 2017, a také o roční zprávu za rok 2016. Obsahem těchto zpráv jsou ryze technické údaje jako je např. výroba elektřiny s rozdělením na jednotlivé technologie či paliva, rovněž spotřeba elektřiny s dělením na kategorie odběru či odvětví, přeshraniční toky, instalovaný výkon a další statistické ukazatele. Jednou z kapitol roční zprávy je kvalita dodávek elektřiny, která vyhodnocuje nepřetržitost dodávek a jejíž údaje vstupují do regulačního mechanismu.

V oblasti kvality dodávek elektřiny je nastavena motivační regulace kvality elektřiny v rámci IV. regulačního období (2016–2020). V této souvislosti byly nastaveny požadované hodnoty ukazatelů nepřetržitosti a související parametry pro jednotlivé regionální distribuční společnosti. Cílem motivační regulace kvality je snižovat počet přerušení distribuce elektřiny a délku jejich trvání, a to jak plánovaných, tak i neplánovaných.

V oblasti kvality dodávek elektřiny byla činnost úřadu zaměřena zejména na sledování dosahované úrovně kvality dodávek elektřiny a dodržování standardů kvality předepsaných vyhláškou č. 540/2005 Sb., o kvalitě dodávek elektřiny a souvisejících služeb v elektroenergetice, ve znění pozdějších předpisů. Úroveň kvality v distribučních soustavách je měřena ukazateli nepřetržitosti dodávek elektřiny podle § 21 vyhlášky č. 540/2005 Sb. Vyhláškou jsou definovány základní ukazatele nepřetržitosti, a to průměrný počet přerušení distribuce elektřiny u zákazníků v hodnoceném období (SAIFI), průměrná souhrnná doba trvání přerušení distribuce elektřiny u zákazníků v hodnoceném období (SAIDI) a průměrná doba trvání jednoho přerušení distribuce elektřiny u zákazníků v hodnoceném období (CAIDI). Výsledky sledování ukazatelů nepřetržitosti za rok 2017 jsou uvedeny v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1 – Ukazatele nepřetržitosti distribuce elektřiny v roce 2017

Ukazatel*	ČEZ Distribuce	E.ON Distribuce	PREdistribuce	ČR
SAIFI [přerušení/rok]	3,41	2,34	0,57	2,76
SAIDI [min/rok]	501,47	466,68	40,34	431,45
CAIDI [min]	146,88	199,17	70,21	156,18

* systémové ukazatele, které zahrnují veškeré kategorie přerušení podle přílohy č. 4 k vyhlášce č. 540/2005 Sb.

5.6 Posouzení plánu rozvoje přenosové soustavy

Provozovatel přenosové soustavy společnost ČEPS, a.s., má podle § 24 odst. 10 písm. j) energetického zákona povinnost každé dva roky zpracovávat desetiletý plán rozvoje přenosové soustavy ČR (TYNDP; Ten Year Network Development Plan), který má obsahovat vymezení potřeb pro výstavbu, modernizaci a uvedení investic do přenosové soustavy, včetně termínů jejich realizace.

ERÚ schvaluje TYNDP na základě § 17 odst. 7 písm. i) energetického zákona a dne 27. prosince 2016 obdržel od společnosti ČEPS, a.s., „TYNDP 2017–2026“, včetně souhlasného závazného stanoviska MPO. V závazném stanovisku MPO došlo k závěru, že předmětný TYNDP naplňuje požadavky na rozvoj přenosové soustavy na národní úrovni i v rámci mezinárodní spolupráce provozovatelů přenosových soustav a že jeho realizace zajistí spolehlivý provoz soustavy a bezpečné dodávky elektřiny zákazníkům.

V souladu s ustanovením § 17e odst. 2 písm. d) energetického zákona zveřejnil ERÚ předložený „TYNDP 2017–2026“ ke konzultaci a proběhlo vypořádání připomínek z VKP. Při schvalování ERÚ kontroloval, aby desetiletý plán rozvoje přenosové soustavy byl v souladu s nezávazným desetiletým plánem rozvoje sítě pro celé Společenství a obsahoval všechny potřebné projekty včetně projektů společného zájmu. Z tohoto hlediska „TYNDP 2017–2026“ obsahuje rozvojové záměry společnosti ČEPS, a.s., mající přeshraniční relevantnost a rozvojové záměry, které jsou rovněž zahrnuty v rámci projektů č. 35, 55, 177 a 200 do evropského rozvojového plánu přenosových soustav z roku 2016 (TYNDP 2016). Současně byl zkoumán i dopad Výhledů přiměřenosti výrobních kapacit v Evropě z let 2015 a 2016, přičemž tyto dokumenty v případě ČR nepředpokládaly, že by měly nastat významné potíže týkající se přiměřenosti výrobních kapacit. Také v rámci VKP dotčené subjekty nepoukázaly na chybějící investiční potřebu v desetiletém plánu rozvoje přenosové soustavy.

Při hodnocení vzal ERÚ také v úvahu přínosy jednotlivých projektů, které společnost ČEPS, a.s. zahrnula na žádost ERÚ do desetiletého plánu rozvoje přenosové soustavy, přičemž kritérii jsou například spolehlivost zásobování a vyvedení výkonu ze zdrojů,

flexibilita nebo integrace OZE. „TYNDP 2017–2026“ byl společností ČEPS, a.s., doplněn proti předcházejícímu TYNDP o podrobný popis rozvojových záměrů. Popis a hodnocení rozvojových záměrů zahrnuje projekty, které mají významný pozitivní vliv na provoz přenosové soustavy z pohledu zvýšení přenosové kapacity, flexibility zapojení a spolehlivosti dodávek elektrické energie. Současně s podrobným popisem projektů byla detailně rozpracována i kapitola týkající se výsledků výpočtů, přičemž výše uvedené změny přispěly ke zkvalitnění a větší transparentnosti TYNDP.

TYNDP obsahuje i předpoklady budoucího vývoje vytvořené na národní i evropské úrovni (ENTSO-E), přičemž tyto předpoklady jsou využity jako vstupy pro plánování nových rozvojových záměrů. Jedním z těchto vstupů, vedle např. budoucího vývoje OZE, je také problematika kruhových toků zatěžující i prvky české přenosové soustavy. Tento problém má především evropský rozměr, ale vyžaduje i reakci v rámci národního desetiletého plánu pro zachování bezpečnostního kritéria N-1, a to v podobě krátkodobých řešení (modernizace prvků přenosové soustavy) a dlouhodobých řešení (investiční rozvoj včetně instalace transformátorů s regulací fáze (PST) na česko-německém profilu).

Plné znění *Desetiletého plánu rozvoje přenosové soustavy v České republice 2017–2026* je dostupné na webu společnosti ČEPS, a.s.

5.7 Mezinárodní vztahy

Činnost ERÚ v oblasti regulace elektroenergetiky na evropské úrovni se soustředila na průběžnou práci v rámci pracovních skupin ACER a CEER k příslušným tématům. V období kalendářního roku 2017 byla činnost skupin zaměřena nejenom na práci související s tvorbou síťových kodexů, ale především bylo značné pracovní úsilí zaměřeno na implementaci již platných síťových kodexů. ERÚ pracoval na přípravě pozičních dokumentů a pozměňovacích návrhů k legislativním návrhům zimního balíčku EK ze dne 30. listopadu 2016, jež tvoří soubor změn klíčových právních norem v oblasti elektroenergetiky pro nadcházející období.

Úřad úzce spolupracoval na přípravě a implementaci síťových kodexů s účastníky trhu a v rámci státní správy probíhala úzká spolupráce s energetickou sekcí MPO.

5.7.1 Činnosti ERÚ v rámci pracovních skupin ACER/CEER v oblasti elektroenergetiky

Rok 2017 byl pro pracovníky úřadu zapojené v činnostech pracovních skupin ACER/CEER pro elektroenergetiku především ve znamení intenzivní práce na implementaci již platných síťových kodexů a rovněž přípravě nových síťových kodexů. V rámci příslušných pracovních skupin se zástupci ERÚ aktivně zapojili do národních i mezinárodních jednání týkajících se implementace síťového kodexu zaměřeného na výpočet kapacit a řízení přetížení, síťového kodexu zaměřeného na přidělování kapacit na dlouhodobém trhu, dále pak tzv. připojovacích kodexů, jež stanovují požadavky na připojení výroben elektřiny, distribučních soustav a vysokonapětových stejnosměrných vedení. Převážná část implementační činnosti v průběhu celého roku 2017 souvisela s příjmem podmínek či schvalováním metodik vyžadovaných těmito nařízeními.

Současně s implementačními procesy již přijatých síťových kodexů kontinuálně probíhaly závěrečné práce k návrhům kodexů sítě, a to kodexu sítě zaměřeného na obchodní zajišťování výkonové rovnováhy, kodexu sítě zaměřeného na provoz přenosové soustavy a kodexu sítě zaměřeného na obranu a obnovu elektrizační soustavy. Tyto kodexy sítě byly postupně přijaty EK na přelomu listopadu a prosince 2017.

Činnost pracovníků ERÚ v pracovních skupinách je dlouhodobě koordinována s dalšími subjekty v rámci ČR za účelem dosažení maxima při prosazování českých zájmů a minimalizace potencionálních negativních dopadů na národní úrovni. V neposlední řadě se příslušní pracovníci úřadu aktivně podíleli a přispívali do činnosti skupin prostřednictvím průběžného poskytování relevantních informací, vyžádaných podkladů a zpětné vazby, mimo jiné včetně aktivního zapojení do monitoringu projektu pro propojení vnitrodenních trhů s elektřinou XBID.

5.7.2 Zimní legislativní balíček Evropské komise

Na konci listopadu 2016 přijala EK soubor legislativních návrhů široce zasahujících do oblasti fungování Evropského elektroenergetického trhu, tzv. zimní balíček, jež obsahuje především revizi nařízení o vnitřním trhu s elektřinou č. 714/2009, revizi nařízení č. 713/2009, kterým se zřizuje ACER, revizi směrnice č. 2009/28/ES o obnovitelných zdrojích energie (REDII), revizi směrnice č. 2009/72/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou.

Rok 2017 se nesl v duchu prací na pozičních dokumentech a pozměňovacích návrzích k příslušným článkům nařízení a směrnice z oblasti regulace elektroenergetického trhu. Úřad úzce spolupracoval s MPO, MZV i Úřadem vlády a rovněž s ostatními evropskými regulátory v rámci CEER.

6 Plynárenství

6.1 Trh s plynem

Změna dodavatele

Ke konci roku 2017 bylo v ČR 2 844 257 odběrných míst zákazníků, do kterých je zahrnuto i 196 CNG (stlačený zemní plyn; *Compressed Natural Gas*) plnicích stanic. To představuje meziroční nárůst počtu odběrných míst o 3 786. Nárůst počtu zákazníků byl způsoben přičtením zákazníků z lokálních distribučních soustav, které se nově sledují od 1. ledna 2017. Rozdělení odběrných míst na jednotlivé kategorie zákazníků je uvedeno v tabulce č. 2.

Tabulka č. 2 – Počet odběrných míst plynu v roce 2017

Kategorie zákazníka	Počet odběrných míst	Podíl [%]
Velkoobděratel	1 703	0,06
Střední odběratel	6 817	0,24
Malooobděratel	203 138	7,14
Domácnost	2 632 599	92,56
Celkem	2 844 257	100,00

Z celkového počtu 227 545 změn dodavatele plynu evidovaných ERÚ v roce 2017 bylo 199 678 uskutečněno u zákazníků kategorie domácnost. V porovnání s rokem 2016 došlo v roce 2017 k nárůstu o 23 595 změn dodavatele. Z pohledu stupně a účinnosti otevřenosti a hospodářské soutěže na trhu s plynem tak lze konstatovat, že nastavení legislativního rámce pro přechod k jinému dodavateli odpovídá požadavkům na vytvoření konkurenceschopného a bezpečného prostředí orientovaného na spotřebitele.

Tabulka č. 3 – Počet změn dodavatele plynu v období 2012–2017

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Velkoobděratel	979	449	330	329	617	305
Střední odběratel	2 951	3 061	1 572	1 326	1 973	1 357
Malooobděratel	27 829	29 091	23 704	21 642	28 411	26 205
Domácnost	316 297	264 680	174 783	154 465	172 949	199 678
Celkem	348 056	297 281	200 389	177 762	203 950	227 545

V roce 2017 ERÚ v rámci výkonu svých pravomocí prováděl v souladu s § 17 energetického zákona průběžný monitoring uplatňování omezujících nebo nepřiměřených podmínek ve smlouvách na trhu s plynem omezujících nebo vylučujících práva zákazníka, a dále monitoroval stav hospodářské soutěže na velkoobchodním a maloobchodním trhu s plynem. V roce 2017 ERÚ neprováděl šetření, která by se týkala trhu s plynem.

S ohledem na skutečnost, že v roce 2017 nedošlo k žádné krizi na trhu s plynem, ani k ohrožení fyzické bezpečnosti osob, přístrojů, zařízení nebo celistvosti soustavy, nebylo v roce 2017 potřeba přijmout jakákoliv ochranná opatření.

Indikativní ceny

Úřad průběžně monitoruje stav a vývoj trhu s plynem v souladu s cíli a požadavky stanovenými směrnici o společných pravidlech pro trh se zemním plynem a energetickým

zákonem. Účelem monitoringu je sledování existence účinné hospodářské soutěže a zda nedochází ke snižování účinnosti otevřenosti trhu.

Úřad pokračoval v publikování indikativních cen služby dodávky plynu (ICP) na webu ERÚ. ICP reflektují vývoj velkoobchodních cen, za které mohou obchodníci s plynem komoditu pro své zákazníky pořizovat na energetických trzích. Dále obsahují přiměřenou výši marže pokrývající nutné náklady obchodníků s plynem související s obchodní aktivitou a obvyklou míru zisku. ICP tak představují pro spotřebitele nezávaznou a orientační informaci o tom, zda cena, za kterou nakupuje plyn, odpovídá reálné situaci na maloobchodním trhu.

Integrace trhů s plynem mezi Českou republikou a Rakouskem

V rámci mezinárodní pracovní skupiny k projektu propojení plynárenských trhů ČR a Rakouska, jež je sestavena ze zástupců Energetického regulačního úřadu, rakouského regulačního úřadu (Energie-Control Austria) a provozovatelů přepravních soustav (Gas Connect Austria GmbH, NET4GAS, s.r.o.), pokračovaly v roce 2017 práce na přípravě pilotního projektu integrace trhů s plynem ČR a Rakouska.

Důležitost projektu integrace byla zdůrazněna rozhodnutím EK, která podmínila podporu implementace infrastrukturního projektu *Obousměrného česko-rakouského propojení* (plynovod BACI) v rámci 3. seznamu projektů společného zájmu realizací a vyhodnocením testovací fáze služby integrace.

V roce 2017 bylo schváleno a zveřejněno vypořádání VKP k navržené formě integrace společně s formou prováděcí služby – Trading Region Upgrade (TRU), který proběhl již v roce 2016. Na úrovni pracovní skupiny bylo odsouhlaseno vypořádání ve formě výstupního dokumentu, tzv. Otázky a odpovědi (Q&A) společně s dokumentem popisujícím službu TRU.

Energetický regulační úřad v závěru roku 2017 odsouhlasil zveřejnění dokumentů k TRU, neboť kvalitativní i kvantitativní úroveň dokumentů zpracovaných NET4GAS, s.r.o., a Gas Connect Austria, GmbH, dosáhla minimální úrovně požadované Energetickým regulačním úřadem, jakožto garanta transparentnosti a korektního vypořádání. Cílem ERÚ bylo, aby vypořádání připomínek objasnilo zásadní a základní aspekty fungování zvoleného konceptu integrace.

Společně se zveřejněním výše zmíněných dokumentů byla zřízena ad hoc pracovní skupina na národní úrovni, jejíž úlohou byla praktická implementace zmíněné integrace do prováděcích předpisů na národní úrovni. Úlohou pracovní skupiny bylo připravit úpravu Řádu provozovatele přepravní soustavy společně s přípravou přepravního tarifu nabízené služby TRU v rámci CR o regulovaných cenách souvisejících s dodávkou plynu tak, aby byl dodržen provozovateli přepravních soustav plánovaný start služby TRU v prosinci 2017.

Z důvodu rozporů mezi zainteresovanými provozovateli přepravních soustav (NET4GAS, s.r.o., Gas Connect Austria, GmbH, eustream, a.s.) nebyla nabídka služby TRU v pilotní fázi v roce 2017 zahájena.

6.2 Tvorba a stanovení cen

Stanovení regulované části ceny (ceny související služby v plynárenství) je v pravomoci ERÚ podle energetického zákona. Do neregulované části celkové ceny za dodávku plynu se řadí ceny, jejichž stanovení nepatří do kompetence úřadu. Jde o ceny za dodávku plynu obchodníků s plynem, o marži obchodníka a ceny za uskladňování plynu.

V průběhu roku 2017 byla pro sektor plynárenství vydána, v souladu s energetickým zákonem, vyhláškou č. 195/2015 Sb., o způsobu regulace cen a postupech pro regulaci cen

v plynárenství, vyhláškou č. 196/2015 Sb., o způsobu regulace cen a postupech pro regulaci cen za činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství, a zveřejněnými Zásadami cenové regulace pro období 2016–2018 pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství a pro činnosti operátora trhu, dvě CR.

V pořadí prvním bylo Cenové rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 1/2017 ze dne 2. března 2017, kterým se mění cenové rozhodnutí ERÚ č. 6/2016, o regulovaných cenách souvisejících s dodávkou plynu. Tato změna cenového rozhodnutí pro rok 2017 souvisela s novelou vyhlášky č. 349/2015 Sb., o Pravidlech trhu s plynem, ve znění pozdějších předpisů, na jejímž základě byly implementovány podmínky pro stanovení fixní a pohyblivé pevné ceny za rezervovanou pevnou přepravní kapacitu na hraničních bodech přepravní soustavy.

Druhým CR vydaným pro oblast plynárenství bylo cenové rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 5/2017 ze dne 21. listopadu 2017, o regulovaných cenách souvisejících s dodávkou plynu, které stanovilo regulované ceny pro rok 2018.

6.3 Regulované části ceny

Cena související služby v plynárenství pro rok 2017 je stanovena Energetickým regulačním úřadem na základě ustanovení § 17 odst. 6 písm. d) energetického zákona a skládá se z ceny služby přepravy plynu, ceny služby distribuční soustavy a ceny za činnosti operátora trhu včetně poplatku na činnost Energetického regulačního úřadu podle ustanovení § 17d odst. 3 energetického zákona.

Cena služby přepravy plynu

Upravené povolené výnosy provozovatele přepravní soustavy pro rok 2018 meziročně klesly o 14,35 procenta. Pozitivní vliv na pokles měla záporná výše korekčního faktoru pro službu přepravy plynu způsobená rozdílem mezi skutečnými a plánovanými povolenými výnosy za předešlé období. Klíčový dopad (asi 120 mil. Kč) na jeho výši měly mechanismy aplikované do modelu trhu s plynem v ČR implementací nařízení, kterým se stanoví kodex sítě pro vyrovnávání plynu v přepravních sítích.

Vzhledem k úpravě povolených výnosů klesla průměrná výše ceny služby přepravy plynu do domácího bodu proti roku 2017 o 25,9 procenta na 11,73 Kč/MWh. Tato cena je integrována do regulovaných cen služby distribuční soustavy a v závislosti na zařazení zákazníka do kategorie domácnost, maloodběratel, střední odběratel nebo velkoodběratel tvoří asi 1 až 2 procenta z celkové ceny za službu dodávky plynu.

Významnou změnou v CR pro rok 2018 v kapitole týkající se přepravy plynu je změna výpočtu výše cen služby přepravy plynu pro virtuální body zásobníků plynu. Provedené snížení regulovaných cen za službu přepravy plynu z/do virtuálních zásobníků plynu by mělo vést k aktivnějšímu využívání skladovacích produktů a mělo by mít pozitivní vliv na konkurenceschopnost nabízených skladovacích kapacit v mezinárodním měřítku.

Cena služby distribuční soustavy

Průměrná cena služby distribuční soustavy zahrnující službu přepravy plynu do domácího bodu pro rok 2018 vzrostla proti roku 2017 o 2,98 procenta. Hlavními důvody tohoto navýšení byl zejména pokles plánovaného distribuovaného množství a kladné hodnoty korekčních faktorů za činnost distribuce plynu vycházející z rozdílu plánovaných povolených výnosů a skutečných tržeb ve sledovaném období.

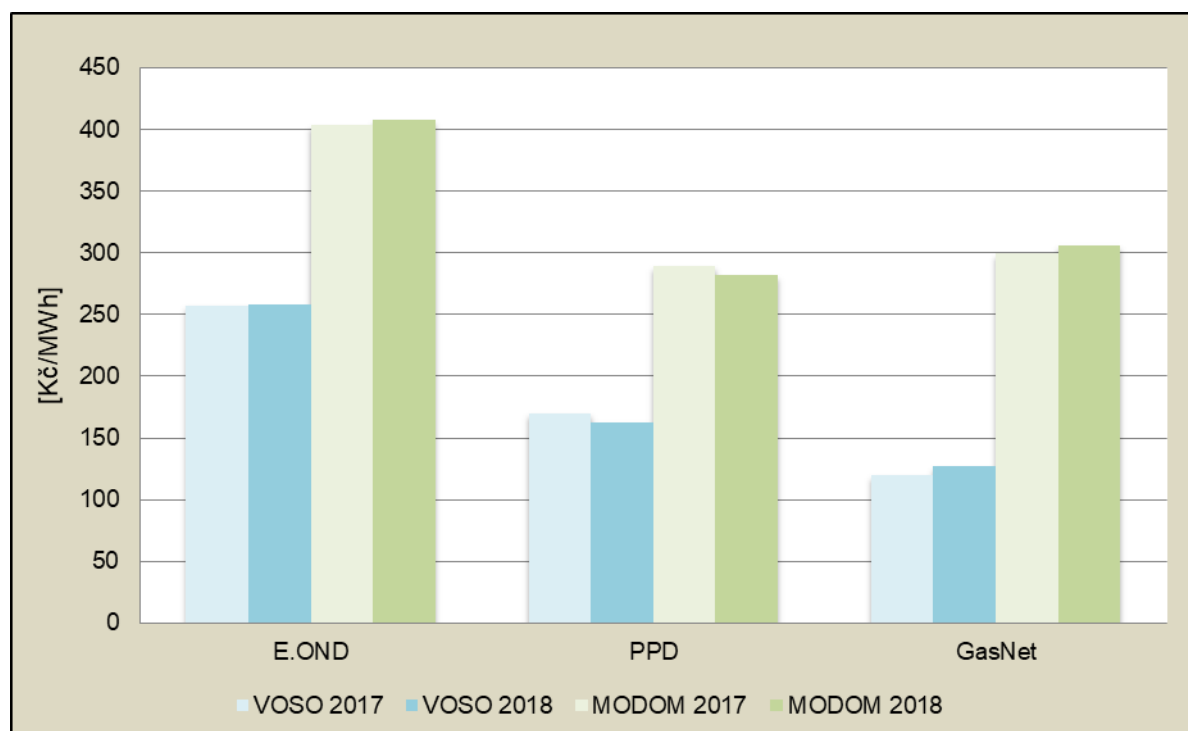
Meziroční porovnání změny průměrné ceny za distribuci včetně přepravy do domácího bodu pro jednotlivé kategorie zákazníků podle provozovatelů distribučních soustav je znázorněno v grafu č. 7.

Cena za službu distribuční soustavy je zpravidla dvousložková a skládá se z variabilní části (ceny za distribuované množství) a ze stálé části (stálý měsíční plat).

Variabilní složka ceny za distribuci je stanovena pevnou cenou za odebraný plyn v Kč za MWh. Její výše je tedy závislá na množství spotřebovaného plynu.

Stálou složku ceny pro zákazníky kategorií domácnost a maloodběratel s odběrem plynu do 63 MWh/rok představuje stálý měsíční plat za rezervovanou kapacitu. Její výše se odvíjí podle příslušného distribučního území a podle zařazení do odběrného pásma, které je určené přepočtenou roční spotřebou v odběrném místě. Zákazníci kategorií domácnost a maloodběratel (MODOM) s odběrem plynu nad 63 MWh/rok hradí stálou složku ceny prostřednictvím pevné ceny za denní rezervovanou distribuční kapacitu. U kategorií zákazníků velkoodběratel a střední odběratel (VOSO) je tato složka ceny stanovena v závislosti na denní rezervované distribuční kapacitě na dobu neurčitou. Zákazník ji hradí nejčastěji měsíčně jako pevnou cenu za denní rezervovanou distribuční kapacitu.

Graf č. 7 – Porovnání průměrných regulovaných cen služby distribuční soustavy (distribuce, přeprava) v letech 2017 a 2018 podle provozovatelů distribučních soustav

Ceny za činnosti operátora trhu v plynárenství

Pro rok 2018 platí: pevná cena za zúčtování byla stanovena ve výši 0,72 Kč/MWh. Meziroční pokles, který činí u této ceny 0,34 Kč/MWh, byl způsoben zápornou hodnotou korekčního faktoru za činnost operátora trhu. K výše zmíněné ceně se přičítá poplatek na činnost ERÚ, který je stanoven podle energetického zákona nařízením vlády. Výše poplatku zůstala ve stejné výši jako v letech 2016 a 2017.

Cena za činnost poskytování údajů z evidence o obchodních transakcích na trhu s plynem organizovaném operátorem trhu, kterou hradí účastníci trhu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1227/2011 ze dne 25. října 2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií (REMIT), se proti roku 2017 snížila, a to z 3 027 Kč/měsíc na hodnotu 2 800 Kč/měsíc. Ostatní regulované ceny za činnosti operátora trhu uvedené v CR zůstávají ve stejné výši jako v roce 2017.

Cena dodavatele poslední instance

Energetický regulační úřad má v kompetenci regulovat ceny dodavatele poslední instance (DPI), kdy formou věcně usměrňovaných cen určí maximální výši ceny DPI, a to v případě, že o to dodavatel požádá.

V roce 2017 došlo u 2 obchodníků s plynem k situaci, že nebyli schopni plnit své závazky a zajišťovat dodávky plynu svým zákazníkům. Zákazníkům těchto obchodníků bylo umožněno provést rychlou změnu dodavatele. V případě, že tito zákazníci nevyužili možnosti rychlé změny dodavatele, byla do jejich odběrných míst zahájena dodávka poslední instance. Ani v jednom z případů však DPI nepožádal úřad, aby pro něho cenu DPI stanovil, a proto byla aplikována cena služby dodávky plynu podle platných obchodních podmínek příslušného DPI.

6.4 Neregulované části ceny

Cena dodávky komodity

Pravomoci stanovené energetickým zákonem neumožňují ERÚ regulovat nebo jinak ovlivňovat výši a strukturu cen plynu, které nabízejí jednotliví obchodníci s plynem, tj. ceny plynu jako komodity a souvisejících služeb obchodníka.

Cena za uskladňování plynu

Cena za uskladňování plynu v zásobnících plynu není ze strany ERÚ regulována, ale je tvořena tržně na základě výsledků aukcí, ve kterých je nabízena volná skladovací kapacita.

Provozovatelé podzemních zásobníků plynu, společnosti innogy Gas Storage, s.r.o., MND Gas Storage a.s., a společnost Moravia Gas Storage a.s., vyhlásili v roce 2017 celkem 23 aukce na prodej skladovací kapacity pro další skladovací roky. Stejně jako na ostatních liberalizovaných trzích v Evropě, došlo i v případě ČR k rozšíření tradiční role skladovací kapacity. Kromě řešení sezónních a krátkodobých změn v poptávce po plynu, zajištění bezpečnosti dodávek a umožnění optimalizace celého plynárenského řetězce se výsledky trhu se skladovací kapacitou promítají do finančního sektoru, kde je skladování plynu používáno pro stanovení sezónní a krátkodobé arbitrážní ceny. Sezónní cenový rozdíl tak zůstává hlavním nástrojem pro ocenění skladovací kapacity. Do národního prostředí se tak plně promítá vliv rostoucí konkurence na celoevropském trhu s flexibilitou, v jejímž důsledku je zvyšován tlak na udržení ziskovosti skladování plynu.

6.5 Statistika a bezpečnost dodávek

Energetický regulační úřad vydal v roce 2017 celkem pět zpráv o provozu plynárenské soustavy. Jedná se o čtvrtletní zprávy za IV. čtvrtletí roku 2016, I., II. a III. čtvrtletí roku 2017 a dále o roční zprávu za rok 2016. Obsahem těchto zpráv jsou zejména technické údaje jako je např. bilance soustavy, výroba a uskladnění zemního plynu, spotřeba zemního plynu

s rozdělením na kategorie odběru, přeshraniční toky a další statistické ukazatele. Kromě toho roční zpráva zahrnuje také kapitoly o bezpečnostním standardu dodávky plynu.

Energetický regulační úřad v rámci svých kompetencí sleduje a vyhodnocuje plnění bezpečnostního standardu dodávky plynu v ČR (BSD). Na základě vyhodnocení dat od obchodníků s plynem zpracovává dále měsíční zprávy o BSD, které jsou pravidelně v průběhu zimní sezóny zveřejňovány na webu ERÚ. V těchto zprávách úřad kromě jiného sleduje naplnění jedné z jeho hlavních priorit, jíž je identifikace všech faktorů, které by mohly tvořit překážku v zajištění bezpečných a spolehlivých dodávek plynu konečným zákazníkům v ČR.

Před zimní sezónou 2017/2018 přijal ERÚ na základě vyhlášky č. 344/2012 Sb., o stavu nouze v plynárenství a o způsobu zajištění bezpečnostního standardu dodávky plynu, ve znění pozdějších předpisů, od všech obchodníků s plynem veškeré podklady a informace týkající se povinnosti zajistit BSD.

Na základě zkušeností s plněním BSD a po vyhodnocení souvisejících poznatků se úřad podílel na přípravě návrhu legislativních změn tak, aby došlo k eliminaci případů, kdy dochází k nejednoznačnému přístupu k BSD ze strany obchodníků s plynem nebo kdy účinná opatření nedostatečným způsobem přispívají ke zmírnění dopadu případného narušení dodávek plynu v ČR.

6.6 Posouzení plánu rozvoje přepravní soustavy

V souladu s implementovanou směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES do národní legislativy ve formě § 58k energetického zákona, vypracovává provozovatel přepravní soustavy, společnost NET4GAS, s.r.o., desetiletý plán rozvoje přepravní soustavy (TYNDP; *Ten Year Network Development Plan*), jehož předmětem je přehled opatření přijímaných s cílem zajistit přiměřenou kapacitu přepravní soustavy, aby odpovídala požadavkům nezbytným pro zajištění bezpečnosti dodávek plynu, při zajištění cíle přiměřenosti soustavy, a následně jej předkládá úřadu k posouzení. ERÚ předložený TYNDP posuzuje v souladu s § 58k odst. 8 energetického zákona.

Požadavky § 58k energetického zákona kladou důraz na transparentnost při rozhodování o předloženém TYNDP, proto je VKP vedený jak provozovatelem přepravní soustavy, tak úřadem.

V kontextu ustanovení § 17 odst. (7) písm. i) energetického zákona ERÚ v roce 2017 předně rozhodoval o rozkladu společnosti NET4GAS proti rozhodnutí úřadu o TYNDP 2017–2026. Rozpor provozovatele přepravní soustavy směřoval zejména k uložení povinnosti odstranit projekt TRA-N-133 (BACI) z TYNDP 2017–2026.

V případě prvního rozkladu vrátil druhoinstanční orgán rozhodnutí k novému projednání. I proti druhému rozhodnutí se provozovatel přepravní soustavy formou rozkladu odvolal, nicméně v tomto případě nebylo jeho rozkladu vyhověno a Rada ERÚ jako druhoinstanční orgán potvrdila prvoinstanční rozhodnutí úřadu v plném rozsahu.

Rozhodnutí ze dne 19. prosince 2017 tak nabylo právní moci a provozovatel přepravní soustavy byl povinen projekt TRA-N-133 z plánu odstranit a TYNDP 2017–2026 přepracovat. V důsledku podaných rozkladů a správních lhůt nedošlo v roce 2017 ke schválení TYNDP 2017–2026.

V roce 2017 ERÚ dále rozhodoval také o předloženém TYNDP 2018–2027. V kontextu VKP, který byl veden na úrovni provozovatele přepravní soustavy, ERÚ předně inicioval

mimořádné bilaterální jednání k otázce TYNDP 2018–2027. ERÚ představil svá očekávání jak od této, tak i od příštích edic plánu, jejichž cílem bylo zvýšení kvality informačního obsahu ze strany provozovatele přepravní soustavy směrem k ostatním účastníkům trhu s plynem.

Zveřejněný TYNDP 2018–2027 ve verzi určené pro veřejnou konzultaci provozovatele přepravní soustavy obsahoval proti TYNDP 2017–2026 minimum zásadních změn v technickohospodářských parametrech jednotlivých projektů.

ERÚ proto ve VKP vedeném na úrovni provozovatele přepravní soustavy zejména v obecné rovině požadoval uvést k projektům, u kterých došlo ke změně předpokládaných investičních nákladů, zdůvodnění této skutečnosti a k projektům majícím negativní vliv na celkovou kapacitu soustavy, ve kterých došlo k zásadní změně udávaných parametrů ze strany žadatele o připojení, o odůvodnění zmíněné skutečnosti.

S ohledem na přetrvávající výhrady vůči projektu TRA-N-133 apeloval ERÚ již na bilaterálním jednání a následně i v rámci konzultace na úrovni provozovatele přepravní soustavy, na odstranění uvedeného projektu z TYNDP 2018–2027, a vyzval provozovatele přepravní soustavy k doložení informací, které by vyvrátily připomínky a obavy ERÚ ohledně negativních externalit.

V souladu s § 58k odst. 3 energetického zákona, vyzval ERÚ provozovatele přepravní soustavy k odstranění těch projektů z Plánu, které provozovatel přepravní soustavy označil jako „pozastavené“, neboť uvedené projekty se svou charakteristikou nesplňovaly požadavky legislativního rámce.

V kontextu projektů skupiny „Capacity4Gas“, jejichž uskutečnění má určující vliv na přepravní soustavu České republiky, ERÚ požadoval zejména hlubší rozpracování poskytovaných informací o realizaci dílčích projektů TRA-F-752 a TRA-F-918, a to alespoň na úroveň zveřejněného informačního letáku k těmto projektům.

Provozovatelem přepravní soustavy předloženou konečnou verzi TYNDP 2018–2027 ERÚ obdobně jako v minulých letech v souladu s § 58k odst. 6 energetického zákona podrobil veřejné konzultaci, a za tímto účelem ji bez zbytečného odkladu po jejím obdržení zveřejnil způsobem umožňujícím dálkový přístup po dobu 10 pracovních dnů.

ERÚ předložený plán posuzoval z hlediska náležitostí a požadavků národní i nadřazené evropské legislativy v kontextu směrnice 2009/73/EC, nařízení (EU) č. 715/2009, nařízení (EU) č. 347/2013, nařízení (EU) č. 994/2010, nařízení (EU) č. 984/2013, v kontextu přínosu pro kontinuální rozvoj trhu s plynem v ČR, potřeb spotřebitelů plynu v ČR a celkových dopadů na konečné spotřebitele.

ERÚ s ohledem na výše uvedené, na základě předloženého TYNDP 2018–2027 a informací získaných při výkonu své činnosti vyjádřil názor, že u projektu TRA-N-133 (BACI) není možné očekávat stav, kde pozitivní externality a benefity převáží negativní externality. Úřad svým požadavkem na odstranění projektu z Plánu zdůraznil nezralost projektu, nezáměr obchodníků o novou navrhovanou přepravní kapacitu a v neposlední řadě se vymezil vůči snaze provozovatele přepravní soustavy přenášet náklady spojené s realizací, z pohledu ERÚ, ryze komerčních investic k tíži uživatelů plynárenské soustavy v ČR, zejména konečných spotřebitelů plynu.

ERÚ ve svém rozhodnutí dále požadoval uvedení do souladu rozsahu plánovaných projektů a investic uvedených v dokumentu „Neveřejná část TYNDP 2018–2027 pro Energetický regulační úřad“ s rozsahem plánovaných investic do rozvoje, rekonstrukce a modernizace přepravní soustavy ve smyslu účinných opatření k zajištění přiměřenosti

soustavy a bezpečnosti dodávek, uvedených v regulačním výkazu a rozpadem plánu aktivovaného majetku pro rok 2017 uvedeného výkazu, který žadatel doručil na výzvu ERÚ.

S ohledem na výše uvedené výhrady k předloženému TYNDP 2018–2027 nařídil úřad v souladu s § 58 odst. 9 energetického zákona, aby provozovatel přepravní soustavy předložený TYNDP 2018–2027 změnil nebo odstranil vady, a k tomu mu stanovil přiměřenou lhůtu.

V roce 2017 proto nedošlo ke schválení TYNDP pro roky 2018–2027, ani TYNDP 2017–2026, neboť správní řízení nebylo v obou dvou případech v roce 2017 ukončeno.

V celém roce 2017 tak zůstal platným plánem rozvoje *Desetiletý plán rozvoje přepravní soustavy v České republice 2016–2025*.

6.7 Mezinárodní vztahy

V roce 2017 byla vydána dvě nařízení, jejichž účelem je zajištění jednotných principů vedoucích k vytvoření jednotného vnitřního trhu s plynem v EU – *nařízení Komise (EU) 2017/460 zavádějící kodex sítě harmonizovaných struktur přepravních sazeb pro zemní plyn*, *nařízení Komise (EU) 2017/459 zavádějící kodex sítě pro mechanismy přidělování kapacity v plynárenských přepravních soustavách a zrušující nařízení (EU) č. 984/2013*. Plynárenské pracovní skupiny, na jejichž činnosti se zaměstnanci ERÚ podílí, se proto věnovaly činnostem, které směřovaly k usnadnění implementace relevantních ustanovení těchto nařízení do národních modelů trhu s plynem.

Z pohledu příspěvku k integraci trhu s plynem byla na základě výsledků jednání mezi ČR, Slovenskem a Rakouskem schválena pravidla pro pilotní projekt vzájemného přímého přístupu na plynárenské trhy mezi ČR a Rakouskem.

7 Teplárenství

7.1 Trh s tepelnou energií

České teplárenství se historicky vyznačuje vysokými podíly dodávek tepelné energie ze soustav zásobování tepelnou energií podnikatelským subjektům, nepodnikatelským institucím a domácnostem. Na průběh dodávek tepelné energie mají v kalendářním roce významný vliv zejména klimatické podmínky, přičemž otopná sezóna zpravidla začíná v září a končí v květnu.

Trendy současného teplárenství jsou kombinovaná výroba elektřiny a tepla (KVET), obnovitelné zdroje energie (OZE), využívání zdrojů s vysokoúčinným spalováním. Alternativu pro současné soustavy zásobování tepelnou energií v některých lokalitách představují individuální zdroje tepelné energie v podobě domovních plynových kotlen, tepelných čerpadel a solárních systémů.

V tabulce č. 4 je uveden přehled aktuálních průměrných cen v oblasti teplárenství v ČR, kdy vážený průměr cen tepelné energie bez rozlišení paliva použitého při výrobě tepelné energie k 1. lednu 2017 činí 570,45 Kč/GJ včetně daně z přidané hodnoty (DPH). Průměrná předběžná cena tepelné energie se k 1. lednu 2017 zvýšila proti výsledné průměrné ceně za rok 2016 vyrobené z uhlí o 3,73 Kč/GJ, v případě tepelné energie z ostatních paliv se průměrná cena snížila o 11,07 Kč/GJ.

Tabulka č. 4 – Průměrné ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele za rok 2016 a k 1. lednu 2017 včetně DPH

Rok	Z uhlí [Kč/GJ]	Z ostatních paliv [Kč/GJ]	Vážený průměr [Kč/GJ]
2016	563,04	585,64	573,77
k 1. lednu 2017	566,77	574,57	570,45

7.2 Tvorba a stanovení cen

Pro kalendářní rok 2017 nebylo přistoupeno k úpravám stávajícího znění CR. Způsob regulace cen v teplárenství umožňuje dodavatelům tepelné energie do ceny tepelné energie promítnout ekonomicky oprávněné náklady související s výrobou a nebo rozvodem tepelné energie, přiměřený zisk a DPH. Stávající způsob regulace tedy umožňuje v cenách tepelné energie odrážet technické a ostatní podmínky výroby a rozvodu tepelné energie, proto se může výše cen v jednotlivých cenových lokalitách lišit.

7.3 Vyhodnocení cen tepelné energie

Držitelé licencí na výrobu, rozvod, anebo výrobu i rozvod tepelné energie, jejichž celkový roční objem tržeb za všechny dodávky tepelné energie přesahuje 2 500 000 Kč bez DPH, předkládají Energetickému regulačnímu úřadu regulační výkazy na základě ustanovení § 20 odst. 6 energetického zákona. Náležitosti a členění regulačních výkazů včetně jejich vzorů a pravidel pro jejich sestavování jsou stanoveny vyhláškou č. 262/2015 Sb., o regulačním výkaznictví, ve znění pozdějších předpisů.

ERÚ na základě vykázaných technických a ekonomických údajů zpracovává přehledy výsledných a předběžných cen tepelné energie, vyhodnocuje vývoj cen tepelné energie

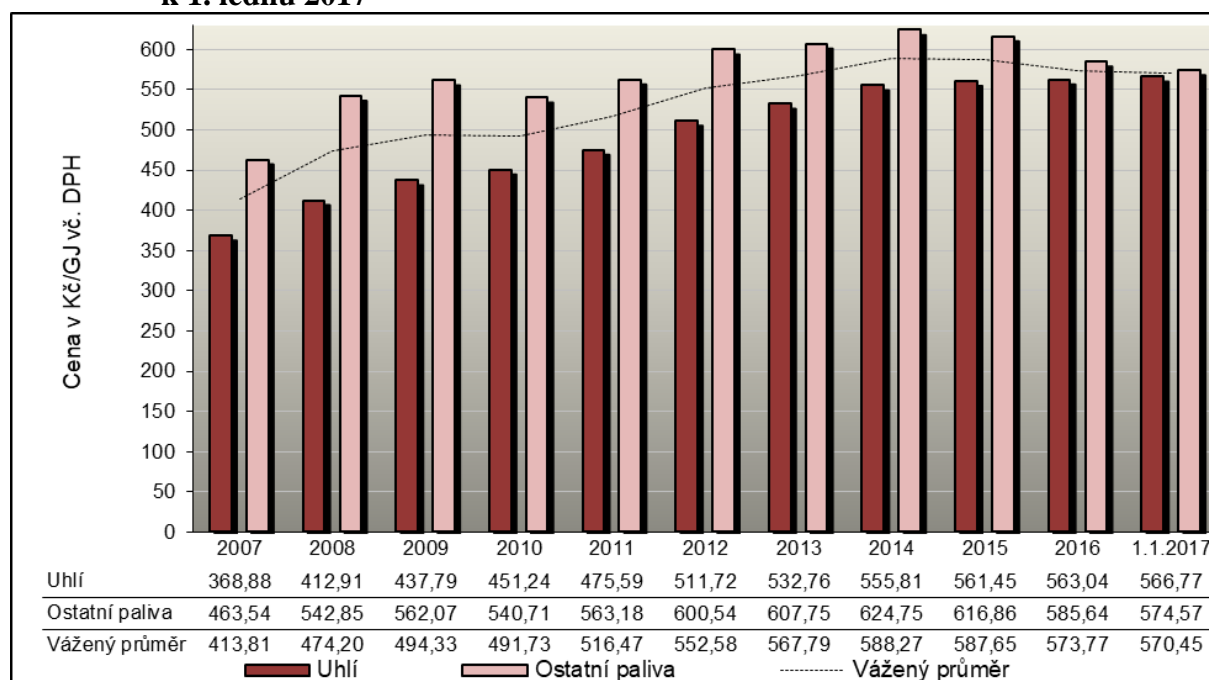
a přehledy těchto cen zveřejňuje na webu ERÚ včetně dalších údajů o dodávkách tepelné energie v jednotlivých cenových lokalitách. Vykázaná data ERÚ využívá nejen pro informování veřejnosti, ale slouží i jako zpětná vazba nastavených podmínek regulace, podklad při provádění dozorové činnosti a k vyhodnocení finanční stability držitelů licencí.

7.4 Vývoj cen tepelné energie

Vývoj cen tepelné energie ERÚ zpracovává a vyhodnocuje již od svého zřízení. Graf č. 8 znázorňuje vývoj průměrných výsledných cen tepelné energie, která je dodávána konečným spotřebitelům (do odběrného tepelného zařízení) v období 2007–2016, a předběžných cen tepelné energie k 1. lednu 2017. Do přehledu cen tepelné energie pro konečné spotřebitele jsou zahrnuty ceny tepelné energie, které jsou dodávány z rozvodů z blokové kotelny, venkovních sekundárních rozvodů, domovní předávací stanice, centrální přípravy teplé vody a z domovní kotelny. Průměrné ceny za jednotlivé roky jsou stanoveny váženým průměrem, kde váhou je množství tepelné energie vyrobené z uhlí nebo z ostatních paliv.

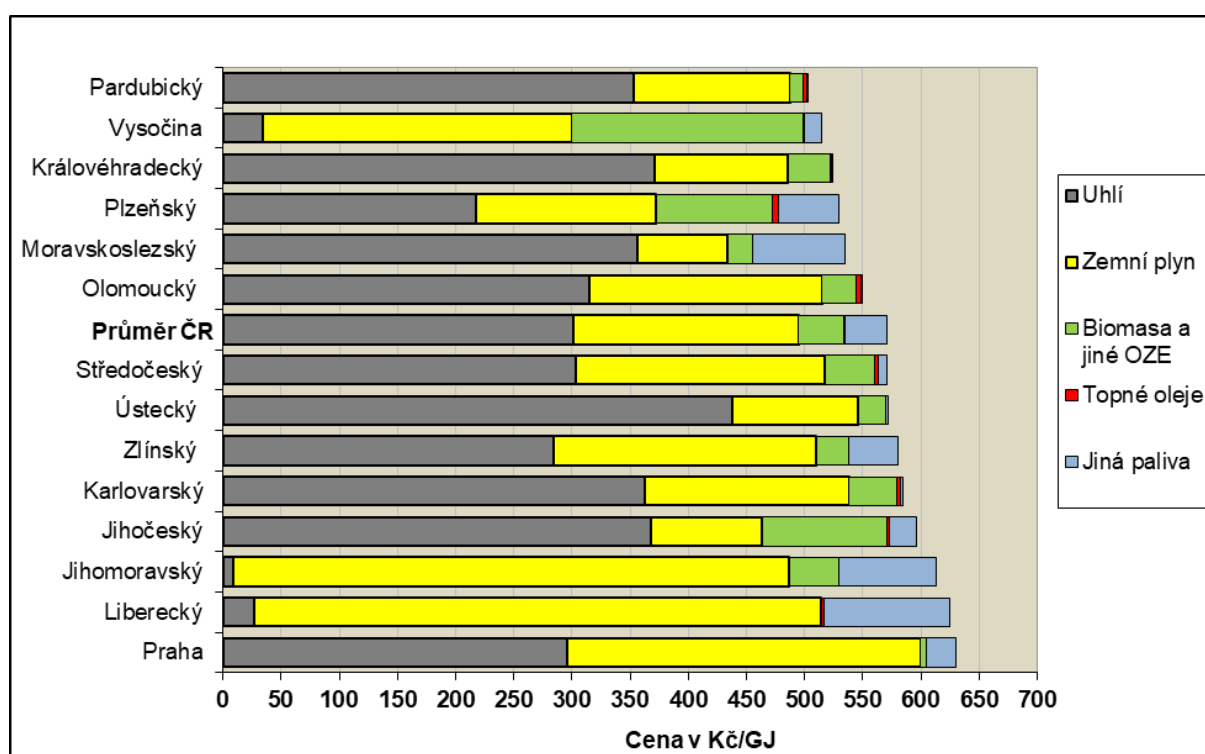
Ve sledovaném období v případě tepelné energie vyrobené z uhlí je patrný pozvolný a vyrovnanější nárůst průměrné ceny tepelné energie. U tepelné energie vyrobené z ostatních paliv nejsou meziroční změny průměrné ceny tepelné energie rovnoměrné, ve sledovaném období jsou patrné meziroční nárůsty, ale i poklesy. Vývoj (nárůst i pokles) cen tepelné energie je ovlivněn především změnou cen paliv, nárůstem v rámci stálých nákladů a rovněž poklesem objemu dodávek tepelné energie či zvýšením sazby DPH. Za období 2007 až 1. ledna 2017 vzrostla pro konečné spotřebitele průměrná cena tepelné energie vyrobená z uhlí o 197,89 Kč/GJ, tj. asi o 54 procenta. Za totéž období se zvýšila cena tepelné energie vyrobená z ostatních paliv o 111,03 Kč/GJ, tj. asi o 24 procenta. Od roku 2015 dochází u ostatních paliv ke snížení průměrných cen tepelné energie, čímž se ceny z ostatních paliv přiblížily k průměrným cenám tepelné energie z uhlí.

Graf č. 8 – Průměrné ceny tepelné energie včetně DPH pro konečné spotřebitele 2007–k 1. lednu 2017

V grafu č. 9 a v tabulce č. 5 je uveden přehled průměrných předběžných cen tepelné energie uplatňovaných pro konečné spotřebitele k 1. lednu 2017, který je členěn podle jednotlivých krajů s uvedením podílů paliv použitých při výrobě tepelné energie. Nejnížší ceny tepelné energie jsou v krajích s velkými, nejčastěji uhelnými zdroji tepelné energie, které významněji využívají KVET a rozsáhlé soustavy zásobování tepelnou energií. Naopak nejvyšší průměrné ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele jsou v soustavách zásobování tepelnou energií, které při výrobě tepelné energie ve velké míře uplatňují ostatní paliva, a to v kombinaci s parními primárními rozvody. K 1. lednu 2017 byl mezi kraji s nejnižší průměrnou cenou (Pardubický kraj 501,94 Kč/GJ včetně DPH) a nejvyšší průměrnou cenou (Praha 630,56 Kč/GJ včetně DPH) pro konečné spotřebitele rozdíl 128,62 Kč/GJ. V kraji Vysočina je příznivá cena tepelné energie z důvodu vysokého podílu biomasy při výrobě tepelné energie.

Graf č. 9 – Průměrné předběžné ceny tepelné energie (včetně DPH) pro konečné spotřebitele k 1. lednu 2017 se znázorněním podílu paliva

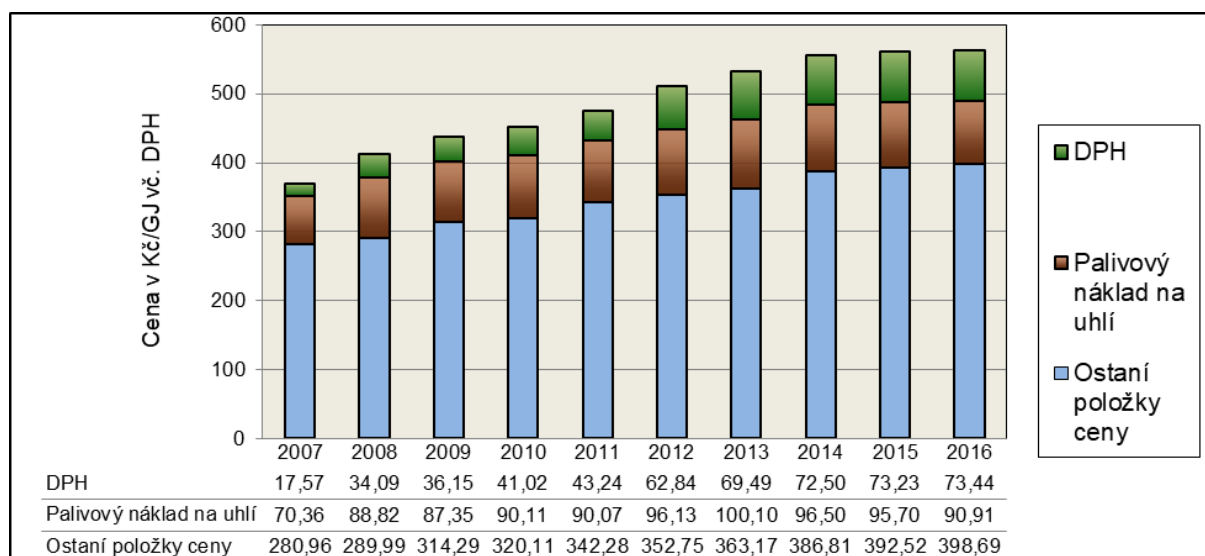
Tabulka č. 5 – Průměrné předběžné ceny tepelné energie včetně DPH pro konečné spotřebitele k 1. lednu 2017 podle jednotlivých krajů

Kraj	k 1. lednu 2017		
	Průměrná předběžná cena tepelné energie	Podíl uhlí	Podíl ostatních paliv
	[Kč/GJ]	[%]	[%]
Pardubický	501,94	70,38	29,62
Vysočina	514,61	6,68	93,32
Královéhradecký	523,19	70,91	29,09
Plzeňský	530,03	41,05	58,95
Moravskoslezský	534,43	66,68	33,32
Olomoucký	548,81	57,46	42,54
Středočeský	570,51	53,13	46,87
Ústecký	571,59	76,68	23,32
Zlínský	580,58	49,04	50,96
Karlovarský	584,25	62,03	37,97
Jihočeský	596,30	61,78	38,22
Jihomoravský	612,74	1,39	98,61
Liberecký	625,35	4,37	95,63
Praha	630,56	46,98	53,02
Průměr ČR	570,45	52,73	47,27

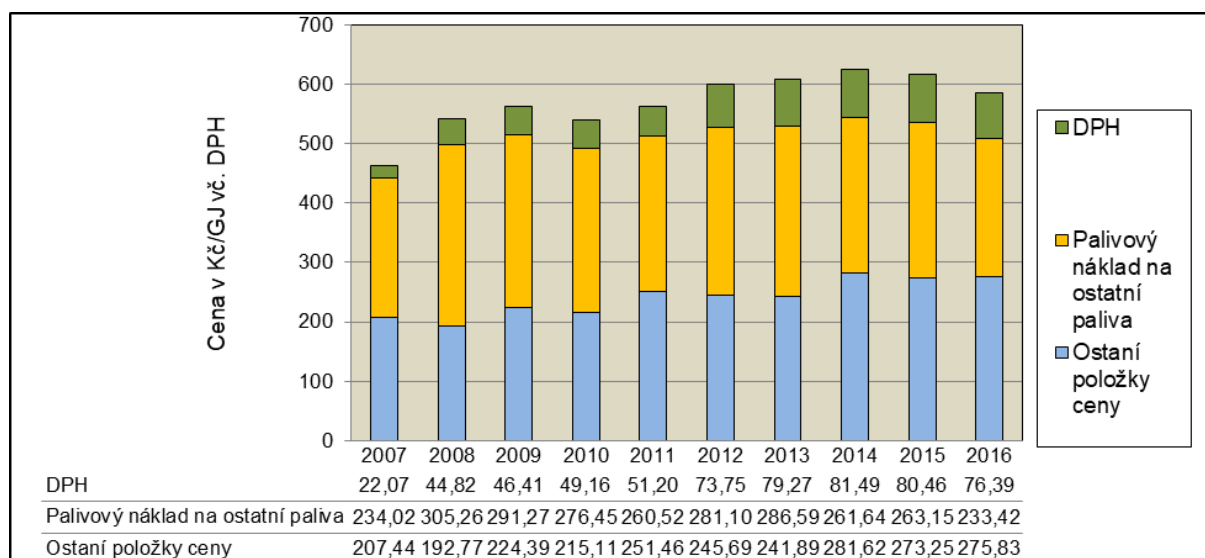
V následujících grafech č. 10 a č. 11 je za období let 2007–2016 uvedena skladba průměrné výsledné ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele, ve které je patrný dopad DPH, palivových nákladů (vycházejí z přepočtu palivových nákladů na zdroji zohledněné o tepelné ztráty v rozvodném tepelném zařízení) a ostatních položek na cenu tepelné energie. Od roku 2008 se do palivových nákladů začala promítat ekologická daň. Jednotková výše stálých nákladů v ceně tepelné energie je ovlivněna rovněž postupným poklesem dodávek tepelné energie, který za sledované období let 2007–2016 činil asi 10,1 procenta. Na cenu tepelné energie má vliv rovněž i inflace.

Ze zobrazené skladby ceny tepelné energie lze u tepelné energie vyrobené z uhlí a z ostatních paliv spatřovat značné rozdíly, kdy u tepelné energie vyrobené z uhlí tvoří v roce 2016 z celkové ceny tepelné energie podíl palivových nákladů jen asi 16 procent a ostatní položky ceny přibližně 71 procento, u tepelné energie vyrobené z ostatních paliv tvoří podíl palivových nákladů až asi 40 procent a ostatní položky přibližně 47 procent, zbylých 13 procent ceny tvoří u obou druhů paliv DPH.

Graf č. 10 – Průměrné výsledné ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele se zobrazením základní skladby ceny tepelné energie 2007–2016 vyrobené z uhlí

Graf č. 11 – Průměrné výsledné ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele se zobrazením základní skladby ceny tepelné energie 2007–2016 vyrobené z ostatních paliv

8 Podporované zdroje energie

Stejně jako v předchozím roce byla činnost ERÚ ovlivněna finalizací notificačních schémat podpory u těch schémat podpor, kde nebyla cenovým rozhodnutím ERÚ podpora příslušné skupině POZE stanovena.

ERÚ se stal členem pracovní skupiny při MPO, která připravuje návrh novely zákona o POZE. Hlavní body, které má novela zákona pokrýt, jsou závazky vyplývající z příslušných notificačních oznámení včetně kontroly překompenzace a nastavení budoucí podpory po roce 2021, zejména nové podpory formou soutěžních nabídkových řízení.

8.1 Notifikační řízení

V dubnu 2017 bylo vydáno *notifikační oznámení Evropské komise SA.45768 (SA.2016/NN) – Česká republika – Podpora výroby elektřiny z vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla*, kterým byla prohlášena za slučitelnou s vnitřním trhem Evropské unie podpora na elektřinu z vysokoúčinné KVET ve výrobnách uvedených do provozu, případně rekonstruovaných v letech 2016–2020. Jedná se o podporu, která nebyla pro tyto výrobní od roku 2016 do oznámení EK stanovena. EK udělila v rámci tohoto notificačního oznámení ČR výjimku a umožnila stanovit pro výrobní i po roce 2016 stávající schéma podpory, které se nezakládá na soutěžních nabídkových řízeních. Výjimka mohla být udělena vzhledem k tomu, že Česká republika oznámila, že v rámci tohoto notifikovaného schématu podpory (v letech 2016–2020) bude uveden do provozu pouze omezený počet výroben s instalovaným výkonem nad 1 MW.

Finalizace dalšího *notifikačního oznámení Evropské komise SA.38701 (SA.2014/NN) – Česká republika – Podpora výroby elektřiny z vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla z obnovitelných zdrojů energie* byla dokončena až v prosinci 2017. Notifikační oznámení se týká výroben elektřiny, které byly uvedeny do provozu v letech 2013–2015. Vzhledem k tomu, že se jedná o podporu, která byla zavedena zákonem č. 165/2012 Sb. již v roce 2013 a nezohledňuje v provozní podpoře případnou investiční dotaci, nebo kumulaci s jinými provozními podporami, z notificačního závazku vyplynulo, že tyto výrobní budou muset projít procesem kontroly překompenzace. Další skupinou výroben, které notificační oznámení pokrývá, jsou výrobní tepla (výtopny nebo teplárny), které vyrábějí teplo spalováním biomasy (případně využitím geotermální energie či biokapalin) a kterým v současné době zákon č. 165/2012 Sb. stanovuje podporu ve výši 50 Kč/GJ na teplo dodané do rozvodného tepelného zařízení soustavy zásobování tepelnou energií. Notifikační oznámení ukládá povinnost v rámci novely zákona o POZE do budoucna tuto podporu již nestanovovat pevnou indexovanou částkou, ale stanovit podporu pouze na rozdíl palivových nákladů. Závazek z notificačního oznámení zakazuje využívat toto schéma podpory při spalování odpadů jak při výrobě elektřiny z vysokoúčinné KVET, tak při výrobě tepla z OZE.

8.2 Cenová rozhodnutí

V roce 2017 úřad vydal čtyři cenová rozhodnutí k výše uvedené problematice. Součástí CR byly dále i notificační závazky, které vyplynuly z příslušných notificačních oznámení a které budou součástí CR do té doby, než budou ukotveny v novele zákona o POZE.

Cenové rozhodnutí č. 2/2017 ze dne 29. března 2017, kterým se mění cenové rozhodnutí ERÚ č. 5/2016, kterým se stanovuje podpora pro podporované zdroje energie, ve znění cenového rozhodnutí ERÚ č. 9/2016 a č. 11/2016, stanovilo v reakci na notificační oznámení EK SA.45768 (SA.2016/NN) s účinností od dubna 2017 podporu pro rok 2017 pro

výrobní elektřiny, které vyrábějí elektřinu v procesu vysokoúčinné KVET ve výrobních uvedených do provozu od 1. ledna 2016.

Na základě energetického zákona ERÚ vydal cenové rozhodnutí č. 3/2017 ze dne 26. září 2017, kterým se stanovuje podpora pro podporované zdroje energie. CR stanovuje podporu pro rok 2018 s účinností od 1. ledna 2018 a v rámci něho byla stanovena podpora pro nové výrobní elektřiny a tepla, kterým nebyla podpora zákonem zastavena a meziročně upravena pro již existující podporované výrobní elektřiny. CR nestanovilo podporu pro výrobní elektřiny, které vyrábějí elektřinu v procesu vysokoúčinné KVET a které byly uvedeny do provozu po 1. lednu 2013, a dále pro výrobní elektřiny, které vyrábějí elektřinu při využití druhotných zdrojů energie a které byly také uvedeny do provozu po 1. lednu 2013 z důvodu neukončených notifikačních procesů ke dni vydání tohoto CR. Současně s cenovým rozhodnutím úřad zveřejnil metodiku, kterou se meziročně upravuje podpora pro zelené bonusy na elektřinu z OZE, a dále na elektřinu, která vzniká v procesu vysokoúčinné KVET. Kromě toho byl zveřejněn způsob stanovení průměrné předpokládané ceny odchylek pro jednotlivé OZE pro účely výpočtu hodinových zelených bonusů na elektřinu z OZE.

ERÚ vydal 20. prosince 2017 další dvě CR, jimiž se doplňuje podpora na základě notifikačního oznámení SA.38701 (SA.2014/NN) pro výrobní elektřiny, které vyrábějí elektřinu v procesu vysokoúčinné KVET a jež byly uvedeny do provozu v letech 2013–2015.

Cenové rozhodnutí ERÚ č. 8/2017 ze dne 20. prosince 2017, kterým se mění cenové rozhodnutí ERÚ č. 5/2016, kterým se stanovuje podpora pro podporované zdroje energie, ve znění cenového rozhodnutí ERÚ č. 9/2016, č. 11/2016 a č. 2/2017 doplňuje podporu pro rok 2017. Cenové rozhodnutí ERÚ č. 9/2017 ze dne 20. prosince 2017, kterým se mění cenové rozhodnutí ERÚ č. 3/2017, kterým se stanovuje podpora pro podporované zdroje energie, doplňuje nově notifikovanou podporu pro rok 2018. Na základě nařízení vlády č. 266/2017 Sb., o podpoře elektřiny a tepla z podporovaných zdrojů energie, vydal úřad změnové cenové rozhodnutí č. 8/2017 ještě v roce 2017, čímž umožnil výrobcům, aby jim byla podpora pro rok 2017 doplacena.

9 Licence

9.1 Vývoj

V oblasti udělování licencí byl rok 2017 čtvrtým rokem, ve kterém se plně projeví vlivy omezení podpory výroby elektřiny z OZE a zároveň druhým rokem, kdy se projeví změny související s novelizací energetického zákona, zejména odstranění nutnosti výroby elektrické energie na základě licence pro drobné zdroje výroby elektřiny do 10 kW, určené pro vlastní spotřebu zákazníka. Celkem bylo úřadu doručeno 2187 žádostí o udělení/změnu/zrušení licence, což představuje proti roku 2016 nárůst o 65 správních řízení. Počet aktivních licencí v období 2009–2017 je uveden v tabulce č. 6.

Tabulka č. 6 – Počet platných licencí za období 2009–2017 podle předmětu podnikání

Licence	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Výroba elektřiny	7 223	13 301	13 530	20 843	26 021	26 158	26 314	26 357	26 282
Distribuce elektřiny	281	300	307	315	319	299	294	254	254
Přenos elektřiny	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Obchod s elektřinou	312	321	353	360	389	392	381	380	388
Zahraniční oprávnění pro obchod s elektřinou	-	-	1	4	12	17	26	27	29
Činnost operátora trhu	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Výroba plynu	15	15	15	15	15	14	13	14	13
Distribuce plynu	87	87	86	83	78	77	72	67	68
Přeprava plynu	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Obchod s plynem	105	122	143	172	196	201	213	213	227
Zahraniční oprávnění pro obchod s plynem	-	-	1	2	9	13	24	29	27
Uskladňování plynu	4	4	4	4	4	4	4	5	4
Výroba tepelné energie	641	627	619	627	656	672	669	673	663
Rozvod tepelné energie	689	675	663	653	653	663	654	658	652
Celkem	9 357	15 452	15 720	23 075	28 367	28 513	28 664	28 677	28 610

V roce 2017 bylo vydáno celkem 519 nových rozhodnutí o udělení licence pro všechna energetická odvětví. Dále bylo vedeno 1167 správních řízení o změně licence v souvislosti se změnami odpovědných zástupců, změnou výkonu nebo počtu provozoven.

Počet žádostí v návaznosti na fúze či rozdělení podniků a převod technologie na nové subjekty vykazoval v roce 2017 setrvalý stav. Docházelo také k častému převodu technologie na jiného držitele licence (zejména u fotovoltaických elektráren – FVE), a to převážně mezi rodinnými příslušníky či mezi fyzickými a právníky osobami.

Počet správních řízení týkajících se zrušení licence byl 501, tedy pouze mírně vyšší než v roce předešlém. Ke zrušení licencí nejčastěji docházelo na vlastní žádost držitele licence zejména v souvislosti s výše uvedenými převody energetických zařízení z jedné licence na druhou. Počet správních řízení, týkajících se udělení licencí, jejich změn a zrušení, je uveden v tabulce č. 7.

Tabulka č. 7 – Počet licenčních řízení za období 2009–2017 (podle účelu žádosti)

Licenční řízení	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Nové licence	5 159	6 997	560	8 051	5 698	625	615	513	519
Změny licencí	1 154	1 708	1 029	2 032	1 809	1 192	1 032	1 122	1 167
Zrušené licence	204	264	264	264	354	450	376	487	501

Z celkového pohledu na instalovaná energetická zařízení k výrobě elektřiny podle jednotlivých druhů POZE je zřejmý téměř setrvalý stav počtu instalovaných energetických zařízení ve srovnání se stejným obdobím předchozího roku s výjimkou dále uvedených případů. V kategorii větrných elektráren došlo z důvodu zprovoznění nového větrného parku k nárůstu výkonu o 26,1 MW_e. V kategorii FVE se jedná o momentální stav vzešlý z aktuálního průběhu soudních řízení v kauzách FVE žalovaných Nejvyšším státním zastupitelstvím. Zmíněný stav se mění podle rozhodnutí příslušných soudů – tabulka č. 8.

Tabulka č. 8 – Počet provozoven na výrobu elektřiny a instalované výkony za roky 2011–2017 podle využitých druhů energie z OZE

Provozovny		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
vodní	Počet	1 420	1 451	1 500	1 589	1 615	1 625	1 603
	Výkon [do 10 MW]	141,77	148,08	154,23	342,67	348,18	349,23	351,11
větrné	Počet	95	105	112	124	128	125	119
	Výkon [MW]	217,92	261,98	269,36	283,47	284,98	284,91	310,95
sluneční	Počet	13 019	21 925	27 956	28 127	28 276	28 351	28 348
	Výkon [MW]	1 952,70	2 072,07	2 125,91	2 126,06	2 122,90	2 127,16	2 130,39
s podílem bioplynu	Počet	264	415	430	431	428	423	420
	Výkon [MW]	167,97	306,04	333,68	335,51	334,79	333,52	332,20
skládkový plyn	Počet	63	66	70	70	69	68	69
	Výkon [MW]	56,50	57,20	58,67	58,67	58,65	58,46	58,65
s podílem biomasy	Počet	63	74	94	93	93	92	91
	Výkon [MW]	1 617,64	1 783,11	2 939,33	2 990,42	2 988,01	2 987,62	2 988,13

Na webu ERÚ je k dispozici *Vyhledavač licencí*, který je pravidelně aktualizován. Obsahuje údaje o držitelích licencí pro podnikání v energetických odvětvích udělených Energetickým regulačním úřadem a o jednotlivých provozovnách.

9.2 Uznávání odborné kvalifikace

V roce 2017 bylo přijato 12 žádostí o uznání odborné kvalifikace ve smyslu zákona č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace, ve znění pozdějších předpisů. V devíti případech bylo rozhodnuto o uznání odborné kvalifikace. Ve třech případech bylo rozhodnuto usnesením o zastavení správního řízení.

9.3 Energetický regulační fond

Energetický regulační úřad je podle § 14 odst. 10 energetického zákona povinen předložit audit fondu za příslušný kalendářní rok. V souladu s touto povinností byl proveden audit podle auditorských směrnic vydaných Komorou auditorů ČR.

Podle zprávy auditora A-CONT, spol. s r.o. Jihlava, zastoupené jednatelem Ing. Jiřím Makajem z 27. února 2018, bylo účetnictví fondu vedeno v souladu s platnými právními předpisy a fond je věrně a pravdivě zobrazen v účetní uzávěrce ERÚ za účetní období roku 2017 – příloha č. 1.

Počáteční stav fondu byl k 1. lednu 2017 ve výši 45 444 392 Kč. V průběhu roku 2017 nebyla z účtu fondu vyplacena žádná úhrada za prokazatelné ztráty z činnosti nad rámec licence. V roce 2017 nedošlo k žádným příjmům ani výdajům na tomto účtu energetického regulačního fondu.

Zůstatek na zvláštním běžném účtu fondu ke dni 31. prosinci 2017 představoval částku ve výši 45 444 392 Kč.

9.4 Řízení ve věcech správních poplatků

V souvislosti s řízením o udělení, změně nebo rušení licencí bylo na poplatcích vybráno 7 168 100 Kč. Několik subjektů požádalo o vrácení správního poplatku, z účtu ERÚ bylo vráceno 20 poplatků ve výši 138 050 Kč. Čistá vybraná částka činí 7 030 050 Kč.

10 REMIT

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1227/2011 ze dne 25. října 2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií (nařízení REMIT), jakožto právní předpis, jehož účelem je zamezit zneužívání energetického trhu (zákaz obchodování zasvěcených osob a zákaz manipulace s trhem) a podpořit spravedlivou hospodářskou soutěž na tomto trhu, stanovuje řadu povinností, jež mají účastníci trhu dodržovat. Jedná se o povinnost účastníků trhu zaregistrovat se u příslušného vnitrostátního regulačního orgánu do Národního registru účastníků trhu a udržovat údaje aktuální, oznamovat ACER transakce včetně příkazů k obchodování a fundamentální data a zveřejňovat důvěrné informace.

K 31. prosinci 2017 byl v Národním registru účastníků trhu zaregistrován 431 uživatelský účet a 357 účastníků trhu.

V souvislosti s implementací nařízení REMIT do energetického zákona komunikovali zaměstnanci ERÚ v roce 2017 s účastníky trhu, operativně zodpovídali dotazy a účastnili se tematických workshopů. Posledním byl workshop Regulace obchodování komodit v roce 2018, který proběhl 27. listopadu 2017 v Praze. Tématem workshopu byly změny v rámci směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2014/65/EU (MiFID II) a vztah k nařízení REMIT.

10.1 Dohledová činnost

V rámci zajištění dodržování čl. 9 nařízení REMIT byl proveden audit správnosti a aktuálnosti údajů zadávaných účastníky trhu v registru. Z celkového počtu 340 registrací bylo zjištěno u 73 účastníků pochybení.

V několika případech bylo zjištěno podezření na porušení oznamovací povinnosti, kdy v jednom případě již byla věc postoupena k zahájení sankčního řízení. V rámci další dohledové činnosti ERÚ bylo zjištěno podezření na porušení povinnosti zveřejnit důvěrné informace a použít důvěrnou informaci v rozporu se zákazem podle čl. 3 nařízení REMIT.

10.2 Mezinárodní spolupráce

V rámci jednání nadnárodních pracovních skupin organizovaných ACER i CEER se zástupci ERÚ podíleli na tvorbě dokumentů doplňujících implementaci nařízení REMIT.

Za účelem zajištění kontinuální spolupráce při šetření podezření nařízení REMIT bylo uzavřeno Mnohostranné memorandum o porozumění mezi Rakouskem, Maďarskem, Chorvatskem, Slovinskem a ČR.

11 Legislativní a správní činnost

11.1 Základní změny právních předpisů v působnosti ERÚ

ERÚ vydal v roce 2017 k energetickému zákonu následující prováděcí právní předpisy:

Vyhláška č. 50/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 262/2015 Sb., o regulačním výkaznictví

Vyhláška byla vydána na základě zmocnění Energetického regulačního úřadu podle § 98a odst. 2 písm. e) energetického zákona, ve znění pozdějších předpisů, k provedení § 20 a § 9 odst. 1 energetického zákona.

Nutnost nové právní úpravy vyvolaly zejména novely zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, a souvisejících prováděcích předpisů, jež nabyly účinnosti 1. ledna 2016. Tyto novely změnily směrnou účtovou osnovu i uspořádání a označování položek výkazu zisku a ztráty. Podle těchto novel tedy již od 1. ledna 2016 účtují subjekty, které podléhají cenové regulaci ze strany ERÚ. Směrná účtová osnova i výkaz zisku a ztráty je podkladem pro tvorbu regulačních výkazů, především regulačních výkazů hospodářského výsledku, nákladů nebo aktiv. Aby bylo i nadále zajištěno jasné, srozumitelné a transparentní vykazování vycházející z účetních výkazů, vydal ERÚ tuto vyhlášku, na jejímž základě se regulační výkazy upravují tak, aby korespondovaly s upravenými účetními výkazy.

Vyhláškou se dále zpřesňují vykazovací povinnosti pro provozovatele lokálních distribučních soustav v elektroenergetice, od kterých ERÚ nevyžaduje údaje v takovém rozsahu, ve kterém je požaduje po provozovatelích regionálních distribučních soustav.

Vyhláška nabyla účinnosti dne 1. března 2017.

Vyhláška č. 127/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 408/2015 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou

Vyhláška byla vydána na základě zmocnění ERÚ podle § 98a odst. 2 písm. h) energetického zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Při průběžném vyhodnocování praktické aplikace vyhlášky o Pravidlech trhu s elektřinou a vývoje trhu s elektřinou dospěl ERÚ k závěru, že v určitých oblastech na energetickém trhu (například v procesu registrace odběrných míst, při výkladu ustanovení týkající se rezervace kapacit a výrobce první kategorie, změny dodavatele nebo zahájení dodávky DPI) dochází k odlišným výkladům jednotlivými účastníky trhu, což vede k nerovnováze trhu s elektřinou právě mezi nimi. Tato vyhláška samostatné procesy legislativně technicky upřesňuje, popř. doplňuje tak, aby nedocházelo k účelovým výkladům jednotlivců nebo zájmových skupin.

Vyhláška nabyla účinnosti dne 1. června 2017.

Vyhláška č. 330/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 401/2010 Sb., o obsahových náležitostech Pravidel provozování přenosové soustavy, Pravidel provozování distribuční soustavy, Řádu provozovatele přepravní soustavy, Řádu provozovatele distribuční soustavy, Řádu provozovatele podzemního zásobníku plynu a obchodních podmínek operátora trhu

Vyhláška byla vydána na základě zmocnění ERÚ podle § 98a odst. 2 písm. b) energetického zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška aktualizuje obsahové náležitosti Pravidel, Řádů a obchodních podmínek jak s ohledem na poznatky z praktické aplikace těchto dokumentů, tak dále zohledňuje rozsáhlou legislativní činnost v oblasti energetiky na straně Evropské unie, kdy jsou zejména v plynárenství vyžadovány nové postupy i nové informace poskytované účastníkům, na základě kterých se rozhodují na trhu s plynem. Vyhláška také reaguje na aktuální technologický vývoj na energetických trzích.

Vyhláškou se rozšiřuje okruh poskytovaných informací, na jejichž základě budou moci subjekty relevantně přehodnotit obchodní jednání. Tato úprava podporuje stabilní a předvídatelné prostředí pro všechny účastníky trhu s elektřinou a trhu s plynem v ČR.

Vyhláška nabyla účinnosti dne 1. ledna 2018.

11.2 Výkladová stanoviska

Výkladová stanoviska ve smyslu § 17e odst. 1 písm. d) energetického zákona jsou zpracovávána k ustanovením právních předpisů v oblasti působnosti ERÚ, která úřad zohledňuje ve své rozhodovací činnosti. Nejsou ani právním předpisem, ani individuálně závazným správním rozhodnutím, jejich základním účelem je zamezení rizika možných interpretačních problémů účastníků energetického trhu s vybranými ustanoveními právních předpisů v působnosti ERÚ.

Úřad zveřejňuje výkladová stanoviska způsobem umožňujícím dálkový přístup na svém webu. V roce 2017 bylo zveřejněno **13 výkladových stanovisek**, ke kterým bude ERÚ přihlížet ve své rozhodovací činnosti do doby, než dojde ke změně právních předpisů nebo rozhodovací praxe ERÚ.

S cílem zajistit transparentní a předvídatelný postup na národní úrovni při schvalování podmínek a metodik podle nařízení Evropské komise bylo vydáno výkladové stanovisko č. 12/2017.

V oblasti elektroenergetiky ERÚ návodně pro účastníky trhu zpracoval výkladové stanovisko č. 10/2017 k problematice přiznávání distribučních sazeb D 01d, C 01d, C 35d, C 45d a C 46d, a to za účelem sjednocení přístupu jednotlivých držitelů licence k přiznávání uvedených distribučních sazeb.

Výkladové stanovisko č. 13/2017 k ujednání souvisejícím se stavem nouze předjímá rozhodování ERÚ v konkrétním typu sporů v elektroenergetice, kdy se zákazník připojený na hladině nízkého napětí domáhá neplatnosti smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny kvůli absentujícímu ujednání o opatřeních přijímaných při předcházení stavu nouze, ve stavu nouze a odstraňování následků stavu nouze.

S cílem zajištění jednotného postupu jednotlivých držitelů licence k sestavování regulačních výkazů podle vyhlášky č. 262/2015 Sb., o regulačním výkaznictví, ve znění pozdějších předpisů, byla pro držitele licence na distribuci elektřiny, přenos elektřiny, obchod s elektřinou (pokud je povinně vykupujícím) a činnost operátora trhu vydána výkladová stanoviska č. 3 až 6/2017.

Jako metodika vyplňování výkazů pro zpracování zpráv o provozu soustav v elektroenergetice a teplárenství podle vyhlášky č. 404/2016 Sb., o náležitostech a členění výkazů nezbytných pro zpracování zpráv o provozu soustav v energetických odvětvích, včetně termínů, rozsahu a pravidel pro sestavování výkazů (statistická vyhláška) bylo zveřejněno výkladové stanovisko č. 11/2017.

V oblasti plynárenství, obdobně jako u elektroenergetiky, byla pro držitele licence na distribuci, přepravu a uskladňování plynu výkladovými stanovisky č. 7 až 9/2017

vytvořena metodika sestavování regulačních výkazů a výkladovým stanoviskem č. 2/2017 sjednocen postup pro zpracování zpráv o provozu soustav v plynárenství.

11.3 Správní řízení

A) Správní řízení vedená a ukončená v roce 2017

A.1 Sporná řízení

ERÚ vede sporná řízení ve smyslu ustanovení § 141 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, v rámci své působnosti v oblasti elektroenergetiky, plynárenství a teplárenství.

V oblasti elektroenergetiky v roce 2017 vedl Energetický regulační úřad celkem **77 sporných řízení**, z nichž bylo pravomocně ukončeno **29 sporných řízení**. V této oblasti byla významnou rozhodovací agendou řízení podle ustanovení § 17 odst. 7 písm. a) a e) energetického zákona, zejména návrhy na ukončení smluvních vztahů a splnění povinností ze smlouvy. Dále se Energetický regulační úřad zabýval návrhy na rozhodnutí sporů ve smyslu ustanovení § 52 zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jejichž předmětem byla například problematika oprávněnosti nároku na podporu OZE ve vztahu na okamžik uvedení výrobní do provozu. Ačkoliv se ERÚ v průběhu roku 2017 setkával s typově obdobnými případy, je zapotřebí akcentovat jejich právní a věcnou složitost.

V oblasti plynárenství vedl v roce 2017 Energetický regulační úřad celkem **10 sporných řízení**, z nichž bylo pravomocně skončeno **5 správních řízení**. V převážné části níže uvedených správních řízeních se jednalo o tzv. spotřebitelské spory ve smyslu ustanovení § 17 odst. 7 písm. e) bod 2 energetického zákona, v nichž bylo pravomocně rozhodnuto, zda právní vztah založený smlouvou o sdružených dodávkách plynu vznikl, trvá nebo zanikl, popřípadě kdy se tak stalo.

V oblasti teplárenství vedl v roce 2017 Energetický regulační úřad celkem **15 sporných řízení**, z nichž bylo pravomocně skončeno **7 sporných řízení**. ERÚ v této oblasti rozhodoval zejména o návrzích na uzavření smlouvy o dodávce tepelné energie (podle ustanovení § 17 odst. 7 a) energetického zákona) včetně stanovení podstatných náležitostí ve smyslu ustanovení § 76 odst. 3 energetického zákona.

A.2 Schvalovací řízení

V rámci zákonné kompetence Energetického regulačního úřadu podle ustanovení § 17 odst. 7 písm. g) a písm. i) energetického zákona, schvalovat nebo stanovovat Pravidla provozování přenosové soustavy a distribučních soustav v elektroenergetice, obchodní podmínky operátora trhu, řády provozovatelů přepravní soustavy, zásobníku plynu a distribučních soustav v plynárenství, desetiletý plán rozvoje přenosové soustavy a přepravní soustavy, vedl celkem **39 schvalovacích řízení**, z nichž bylo pravomocně skončeno **31 schvalovací řízení**.

A.3 Správní řízení podle nařízení Komise (EU)

Energetický regulační úřad v průběhu roku 2017 rozhodoval zejména v rámci zákonné kompetence podle čl. 8 odst. 2 a odst. 9 *nařízení Komise (EU) č. 984/2013* (nařízení NC CACM), podle *nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009* ze dne 13. července 2009, podle čl. 9 odst. 6 *nařízení Komise (EU) 2015/1222* ze dne 24. července 2015 (nařízení CACM), podle čl. 13 *nařízení Evropského Parlamentu a Rady*

(EU) č. 347/2013 ze dne 17. dubna 2013, podle přílohy bod 2.2.5. odst. 1 *nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009*, podle čl. 9 odst. 3 *nařízení Komise (EU) č. 312/2014* ze dne 26. března 2014, podle čl. 4 odst. 6 písm. d) a odst. 7 písm. e) *nařízení Komise (EU) 2016/1719* ze dne 26. září 2016 (nařízení FCA) a čl. 5 odst. 3 *nařízení Komise (EU) 2016/631* ze dne 14. dubna 2016 (nařízení RFG). V této oblasti vedl celkem **33 správní řízení**, z nichž byla pravomocně skončena **23 správní řízení**. Lze konstatovat, že proti roku 2016 narostl počet řešených případů podle nařízení Komise (EU) více než dvojnásobně.

V roce 2017 vedl ERÚ v oblasti sporných a schvalovacích řízení celkem 174 správní řízení, z nichž bylo 95 pravomocně ukončeno.

Přehled vedených správních řízení podle agendy:

Tabulka č. 9 – Přehled vedených správních řízení podle agendy:

Sporná řízení	102
- oblast elektroenergetiky	77
- oblast plynárenství	10
- oblast teplárenství	15
Schvalovací řízení	39
Správní řízení podle nařízení Komise (EU)	33
Správní řízení celkem za rok 2017	174

Tabulka č. 10 – Přehled pravomocně ukončených řízení podle agendy:

Rozhodnutí ve sporných řízeních	41
- oblast elektroenergetiky	29
- oblast plynárenství	5
- oblast teplárenství	7
Rozhodnutí ve schvalovacích řízeních	31
Rozhodnutí podle nařízení Komise (EU)	23
Rozhodnutí ve správních řízeních celkem za rok 2017	95

B) Sankční řízení vedená a ukončená v roce 2017

V oblasti sankčních řízení ERÚ zajišťoval výkon činnosti ve věcech dozoru podle ustanovení § 18 odst. 3 energetického zákona. Úkolem ERÚ bylo zejména vedení správních řízení a rozhodování o správních deliktech či přestupcích podle energetického zákona, zákona o cenách, zákona o ochraně spotřebitele a zákona o POZE v prvním stupni.

ERÚ v roce 2017 obdržel pro oblast sankčních řízení celkem **718 podnětů** k zahájení správního řízení. Jednalo se o podněty na základě vlastních zjištění ERÚ v rámci kontrol provedených podle kontrolního řádu i o podněty z vnějších zdrojů, mezi které patřily zejména výsledky šetření Policie ČR.

V roce 2017 zahájil ERÚ celkem **473 sankční řízení** pro podezření ze spáchání přestupků či jiných správních deliktů.

Mezi nejčastěji porušované povinnosti podle energetického zákona v roce 2017 patřilo v oblasti elektroenergetiky ustanovení § 23 odst. 2 písm. m), v oblasti plynárenství ustanovení § 68 odst. 3 a v oblasti teplárenství ustanovení § 78 odst. 1. V rámci povinností podle zákona o ochraně spotřebitele docházelo nejčastěji k porušování ustanovení § 4, podle zákona o cenách k porušování ustanovení § 6 odst. 1 písm. c) a podle zákona o POZE k porušování ustanovení § 7 odst. 5.

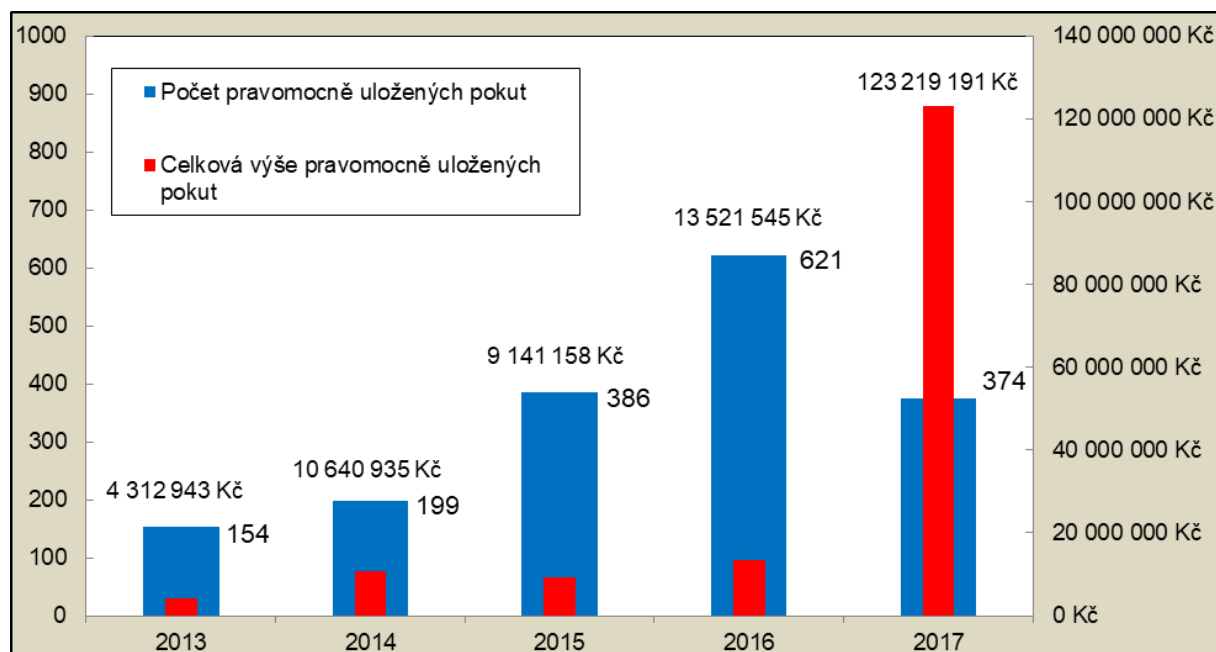
ERÚ v této oblasti v roce 2017 pravomocně rozhodl o **589 správních řízeních**, z čehož uložil účastníkům řízení pravomocně **ve 374 případech pokutu** v celkové výši **123 219 191 Kč**. Celková částka pravomocně uložených pokut v roce 2017 je pak zejména ovlivněna pokutou z oblasti cenové regulace v teplárenství ve výši **111 286 907 Kč**.

Tabulka č. 11 – Přehled pravomocně ukončených sankčních řízení podle agendy:

- podle energetického zákona	570
- podle zákona o cenách	11
- podle zákona o POZE	0
- podle zákona o ochraně spotřebitele	8
Rozhodnutí o správních deliktech a přestupcích za rok 2017	589

V případech udržování protiprávních stavů způsobených protiprávním jednáním účastníků řízení byly mimo pokut ve správních řízeních ukládány rovněž opatření k nápravě ve smyslu ustanovení § 18 odst. 3 písm. b) energetického zákona, spočívající v odstranění protiprávního stavu, tj. sankce netrestní povahy mající reparační charakter.

Graf č. 12 – Přehled pravomocně uložených pokut v letech 2013–2017

ERÚ zabezpečoval rovněž dodržování ustanovení § 17e odst. 1 písm. b) energetického zákona, které stanovuje povinnost úřadu zveřejňovat pravomocná rozhodnutí při výkonu dozoru v energetických odvětvích a dozoru v oblasti ochrany spotřebitele na úseku podnikání v elektroenergetice a plynárenství. Tato pravomocná rozhodnutí byla průběžně zveřejňována na webu ERÚ.

C) Řízení podle zákona o svobodném přístupu k informacím

ERÚ v roce 2017 vydal celkem 29 odmítnutí žádosti, popřípadě odmítnutí části žádosti podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, a to na základě procesního ustanovení § 15 zákona ve spojení s konkrétním ustanovením hmotného předpisu v případech, kdy ERÚ jako povinný subjekt žádosti, byť i jen zčásti, nevyhověl, a proto byl povinen vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti, popřípadě o odmítnutí části žádosti.

V souladu se zákonem č. 106/1999 Sb. byla vydána Výroční zpráva ERÚ o činnosti v oblasti poskytování informací – příloha č. 2.

D) Řízení o rozkladu v roce 2017

Rozhodování o rozkladu jako opravném prostředku proti prvostupňovým rozhodnutím ERÚ ve smyslu § 152 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, je svěřeno Radě Energetického regulačního úřadu. Do 31. července 2017 o opravných prostředcích rozhodovala předsedkyně ERÚ. Rada ERÚ rozhoduje o rozkladech na základě doporučení rozkladové komise zřízené podle § 152 odst. 3 správního řádu. ERÚ má v současné době zřízeny tři rozkladové komise, jednu pro oblast POZE, jednu pro oblast energetické infrastruktury a obchodu a jednu pro oblast ochrany spotřebitele.

Rozkladové komise předsedkyně ERÚ, resp. Rady ERÚ, projednaly v roce 2017 celkem 205 rozkladů. Na základě jejich projednání bylo rozhodnuto o 168 rozkladech. O 37 rozkladech projednaných rozkladovými komisemi v roce 2017 nebylo do konce roku 2017 rozhodnuto. Předsedkyně ERÚ, resp. Rada ERÚ, v roce 2017 dále rozhodla o 39 rozkladech, které byly rozkladovou komisí projednány ještě v roce 2016. Z důvodu přerušení správního řízení nebylo dosud rozhodnuto o 1 rozkladu projednaném v roce 2016. Dále rozkladové komise projednaly 26 podnětů k provedení přezkumného řízení.

Celkem předsedkyně ERÚ, resp. Rada ERÚ, v roce 2017 vydala 207 rozhodnutí o rozkladu.

Tabulka č. 12 – Přehled v roce 2017 rozhodnutých rozkladů podle agendy:

Rozklady proti rozhodnutím ve sporných řízeních	135
- elektroenergetika	98
- plynárenství	7
- teplárenství	14
- OZE	16
Rozklady proti rozhodnutím ve schvalovacích řízeních	2
Rozklady proti rozhodnutím o správních deliktech	38
- podle energetického zákona	28
- podle zákona o cenách	6
- podle zákona o POZE	0
- podle zákona o ochraně spotřebitele	4
Rozklady ve věci žádostí o informace	6
Rozklady proti rozhodnutím ve věcech licenčních	21
Rozklady ostatní	5
Rozhodnutí o rozkladu celkem za rok 2017	207

12 Kontrolní a dohledová činnost

ERÚ vykonává dozorovou činnost v energetických odvětvích v rozsahu působnosti dané ustanovením § 18 odst. 1 energetického zákona, tzn., že provádí kontrolu dodržování práv a povinností vyplývajících z energetického zákona ve všech oblastech energetických odvětví, tj. v oblasti elektroenergetiky, plynárenství, teplárenství a POZE, které k výrobě energie používají obnovitelné nebo druhotné zdroje, a povinností stanovených zákonem o ochraně spotřebitele pouze v elektroenergetice a plynárenství.

Kontrola dodržování cenových předpisů, resp. zákona o cenách a cenových rozhodnutí ERÚ, byla v roce 2017 prováděna zejména v oblasti teplárenství, v minimální míře v oblasti elektroenergetiky a plynárenství.

V roce 2017 bylo dokončeno celkem 566 kontrol, přičemž porušení kontrolovaných povinností bylo zjištěno u 69 procent případů.

Tabulka č. 13 – Přehled zjištěných porušení kontrolovaných povinností v roce 2017

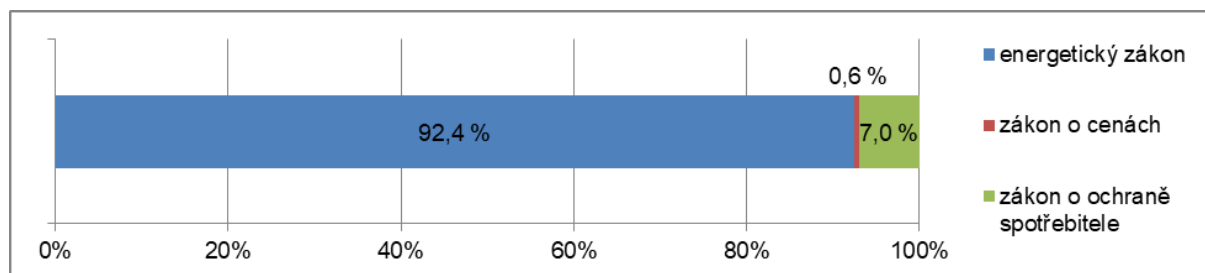
Ukončené kontroly	Energetický zákon	Ochrana spotřebitele	Cenová kontrola	Kontrola POZE	Celkem
bez zjištění porušení kontrolovaného ustanovení	119	1	0	57	177
se zjištěním porušení kontrolovaného ustanovení	328	24	21	16	389
Celkem	447	25	21	73	566

12.1 Kontroly v oblasti elektroenergetiky a plynárenství

V odvětví elektroenergetiky a plynárenství byly v roce 2017 zahájeny celkem 343 kontroly, a to buď na základě vlastních poznatků úřadu z monitorování trhu, nebo zahájených po vyhodnocení podnětů, které ERÚ obdržel od jednotlivých účastníků trhu nebo jiných orgánů státní správy či orgánů činných v trestném řízení. Celkem ERÚ řešil 509 doručených podnětů.

Na ERÚ se obraceli mj. zákazníci, když se domnívali, že jim držitelé licencí poskytl nepravdivé informace při provádění úkonů nezbytných k uskutečnění změny dodavatele elektřiny nebo plynu, že byly užity nekalé obchodní praktiky při uzavírání smluv (podvodné jednání obchodních zástupců), nebyly zveřejněny ceníky či úplné ceny anebo jim nebyla sdělena data ukončení dodávky, a ve věci rozúčtování nákladů za elektřinu poskytovanou zákazníkem v rámci odběrného místa. Z dalších podání vyplývaly pochybnosti o provádění činností bez licence, opravňující k podnikání v energetických odvětvích, o správném a řádném vyřízení reklamací vyúčtování či měření spotřeby elektřiny nebo plynu, anebo o důvodném přerušení dodávek elektřiny nebo plynu do odběrného místa. Významná část podnětů v roce 2017 se týkala také poškození energetických zařízení a narušení ochranných pásem těchto zařízení.

Graf č. 13 – Zaměření kontrol zahájených v roce 2017 v oblasti elektroenergetiky a plynárenství

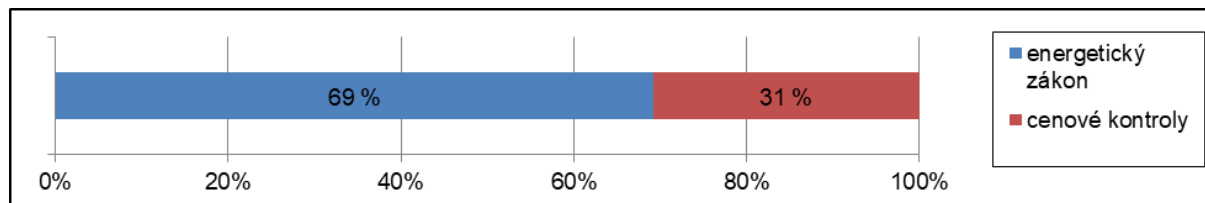

Z 351 ukončené kontroly v roce 2017 bylo zjištěno v 86 procentech porušení kontrolovaných povinností. Kontroly dodržování zákona o ochraně spotřebitele a zákona o cenách představovaly v roce 2017 nižší podíl z celkového množství prováděných kontrol, avšak týkaly se u některých kontrol dopadu na značný počet zákazníků.

12.2 Kontroly v oblasti teplárenství

V oblasti kontroly teplárenství se ERÚ v roce 2017 zabýval podáními, která v průběhu roku zaslali odběratelé (např. bytová družstva, společenství vlastníků), ale i jednotliví koneční spotřebitelé tepelné energie. Z celkového počtu přijatých podání bylo vyřízeno téměř 80 procent, přičemž pouze v sedmi případech bylo na základě těchto podání důvodné zahájit kontrolu u dodavatelů tepelné energie. Více než 25 procent podání se týkalo rozúčtování nákladů na tepelnou energii uvnitř objektu mezi jednotlivé uživatele bytů a nebytových prostor. Požadavky na posouzení způsobu rozdělení nákladů na tepelnou energii uvnitř objektu není ERÚ oprávněn řešit, neboť má v této oblasti zcela omezené kompetence.

Graf č. 14 – Zaměření kontrol zahájených v roce 2017 v oblasti teplárenství

V roce 2017 ERÚ zahájil 65 kontrol – jak nad dodržováním povinností vyplývajících z energetického zákona, tak ze zákona o cenách.

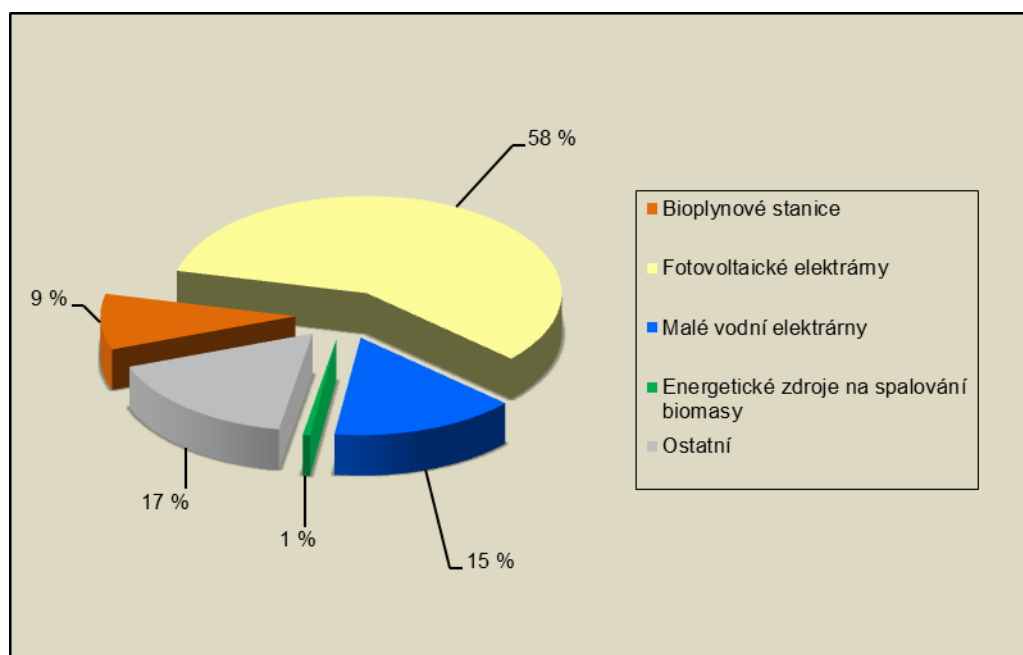
12.3 Kontroly v oblasti podporovaných zdrojů energie

ERÚ v roce 2017 prováděl kontrolu takových provozoven, jako jsou FVE, malé vodní elektrárny a bioplynové stanice, a dále pak kontrolu u výrobců a dodavatelů paliva z biomasy. Byly zahájeny celkem 162 kontroly zaměřené na plnění povinností daných příslušnými ustanoveními energetického zákona (77 kontrol) a zákona o POZE (85 kontrol).

Předmětem kontrolní činnosti podle energetického zákona bylo zjišťování podmínek podnikání u provozovatelů energetických zařízení, přičemž byl zjišťován aktuální stav energetických zařízení. Kontroly prováděné podle zákona o POZE byly v roce 2017 nejčastěji zaměřené na kontrolu měřicích zařízení a evidenci naměřených hodnot u výrobců elektřiny z OZE, druhotných zdrojů a vysokoúčinné KVET. Výrobní elektřiny s instalovaným elektrickým výkonem nad 100 kW včetně, na které je uplatňováno právo na podporu a které byly uvedeny do provozu před dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, tzn. před

1. lednem 2016, byly povinny splnit povinnosti ohledně měření a evidence elektřiny nejpozději do 1. ledna 2017.

Graf č. 15 – Podíl kontrol POZE zahájených v roce 2017 podle typu kontrolované provozovny

V roce 2017 bylo úřadem ukončeno celkem 150 kontrol POZE, přičemž porušení kontrolovaných povinností podle energetického zákona a zákona o POZE bylo zjištěno u 28 procent případů.

12.4 Kontroly nákladů

V roce 2017 ERÚ ukončil kontrolu nákladů jednoho regulovaného subjektu a analýzy ekonomicky oprávněných nákladů u třech subjektů. Ve vztahu k nákladům regulovaných subjektů došlo v průběhu roku ke změně činnosti z *kontroly nákladů* na *provádění analýz nákladů*.

13 Rozpočtové hospodaření

13.1 Rozpočet kapitoly

Rozpočet kapitoly 349 – Energetický regulační úřad byl schválen jako součást zákona č. 457/2016 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2017 ze 7. prosince 2016, ve znění pozdějších předpisů.

Původně schválený rozpočet pro kapitolu ERÚ v oblasti příjmů a výdajů celkem byl za období roku 2017 v oblasti výdajů celkem upraven jedním rozpočtovým opatřením v pravomoci MF na výši 288 582,54 tis. Kč (rozpočet po změnách). Konečný rozpočet byl upraven devíti rozpočtovými opatřeními, která představovala povolené překročení výdajů kapitoly (zapojením nároků z nespotřebovaných výdajů), na výši 350 217,45 tis. Kč, dále bylo provedeno osm rozpočtových opatření ve vlastní pravomoci (přesun mezi rozpočtovými položkami). Celkem byl rozpočet výdajů upraven osmnáctkrát.

13.1.1 Příjmy kapitoly

Pro rok 2017 byly rozpočtovány *příjmy celkem* ve výši **294 109,00 tis. Kč**, z toho *daňové příjmy* ve výši **279 609,00 tis. Kč** a *nedaňové příjmy* **14 500,00 tis. Kč**. Finanční prostředky na závazném ukazateli příjmy z rozpočtu EU bez společné zemědělské politiky celkem nebyly rozpočtovány.

Celkem k 31. prosinci 2017 byla v oblasti příjmů celkem vykázána skutečnost ve výši **297 672,58 tis. Kč**, tj. plnění na 101,21 procenta proti schválenému rozpočtu příjmů celkem.

U *daňových příjmů* došlo k 31. prosinci 2017 ke skutečnému plnění ve výši **285 657,32 tis. Kč**, tj. k plnění na 102,16 procenta proti schválenému rozpočtu. Tyto daňové příjmy byly naplňovány výběrem správních poplatků za udělování, změnu a obnovu licencí subjektům podnikajícím v energetice, a dále na základě poplatku na činnost ERÚ.

U *nedaňových příjmů* došlo k 31. prosinci 2017 ke skutečnému plnění ve výši **12 015,26 tis. Kč**, tj. k plnění na 82,86 procenta proti schválenému rozpočtu. Tyto nedaňové příjmy byly naplňovány především příjmy z udělování pokut v energetice úřadem a ostatními nahodilými příjmy.

Správní pokuty

V roce 2017 byly uhrazeny 373 pokuty uložené ve správním řízení plně a 8 pokut uhrazeno částečně v celkové výši 10 747,68 tis. Kč (bez nákladů řízení), snížení proti roku 2016 o 0,98 procenta (tj. absolutně o 106,84 tis. Kč).

V oblasti uložených pokut v právní moci byla k 31. prosince 2017 vykazována 291 neuhrazená pohledávka v celkové výši 119 680,34 tis. Kč (bez nákladů řízení). Výše pohledávek za neuhrazenými pokutami v právní moci je ovlivněna zejména pokutou za společností Pražská teplárenská a.s. ve výši 111 287,90 tis. Kč. Ostatní neuhrazené pokuty jsou ve výši 8 392,43 tis. Kč.

13.1.2 Výdaje kapitoly

Pro rok 2017 byly rozpočtovány *výdaje celkem* ve výši **285 558,57 tis. Kč** (schválený rozpočet), v průběhu roku 2017 byly upraveny na výši **288 582,54 tis. Kč** (rozpočet po změnách). Z důvodu použití nároků z nespotřebovaných výdajů (§ 47 zákona

o rozpočtových pravidlech) v celkové výši **61 634,91 tis. Kč** byl konečný rozpočet kapitoly *výdaje celkem* ve výši **350 217,45 tis. Kč**.

Výsledek skutečného čerpání výdajů celkem a porovnání s konečným rozpočtem výdajů za rok 2017 je uveden v tabulce č. 14.

Tabulka č. 14 – Výsledky skutečného čerpání – výdaje celkem za rok 2017

Výsledky čerpání rozpočtu	Konečný rozpočet výdajů [tis. Kč]	Skutečnost [tis. Kč]	Plnění [%]
Výdaje celkem	350 217,45	286 379,48	81,77
z toho:			
čerpání kapitálových výdajů	30 699,70	10 858,46	35,37
čerpání běžných výdajů	319 517,75	275 521,02	86,77

Úspory běžných a kapitálových výdajů

Při realizaci jednotlivých výdajů byly finanční prostředky vynakládány s maximální efektivností, hospodárností a účelností, vždy ve vztahu k dosažení maximálního přínosu pro úřad a jeho činnosti. S ohledem na výše uvedené došlo k úspoře finančních prostředků v rámci rozpočtu výdajů celkem ve výši **63 837,98 tis. Kč**, a to zejména v těchto oblastech:

- oblast platy a ostatní osobní výdaje vč. pojistného a FKSP 5 893,79 tis. Kč,
- oblast programového financování EDS/SMVS 20 512,42 tis. Kč,
- oblast ostatních běžných výdajů (mimo EDS/SMVS, platy) 37 431,77 tis. Kč.

Kapitola 349 vykazuje nároky z nespotřebovaných výdajů k 1. lednu 2018 v celkové výši **121 036,26 tis. Kč**, z toho profilující výdaje (programové financování EDS/SMVS, prostředky na platy) ve výši 52 483,99 tis. Kč a neprofilující výdaje ve výši 68 552,27 tis. Kč.

13.1.3 Programové financování

V systému programového financování majetku jsou zavedeny pro rok 2017 dva programy, a to program číslo 149 010 – *Rozvoj a obnova materiálně-technické základny ERÚ na období 2008 až 2018* a program číslo 149 020 – *Rozvoj a obnova materiálně-technické základny ERÚ na období 2016 až 2020*. Každý program se skládá ze dvou podprogramů. Základním cílem programů je zajistit vybudování odpovídající materiálně-technické základny úřadu s maximálním důrazem na oblast ICT (informační a komunikační technologie).

Výsledné hospodaření programového financování majetku v roce 2017 podle podprogramů zachycuje tabulka č. 15. V souladu s prioritami úřadu byl pro rok 2017 vyčleněn největší objem finančních prostředků pro informační technologie (podprogram č. 149 011, 149 021 – ICT).

Tabulka č. 15 – Výsledné hospodaření podle podprogramů za rok 2017

	Konečný rozpočet výdajů [tis. Kč]	Skutečnost [tis. Kč]	Plnění [%]
Programy č. 149 010, 149 020 celkem	40 212,63	19 700,21	48,99
z toho:			
podprogram č. 149 011, 149 021 – ICT	32 642,63	19 338,41	59,24
podprogram č. 149 012, 149 022	7 570,00	361,80	4,78

Informační a telekomunikační technologie v ERÚ

Vzhledem k tomu, že většina agend, které ERÚ zajišťuje, jsou soustředěny v Jednotném informačním systému ERÚ (JIS), většina finančních prostředků v rámci podprogramu ICT byla čerpána na jeho rozvoj.

Během roku 2017 byly realizovány především tyto aktivity v oblasti ICT:

- v rámci JIS byly provedeny úpravy v oblasti spisové služby, právního modulu a modulu kontrol, dále byly sjednoceny a zefektivněny procesy nakládání s daty a dokumenty,
- úspěšně proběhl u úřadu recertifikační audit podle normy ČSN ISI/IEC 2007:2013, ERÚ je nadále oprávněn používat certifikační značku CQS a IQNet v oblasti systému řízení bezpečnosti informací (ISMS),
- probíhala průběžná obměna zastaralých prostředků ICT, centrálních bezpečnostních prvků, dále bylo implementováno řešení pro správu a zabezpečení sítě a mobilních prostředků.

13.1.4 Výdaje na zahraniční pracovní cesty

V průběhu roku 2017 se uskutečnilo celkem 145 zahraničních pracovních cest zaměstnanců úřadu, které zahrnovaly účast na zasedáních pracovních formací ACER, CEER, regionálních iniciativ, na mezinárodních jednáních, jednáních se zástupci partnerských regulačních úřadů, konferencích a studijních a jazykových pobytech v souladu s naplňováním poslání úřadu v oblasti zahraniční spolupráce a se zapojením do činnosti mezinárodních struktur.

Výdaje za oblast zahraničních pracovních cest za rok 2017 dosáhly celkového finančního objemu **3 729,16 tis. Kč**. U několika zahraničních pracovních cest došlo k úspoře rozpočtových výdajů kapitoly z důvodu refundace nákladů na dopravu delegátů úřadu především na zasedání Rady regulátorů ACER v celkové výši 74,76 tis. Kč.

Na úhradu členského příspěvku za rok 2017 (rozpočtová položka 5532 – ostatní neinvestiční transfery do zahraničí) v organizaci CEER byla vynaložena částka ve výši **880,06 tis. Kč** (32 939 EUR).

13.1.5 Vyhodnocení hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti hospodaření úřadu

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, v § 39 odst. 3 ukládá správci kapitoly soustavné sledování a vyhodnocování hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti vynakládání výdajů své kapitoly. Proto úřad s výše uvedenou povinností pravidelně vyhodnocuje vynakládání rozpočtových prostředků kapitoly na základě pravidelných čtvrtletních zpráv o hospodaření a souhrnného ročního vyhodnocení.

Kritéria účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti úřad dále vyhodnocuje jak v rámci předběžné řídicí kontroly před vznikem a po vzniku závazku, tak i v průběžné a následné řídicí kontrole. Jedná se o kontrolu realizovanou podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole) a příslušné prováděcí vyhlášky MF č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V oblasti veřejných zakázek postupoval ERÚ podle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s vnitřní směrnicí k postupu zadávání veřejných zakázek malého rozsahu a ostatními předpisy týkajícími se veřejných

zakázek. V režimu zmíněného zákona (v podlimitním řízení) byly zadány celkem dvě veřejné zakázky, a to na úklidové služby na dislokovaném pracovišti ERÚ v Ostravě a poskytování servisních služeb pro vozový park v Praze. Veřejných zakázek malého rozsahu, tj. mimo režim zákona, bylo v hodnotě přesahující limit 100 tis. Kč bez DPH, realizováno v roce 2017 celkem 42 (z toho 2 veřejné zakázky byly zahájeny již koncem roku 2016). Z uvedeného počtu byly 3 veřejné zakázky malého rozsahu zrušeny.

Na tyto veřejné zakázky reagovali dodavatelé v průměru více než dvěma nabídkami na jednu veřejnou zakázku. Finanční úspora byla vyčíslena, ve vztahu ke stanovené předpokládané hodnotě, v částce převyšující 3 270 tis. Kč bez DPH. Pro realizaci zadávacích řízení ERÚ důsledně využíval elektronické nástroje (profil zadavatele E-ZAK a do 30. června 2017 také elektronické tržiště Gemin). Smluvní dokumenty z výsledků realizovaných veřejných zakázek byly, v souladu se zákonem č. 340/2015 Sb., zveřejňovány v Registru smluv.

13.1.6 Peněžní fondy, údaje o majetku, pohledávkách a závazcích

Převody z peněžních (vlastních) fondů do příjmů kapitoly 349 nebyly v roce 2017 realizovány. Fond kulturních a sociálních potřeb (FKSP) byl průběžně vytvářen a čerpán v souladu s příslušnými předpisy, zůstatek na účtu k 31. prosinci 2017 byl ve výši 1 602,03 tis. Kč. Stav rezervního fondu k 31. prosinci 2017 vykazuje nulovou hodnotu.

Stav majetku ERÚ byl k 31. prosinci 2017 v pořizovací ceně **207 960,28 tis. Kč** a v zůstatkové ceně po provedených opravkách k 31. prosinci 2017 ve výši **72 507,63 tis. Kč**. Celková hodnota majetku v roce 2017 proti roku 2016 v pořizovacích cenách vzrostla o 10 931,21 tis. Kč.

Celkové pohledávky byly k 31. prosinci 2017 ve výši **123 899,34 tis. Kč**. Z této částky tvoří největší část ve výši 120 355,43 tis. Kč pokuty ve správním řízení vyplývající z kontrol za subjekty podnikající v energetice ohledně dodržování platných zákonů a dodržování CR účinných v kontrolovaném roce. Dále je tvořena poskytnutými provozními zálohami dodavatelům ve výši 585,63 tis. Kč, náklady příštích období ve výši 2 957,47 tis. Kč a pohledávkami za zaměstnanci ve výši 0,81 tis. Kč. Úřad nevede k 31. prosinci 2017 žádné pohledávky z obchodního styku.

Celkové závazky byly k 31. prosinci 2017 ve výši **62 399,62 tis. Kč**. Tyto závazky jsou tvořeny závazky vůči zaměstnancům, závazky ze sociálního a zdravotního pojištění a z odvodu daně z příjmů ze závislé činnosti za zaměstnance v celkové výši 15 547,47 tis. Kč vyplývají z vyúčtování mezd za měsíc prosinec 2017, které byly uhrazeny ve výplatním termínu 10. ledna 2018. Dále je tvoří energetický regulační fond ve výši 45 444,39 tis. Kč, výdaje příštích období ve výši 1 016,91 tis. Kč, zůstatek účtu platebních karet u Československé obchodní banky, a. s. ve výši 0,57 tis. Kč a vyúčtování přidělu FKSP za rok 2017 ve výši 390,28 tis. Kč. Úřad neměl žádné závazky vůči dodavatelům – dodavatelské faktury, které přišly do úřadu do konce roku 2017, byly uhrazeny. Úřad nevykazuje k 31. prosinci 2017 žádné závazky po lhůtě splatnosti.

13.1.7 Plnění závazných ukazatelů

Všechny stanovené závazné ukazatele byly splněny a v žádném z nich nedošlo k nepovolenému překročení plánovaného objemu finančních prostředků – příloha č. 3.

Podrobný rozbor rozpočtového hospodaření včetně části lidských zdrojů je uveden v příslušných částech návrhu státního závěrečného účtu kapitoly 349 – ERÚ za rok 2017 včetně tabulkových příloh a sestav.

14 Lidské zdroje

Činnosti úřadu v oblasti personálních a organizačních činností byly v roce 2017 soustředěny na zajišťování zejména následujících úkolů:

Personální agenda

Schváleným rozpočtem a systemizací na rok 2017 byl stanoven počet zaměstnanců úřadu k 31. prosinci 2017 ve výši 313 – příloha č. 4. Z pohledu průměrných přepočtených ročních stavů pak byl rozpočet ve výši 311,25 systemizovaného místa. Výše uvedená čísla jsou výsledkem skutečnosti, že od 1. srpna 2017 došlo ke změně ve vedení úřadu a k nástupu Rady ERÚ. Po složitých jednáních s MF kolem požadovaného navýšení plánovaného počtu systemizovaných míst tato byla navýšena o 19, tedy z 294 pro rok 2016 na 313 pro rok 2017. Vzhledem ke skutečnosti, že k financování 10 těchto nových míst byly používány nároky z nespotřebovaných výdajů, nejsou tyto dopady promítnuty do úpravy rozpočtu. Proto rozpočtovým opatřením byly postupně zapojeny nároky z nespotřebovaných výdajů let minulých.

Hlavním úkolem úřadu v roce 2017 byla snaha obsadit volné systemizované pozice a vytvořit tak potřebnou administrativní kapacitu úřadu. Dalším úkolem pak bylo zvládnout změnu systému vrcholového řízení úřadu a s tím souvisejících personálních a organizačních dopadů.

Úřad rovněž zajišťoval úřednickou zkoušku v oboru služby 37 – energetika nejen pro ERÚ, ale pro celou státní správu. V roce 2017 proběhlo celkem 7 termínů úřednických zkoušek.

Přestože k 1. červnu 2017 začala platit novela zákona o státní službě, která přinesla řadu pozitivních změn, po kterých státní úřady dlouhodobě volaly, tak celá oblast administrativního zajištění tohoto zákona nadále zůstala neúměrně administrativně a časově náročná. O přetrvávající neuspokojivé situaci svědčila ta skutečnost, že na přelomu roku 2017 a 2018 byla připravována další významná novela zákona o státní službě a zároveň příslušných prováděcích předpisů. Úřad opakovaně upozorňoval na některá nevhodná ustanovení služebního zákona a nevhodné používání postupů podle správního řádu v celé řadě administrativních činností v souvislosti se zákonem o státní službě.

Vzdělávací činnost

Celá oblast vzdělávání byla realizována na základě požadavků odborných útvarů ERÚ a byla průběžně aktualizována a upravována podle aktuálních potřeb úřadu.

Úřad disponoval dostatečným objemem rozpočtových prostředků v oblasti vzdělávání, a byl tak plně schopen zajistit požadované vzdělávací aktivity. Na vzdělávání zaměstnanců byly opět vynaloženy nemalé finanční prostředky, a to ve výši 2 752,93 tis. Kč (z toho výdajové položky 5167 – služby školení a vzdělávání 2 546,47 tis. Kč, položka 5021 – ostatní osobní výdaje 20,00 tis. Kč, položka 5169 – nákup ostatních služeb 103,95 tis. Kč, položka 5176 – poplatky na konference 82,51 tis. Kč). V porovnání s rokem 2016 jde o pokles o 1 078,39 tis. Kč, který je způsoben především realizací jednorázových rozsáhlých vzdělávacích kurzů pro nové zaměstnance v roce 2016. Celkové výdaje na vzdělávání za rok 2017 tak představují podíl 1,75 procenta ze skutečných nákladů na platy zaměstnanců v pracovním a služebním poměru (včetně platu předsedkyně ERÚ a členů Rady ERÚ).

Celou oblast vzdělávání lze rozdělit na následující části:

Vstupní vzdělávání

- a) Vstupní vzdělávání úvodní
- vstupní vzdělávání úvodní absolvovali 72 zaměstnanci.
- b) Vstupní vzdělávání následné
- vstupního vzdělávání následného se zúčastnilo 11 zaměstnanců,
- je formou přípravy státního zaměstnance k vykonání obecné i zvláštní části úřednické zkoušky. Na základě této přípravy vykonalo 15 státních zaměstnanců ERÚ úřednickou zkoušku z oboru služby 37 – Energetika, z oboru služby 29 – Legislativa a právní činnost 9 zaměstnanců, 3 zaměstnanci z oboru služby 78 – Organizační věci státní služby a správa služebních vztahů státních zaměstnanců, příslušníků bezpečnostních sborů a vojáků z povolání a z oboru služby 36 – Informační a komunikační technologie 2 zaměstnanci.

Prohlubující vzdělávání

- a) Prohlubující vzdělávání manažerské, vzdělávání představených
Proběhlo pětidenní manažerské školení „Individuální vzdělávací program“, kterého se zúčastnila 1 představená úřadu.
- b) Jazykové vzdělávání zaměstnanců
V roce 2017 probíhala v širší míře jazyková výuka, do které byla zařazena i část nově nastupujících zaměstnanců. Byla finálně stanovena celkem 63 systemizovaná místa, u nichž je znalost anglického jazyka kvalifikačním předpokladem. K 31. prosinci 2017 bylo ze stanoveného počtu 63 systemizovaná místa 6 neobsazeno. U 56 obsazených systemizovaných míst plně splňovalo jazykovou kvalifikaci 56 zaměstnanců. U vybraných zaměstnanců, kteří zastupovali úřad a jednali se zahraničními protistranami, proběhly začátkem roku intenzivní zahraniční jazykové kurzy anglického jazyka.

Tabulka č. 16 – Jazykové znalosti zaměstnanců – stav k 31. prosinci 2017

	Počet vybraných míst, pro která byl stanoven kvalifikační požadavek standardizované jazykové zkoušky, seřazených podle úrovně znalostí				Celkový počet stanovených požadavků na pracovní místa
	1. stupeň	2. stupeň	3. stupeň	4. stupeň	
Anglický jazyk	57	6			63
Celkem	57	6			63

- c) Ostatní prohlubující vzdělávání bylo zaměřeno na:
- školení zaměřené na základy energetiky pro licencované činnosti – KVET,
 - komplexní řízení rizik od A do Z,
 - školení pro oblast používání měřidel v teplotnictví, elektroenergetice a plynárenství,
 - vybranou účetní problematiku a aktuální daňovou a účetní legislativu v roce 2017,
 - školení k zákonu č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád),
 - školení k zákonu č. 134/2016 Sb., o veřejných zakázkách,
 - školení Etiky a protikorupčních opatření,
 - znalosti MS Office,
 - vyhlášku č. 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice,

- školení odborné způsobilosti řidičů,
- další průběžná školení podle jednotlivých oblastí vyplývající z legislativních změn.

Celkem se uskutečnila 161 vzdělávací akce, což je více než v roce 2016. Proškolená v nich byla v přepočtu 921 osoba (v roce 2016 jich bylo proškoleny v přepočtu 917).

Tabulka č. 17 – Struktura výdajů na vzdělávání

Druh vzdělávání	Jazykové vzdělávání [tis. Kč]	Ostatní vzdělávání a školení [tis. Kč]	Celkem [tis. Kč]
Částka	905,24	1 847,68	2 752,92

Na jazykové vzdělávání bylo vynaloženo celkem 905,24 tis. Kč, což je mírný pokles proti roku 2016 (941,89 tis. Kč). Na zahraniční jazykové kurzy bylo vyčleněno 471,65 tis. Kč, na tuzemskou jazykovou výuku potom 433,59 tis. Kč. U ostatního vzdělávání se snížila částka výdajů proti roku 2016 (2 889,42 tis. Kč). Z objemu 1 847,68 tis. Kč, čerpaných v roce 2017, činily největší část následující školení – KVET, které proběhlo ve dvou kurzech a celkové náklady činily 501,42 tis. Kč, dále Komplexní řízení rizik od A do Z s náklady 79,86 tis. Kč a v neposlední řadě školení pro oblast používání měřidel v teplárenství, elektroenergetice a plynárenství – 60,50 tis. Kč.

Zaměstnanci

Schválený rozpočet na rok 2017 v oblasti závazného průřezového ukazatele Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci byl ve výši 154 514,29 tis. Kč. Konečný rozpočet byl ve výši 169 240,94 tis. Kč (splněn na 97,40 %), skutečnost 164 888,73 tis. Kč, z toho závazný průřezový ukazatel – Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech – schválený rozpočet ve výši 29 805,01 tis. Kč, konečný rozpočet ve výši 32 816,01 tis. Kč byl splněn na 88,88 procenta, skutečnost 29 167,22 tis. Kč a závazný průřezový ukazatel – Platy zaměstnanců na služebních místech podle zákona o státní službě – schválený rozpočet ve výši 118 428,55 tis. Kč, konečný rozpočet ve výši 127 998,25 tis. Kč byl splněn na 99,93 procenta, skutečnost 127 904,50 tis. Kč a závazný průřezový ukazatel Platy zaměstnanců v pracovním poměru odvozené od platů ústavních činitelů – schválený rozpočet ve výši 3 965,20 tis. Kč, konečný rozpočet ve výši 4 154,15 tis. Kč byl splněn na 99,89 procenta, skutečnost 4 149,54 tis. Kč.

Rozpočtovaný průměrný plat na rok 2017 byl plánován ve výši 40 749 Kč (počítáno ze schváleného rozpočtu), skutečně dosažený průměrný plat byl ve výši 51 279 Kč, index 125,84 procenta. Zde je nutno připomenout skutečnost, že ve schváleném rozpočtu nebyly naplánovány finanční prostředky pro 10 systemizovaných míst – tyto se předpokládaly po dohodě s MF hradit z nároků z nespotřebovaných výdajů let minulých. Proto plánovaný plat je na nižší úrovni. Při meziročním porovnání skutečně dosaženého průměrného platu 2017/2016 činí index 121,41 procenta, při meziroční inflaci 102,50 procenta. Na růstu průměrného platu má především vliv navyšování tarifních složek platu od 1. listopadu 2016 o 10 procent a od 1. listopadu 2017 rovněž o 10 procent.

Vzhledem ke skutečnosti, že ve schváleném rozpočtu na platy zaměstnanců na služebních místech nebylo rozpočtově pokryto 10 systemizovaných míst, a dále, že nebyly do konečného rozpočtu zapojeny veškeré disponibilní prostředky z nároků z nespotřebovaných výdajů (tyto dále slouží k financování rozpočtem nekrytých 30 systemizovaných míst v roce 2018), vychází plnění tohoto závazného ukazatele téměř na 100 procent. Byly zapojeny jen nejnutnější nároky z nespotřebovaných výdajů, které pokryly skutečnou potřebu výdajů na

platy zaměstnanců na služebních místech (v případě plného zapojení by index plnění vycházel na 93,94 procenta).

V oblasti čerpání výdajů na ostatní platby za provedenou práci (podseskupení položek 502) byly vyplaceny následující částky:

- položka 5021 – ostatní osobní výdaje: 1 718,63 tis. Kč.

Průměrný přepočtený stav za sledované období roku 2017 činil 262 zaměstnanci na plán 311 zaměstnanců (schválený rozpočet po zaokrouhlení), což představuje plnění 84,24 procenta. Proti roku 2016 je to zvýšení o 15 zaměstnanců. Plánovaný průměrný přepočtený stav státních zaměstnanců (počítáno ze schváleného rozpočtu) ve výši 253 byl splněn na 81,03 procenta, skutečnost 205, průměrný plánovaný přepočtený stav zaměstnanců v režimu zákoníku práce (počítáno ze schváleného rozpočtu) ve výši 58 byl splněn na 98,28 procenta, skutečnost 57.

Fyzický evidenční stav k 31. prosinci 2017 činil 268 zaměstnanců na plán ve výši 313 zaměstnanců (schválený rozpočet a systemizace k 31. prosinci 2017). Pro srovnání je to o 14 více proti stavu k 31. prosinci 2016. Plánovaný fyzický stav státních zaměstnanců v režimu zákona o státní službě k 31. prosinci 2017 ve výši 253 byl splněn na 83,79 procenta, skutečnost 212 státních zaměstnanců, plánovaný fyzický stav zaměstnanců v režimu zákoníku práce k 31. prosinci 2017 ve výši 60 byl splněn na 93,33 procenta, skutečnost 56 zaměstnanců.

Podobně jako v letech předchozích, tak i po celý rok 2017 neustále probíhala opakovaná výběrová řízení s cílem obsadit volná systemizovaná místa. Úřad však opakovaně narážel na některé problémy vyplývající z platných ustanovení zákona o státní službě. K již známému problému a faktorů platových rozdílů (případně dalších zaměstnaneckých benefitů) mezi státní a privátní sférou, které se jen prohloubily s rostoucí ekonomikou a poptávkou privátní sféry po odborné kvalifikované síle, se navíc naplno přidaly dopady aplikace zákona o státní službě.

Situaci výrazně nezlepšila ani přijatá novela zákona o státní službě s účinností od 1. června 2017. V konečném porovnání podmínek s privátní sférou není úřad schopný splnit požadavky a očekávání nových zaměstnanců. V praxi se tak nadále i ve druhém pololetí roku 2017 projevovaly negativní dopady v oblasti aplikace zákona o státní službě jak v oblasti vlastní administrativní a procesní náročnosti personální a mzdové agendy, tak i ve vztahu k okruhu potenciálních zájemců o vstup do státní správy.

Přes mimořádně velký počet opakovaných výběrových řízení v průběhu roku 2017 se řadu volných míst nepodařilo obsadit vhodnými kandidáty a v praxi to způsobuje na některých odborných útvarech vážné provozní problémy. V roce 2017 bylo vyhlášeno a realizováno 225 výběrových řízení na služební místa a 59 výběrových řízení na pracovní místa. Výsledkem této činnosti je nárůst počtu zaměstnanců o 14 na 268 fyzických zaměstnanců k 31. prosinci 2017 v porovnání s datem 31. prosince 2016. Svůj vliv v počtu zaměstnanců sehrává rovněž skutečnost, že v průběhu roku 2017 odešlo na mateřskou dovolenou 8 zaměstnankyň.

V průběhu roku nastoupilo 69 nových zaměstnanců, ale zároveň došlo k 55 odchodům zaměstnanců. Nejčastějším důvodem odchodu jsou platové poměry. Zaměstnanci nachází na pracovním trhu v oboru energetiky, práva, popř. souvisejících technických profesích, dostatek mnohem lépe odměňovaných volných pozic v privátní sféře. K dalším hlavním důvodům odchodu státních zaměstnanců pak patří dopady zákona o státní službě a rozsáhlá administrativní zátěž při výkonu služebních činností v rámci státní správy.

Vzhledem k hrozícím dalším odchodům státních zaměstnanců v průběhu roku 2017 a nutnosti odpovídajícím způsobem odměnit výkony za neobsazené pozice musel úřad ve vyšší míře používat k úspěšnému splnění naléhavých služebních úkolů motivační složku platu v podobě odměn. I takto dosažený průměrný plat je v porovnání s privátní sférou nekonkurenční se srovnatelnými pozicemi a činnostmi především v oboru energetiky. Tato situace bude zřejmě ještě eskalovat v dalších letech vzhledem k obrovské poptávce po odbornících v oboru energetiky a v souvisejících profesích. Úřad bude nucen na tyto skutečnosti reagovat i v dalších letech rovněž v oblasti platové, jinak hrozí odchody dalších státních zaměstnanců.

Stejně jako pro rok 2016, tak i pro rok 2017 úřad nedostal požadovaný objem systemizovaných míst a ze schváleného objemu navýšeného počtu systemizovaných míst (celkem 19 míst) musel řešit systemizaci především činnosti spadající pod zákon o státní službě. Vzhledem k výše uvedeným problémům při obsazování volných služebních míst v důsledku dopadů některých ustanovení zákona o státní službě úřad časově přehodnotil potřebu navýšení pro rok 2017 a navrhnul další nárůsty systemizovaných míst časově posunout do budoucích let a náběh agend časově rozložit. Výsledně tak úřad požadoval pro rok 2017 po všech úpravách 41 nové místo, do rozpočtu však obdržel pouze 19 nových systemizovaných míst, z toho 10 míst bez finančních prostředků.

V průběhu roku 2017 musel úřad dále využívat formy dohod o provedení práce nebo dohod o pracovní činnosti na výkon prací, kde je to umožněno legislativou (především ve vazbě na zákon o státní službě) a musel zaměstnávat formou dohod o provedení práce nebo dohod o pracovní činnosti dalších 32 zaměstnance (stav k 31. prosinci 2017). Protože v průběhu roku 2017 došlo k rozšíření počtu rozkladových komisí, tvoří významnou část dohody se členy rozkladových komisí.

Dlouhodobé problémy s nedostatkem vhodných uchazečů měl úřad ve všech lokalitách, kde má dislokovaná pracoviště. Přes veškeré úsilí se jen velmi obtížně a postupně uspokojují nejnutnější potřeby úřadu jak z hlediska počtu, tak kvalifikace zaměstnanců v jednotlivých organizačních útvech. Z výše uvedených důvodů však úřad musí řadu výběrových řízení provádět opakovaně a často se tak podaří zajistit vhodné kandidáty na neobsazené pozice během delšího časového období. Jak již bylo konstatováno, v roce 2017 v okruhu zájemců o zaměstnání v úřadu je zcela patrný posun do oblasti mladých absolventů (především žen) bez odpovídající praxe.

Z celkového fyzického počtu 268 zaměstnanců mělo 86 zaměstnanců pracoviště (místo výkonu práce, služební působiště/dohoda o pravidelném pracovišti) v Jihlavě, 86 zaměstnanců pracoviště v Praze a 96 zaměstnanců v Ostravě (stav k 31. prosinci 2017).

V závěru roku 2017 došlo na základě rozhodnutí Rady ERÚ ke změně organizační struktury úřadu do podoby rezortního upořádání. Z pohledu odborných útvarů připadá z celkově systemizovaných 313 míst na úsek Rady ERÚ a auditu celkem 12 systemizovaných míst, na rezort plynárenství 22 míst, na rezort elektroenergetiky a kontroly 78 míst, na rezort legislativně správní a komunikace a vědy a výzkumu 81 místo, na rezort teplárenství, licencí a REMIT 42 místa, na rezort podpory POZE, statistiky a provozní agendy úřadu 78 míst. Podrobněji viz příloha č. 4 – Organizační struktura úřadu k 31. prosinci 2017.

Procentuální zastoupení mužů a žen je poměrně vyvážené, ale stále sílí rostoucí trend nárůstu počtu žen – mimo jiné i z platových důvodů. Tento trend se projevuje především v okruhu účastníků výběrových řízení na volné systemizované pozice. V rámci představených a vedoucích zaměstnanců bylo k 31. prosinci 2017 z celkového počtu 66 plánovaných pozic obsazeno 59, z toho 14 ženami, tj. podíl 23,73 procenta.

Organizační činnosti

Rok 2017 byl podobně jako roky předešlé mimořádný rovněž v oblasti organizační. Především v souvislosti s aplikací dopadů energetického zákona a změnou formy vedení úřadu musely být postupně přepracovány téměř všechny vnitřní normy. V průběhu roku tak byly celkem vydány 74 vnitřní normy, z toho 22 opatření předsedkyně potřebných pro zajištění vlastního chodu úřadu a dále 5 rozhodnutí předsedkyně úřadu v oblasti organizační struktury úřadu, 40 usnesení Rady ERÚ a 7 metodických upřesňujících pokynů pro zlepšení a standardizaci činností a postupů odborných útvarů úřadu.

Za období leden–červenec roku 2017 předsedkyně úřadu rozhodla o 5 organizačních změnách, přitom pouze lednovým rozhodnutím, kterým se realizovaly schválené parametry rozpočtu na rok 2017, došlo k negativním dopadům vůči třem zaměstnancům. Další změny se pak týkaly vnitřních přesunů útvarů, popř. jednotlivých systemizovaných míst s cílem optimalizace fungování úřadu.

Za období srpen–prosinec roku 2017 Rada ERÚ rozhodla o 5 organizačních změnách týkajících se roku 2017 v podobě nastavení rezortizace, bez negativních dopadů na zaměstnance. Opět šlo o vnitřní přesuny útvarů, popř. jednotlivých systemizovaných míst. V závěru roku pak ještě Rada ERÚ dalším rozhodnutím změnila organizační strukturu s účinností od 1. ledna 2018, šlo o realizaci schválených parametrů rozpočtu na rok 2018.

15 Vnitřní kontrolní systém

15.1 Vnější kontrola

V roce 2017 byla provedena jedna vnější kontrola úřadu, a to místní šetření ze strany Finančního úřadu v Jihlavě, které se týkalo prověření podmínky registrace DPH u organizační složky státu. Bylo zjištěno, že ERÚ se nepovažuje za osobu povinnou k dani podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, nebylo tedy nutné přijímat opatření k nápravě.

15.2 Vnitřní kontrola a interní audit

V souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, má ERÚ vytvořené samostatné oddělení interního auditu (OIA), organizačně oddělené od řídicích a výkonných struktur, funkčně nezávislé, dispozicí v přímé podřízenosti Rady ERÚ. Plní specifickou funkci podpory určených řídicích úrovní úřadu jako nezávislý verifikační, hodnotící a poradenský prvek, který poskytuje objektivní informace pro efektivní řízení procesů a činností uvnitř úřadu a odborné konzultace především v oblasti finanční kontroly, veřejných zakázek, hodnocení vnitřního kontrolního systému, systému řízení rizik ERÚ a spisové a archivní služby.

Činnost oddělení interního auditu

OIA nebylo v roce 2017 pověřeno úkoly, které jsou v rozporu s nezávislým plněním jemu stanovených úkolů, a které by narušovaly jeho nezávislost. Výkon činnosti OIA probíhal na základě ročního plánu interního auditu a operativně stanovených úkolů na úrovni mimořádných auditů a kontrol. V průběhu roku 2017, v souvislosti s organizačními změnami, došlo ke změně ročního plánu OIA, kdy na vyžádání Rady ERÚ byly do ročního plánu operativně zařazeny mimořádné auditní akce, které vycházely z aktuální potřeby analyzovat stávající stav a identifikovat rizikové prvky v jednotlivých procesech a činnostech úřadu.

V provedených auditních akcích byl kladen důraz zejména na oblast dodržování právních, služebních a vnitřních předpisů, promítnutí právních předpisů do vnitřních norem ERÚ, zajišťování ochrany veřejných prostředků proti rizikům a nesrovnalostem nebo jiným nedostatkům, na prověřování hospodárného, účelného a efektivního využívání veřejných prostředků vynakládaných na činnost úřadu. Dále byly auditní akce zaměřeny na hodnocení včasnosti a spolehlivosti informací o nakládání s veřejnými prostředky, na ověřování správnosti prováděných operací a procesů napříč úřadem, správnost, úplnost a průkaznost účetnictví, dodržování postupů při zadávání a realizaci veřejných zakázek, ISMS, dodržování lhůt podle Správního řádu, na oblast procesu dozoru v energetických odvětvích v kompetenci úřadu a na proces vedení spisové a archivní služby. Část interních auditů tvořily následné audity ověřující plnění a dodržování opatření, přijatých na základě doporučení z provedených auditů.

OIA vykonalo v roce 2017 celkem 5 plánovaných auditů, jednu plánovanou kontrolu a 3 auditní akce na úrovni mimořádných auditů a kontrol. S výsledky auditů a kontrol byli seznámeni odpovědní vedoucí zaměstnanci a představení, kteří přijali odpovídající opatření.

Nejčastější doporučení plynoucí z provedených auditů a kontrol se týkala:

- nastavení nebo úpravy stanovených postupů,
- seznámení zaměstnanců s nastavenými postupy a jejich dodržování,
- zkvalitnění řízení provozních a organizačních činností ERÚ a vnitřního kontrolního systému,

- zvýšení efektivnosti řídicích a kontrolních mechanismů,
- předcházení rizik,
- smluvních či závazkových vztahů,
- procesních postupů v činnosti ERÚ, včetně aktualizace vnitřních a služebních předpisů.

Dílčí zjištění z jednotlivých auditů a kontrol nemají vliv na fungování systému jako celku. Nebyly zjištěny závažné nedostatky, které by nepříznivě ovlivnily činnost úřadu, včetně nedostatků ve fungování vnitřního kontrolního systému, které by byly důvodem snížení finanční výkonnosti v činnosti úřadu.

Závažné nedostatky typu podezření na spáchání přestupku nebo trestného činu nebyly zjištěny (ve smyslu ustanovení § 22 odst. 6 zákona č. 320/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Nebyly zaznamenány možnosti vzniku korupce ani podvodu. Rizikovitost nastavených kontrolních mechanismů ve vztahu ke korupčnímu jednání je pravidelně ověřována a vyhodnocována. V rámci mimo auditní činnosti bylo provedeno roční vyhodnocení Interního protikorupčního programu ERÚ a byla zpracována roční zpráva o jeho plnění a přijatých nápravných opatřeních.

Vnitřní kontrola

Úřad má zaveden vnitřní kontrolní systém v souladu s ustanoveními zákona č. 320/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Proces řídicích a kontrolních mechanismů je zakotven ve vnitřních a služebních předpisech. Jedná se o souhrn organizovaných, formalizovaných a stálých nástrojů a opatření, které jsou v úřadu zavedeny k zajištění dosažení stanovených cílů při splnění principů 3E (účelnosti, hospodárnosti, efektivnosti).

Úřad vymezil formou vydaných usnesení Rady ERÚ organizační útvary, stanovil rozsah odpovídajících pravomocí a odpovědností vedoucích a ostatních zaměstnanců, vymezil povinnosti a učinil další kroky nezbytné k zavedení, udržování a prověřování účinnosti vnitřního kontrolního systému, k zajištění fungování řídicí kontroly a interního auditu. Řídicí kontrola je realizovaná vedoucími zaměstnanci a představenými v rámci jim stanovených pravomocí a odpovědností.

Ve své činnosti ERÚ respektuje a dodržuje i další ustanovení zákona č. 320/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Provádí analýzu rizik, plánuje a realizuje interní audity a kontroly, využívá tři stupně řídicí kontroly, rozděluje odpovědnosti vedoucích pracovníků a představených v rámci jednotlivých operací víceúrovňovým schvalováním a kolektivním rozhodováním. Zveřejňuje výsledky rozhodovacího řízení, smlouvy s hodnotou plnění nad 50 000 Kč v registru smluv podle zákona č. 340/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů, projednává doporučení OIA, přijímá opatření k odstranění zjištěných nedostatků, má nastaven systém prevence a detekce korupce, průběžně prověřuje a aktualizuje vnitřní řídicí dokumentaci.

Závěry

Na základě výsledků uskutečněných auditů a kontrol v roce 2017 lze konstatovat, že zavedený vnitřní kontrolní systém je dostatečně účinný, reaguje na změny ekonomických, právních, provozních a jiných podmínek, avšak v některých případech ve vztahu k řídicí kontrole vykazují nastavené kontrolní mechanismy nižší účinnost. Závěrem lze podat přiměřené ujištění, že veřejné výdaje vykazované v rámci kapitoly 349 státního rozpočtu jsou čerpány v souladu s právními i vnitřními předpisy.

Zpráva auditora

o ověření fondu zřízeného dle ustanovení § 14 zákona č. 458/2000 Sb.,
o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích
a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Příjemce zprávy: vedení Energetického regulačního úřadu

Název účetní jednotky: Energetický regulační úřad

Sídlo: Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

IČO: 70894451

Ověřované období: rok 2017

Výrok auditora určený pro zřizovatele Energetického regulačního úřadu

Provedl jsem ověření fondu zřízeného dle ustanovení § 14 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a to v jeho návaznosti na účetní závěrku. Ověření bylo provedeno v souladu s Mezinárodními účetními standardy a týkalo se období roku 2017.

Za vedení účetnictví, jeho úplnost, pravdivost a správnost odpovídá statutární orgán účetní jednotky. Povinností auditora je získat veškeré informace pro ověření tvorby fondu a vazby na účetní závěrku. Ověření bylo provedeno s ohledem na rozsah účetnictví kontrolou dokladů při respektování významnosti vykazovaných skutečností.

Dle mého názoru byla tvorba i čerpání fondu v souladu s platnými právními předpisy a fond je věrně a pravdivě zobrazen v účetní závěrce Energetického regulačního úřadu za účetní období roku 2017.

A-CONT, s. r. o., zastoupená jednatelem

Ing. Jiří Makaj
auditor, osvědčení 1529

Příloha: Rozvaha

V Jihlavě dne 27. 2. 2018

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, za rok 2017

V souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „zákon“), poskytuje úřad informace o své činnosti v oblasti zmiňované působnosti. V roce 2017 bylo Energetickému regulačnímu úřadu doručeno celkem 115 žádostí o poskytnutí informace podle zákona.

I.

Počet podaných žádostí o informace a počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti:

Žádosti (§ 18 odst. 1 písm. a))

Počet podaných žádostí o informace: 115

Vyřízeno přímo: 113

Postoupeno: 2

Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí: 29

Počet podaných odvolání proti rozhodnutí: 3

Počet stížností podaných podle § 16a zákona: 1

Další informace vztahující se k uplatňování zákona:

Počty přijatých a vyřízených žádostí o informace v roce 2017 z hlediska působnosti ERÚ:

Oblast licencí: 24

Oblast regulace: 18

Oblast kontroly: 12

Oblast legislativně správní: 21

Oblast podporovaných zdrojů: 11

Ostatní: 27

Žádosti žadatelů směřovaly zejména k problematice licencí, jejich udělování a splňování podmínek pro vydání rozhodnutí o udělení licence, nárůst žádostí u povinného subjektu byl zaznamenán u požadavku na zaslání kopie rozhodnutí týkající se konkrétní kauzy a poměrně vysoký počet žádostí v oblasti „Ostatní“ zahrnuje i personální oblast a oblast teplárenství.

Počet žádostí o informace v roce 2017 zaznamenal proti počtu žádostí o informace doručených na ERÚ v roce 2016 sice mírný pokles, a to o 5 žádostí, ale přes tuto skutečnost lze konstatovat, že zájem o oblast energetiky i nadále trvá.

Rozpočtové hospodaření

Plnění závazných ukazatelů pro rok 2017

Ukazatele	Schválený rozpočet [tis. Kč]	Rozpočet po změnách [tis. Kč]	Konečný rozpočet příjmů a výdajů [tis. Kč]	Skutečnost [tis. Kč]	Plnění 4 ku 3 (2) [%]
	1	2	3	4	5
Souhrnné ukazatele					
Příjmy celkem	294 109,00	294 109,00	x	297 672,58	101,21
Výdaje celkem	285 558,57	288 582,54	350 217,45	286 379,48	81,77
Specifické ukazatele – příjmy					
Daňové příjmy	279 609,00	279 609,00	x	285 657,32	102,16
Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	14 500,00	14 500,00	x	12 015,26	82,86
v tom: příjmy z rozpočtu EU bez SZP celkem	0,00	0,00	x	0,00	0,00
ostatní nedaňové příjmy, kapitálové příjmy přijaté transfery celkem	14 500,00	14 500,00	x	12 015,26	82,86
Specifické ukazatele – výdaje					
Výdaje na zabezpečení plnění úkolů ERÚ	285 558,57	288 582,54	350 217,45	286 379,48	81,77
Průřezové ukazatele					
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	154 514,29	156 737,79	169 240,94	164 888,73	97,43
Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech	29 805,02	29 805,02	32 816,02	29 167,22	88,88
Platy zaměstnanců na služebních místech podle zákona o státní službě	118 428,55	120 652,06	127 998,25	127 904,50	99,93
Platy zaměstnanců v pracovním poměru odvozené od platů ústavních činitelů	3 965,20	3 965,20	4 154,15	4 149,54	99,89
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	52 534,86	53 290,85	56 526,00	55 029,69	97,35
Převod fondu kulturních a sociálních potřeb	3 043,98	3 088,45	3 272,45	3 227,19	98,62
Zajištění přípravy na krizové situace podle zákona č. 240/2000 Sb.	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Výdaje spolufinancované zcela nebo částečně z rozpočtu EU bez SZP – celkem	0,00	0,00	0,00	0,00	0
v tom: ze státního rozpočtu	0,00	0,00	0,00	0,00	0
podíl rozpočtu EU	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS celkem	17 995,00	17 995,00	40 212,63	19 700,21	48,99

**Porovnání skutečných výdajů kapitoly 349 – Energetický regulační úřad
za období 2012–2017**

(výdaje jsou v tis. Kč)

Ukazatel	Skut. 2012	Skut. 2013	Skut. 2014	Skut. 2015	Skut. 2016	Skut. 2017	Index 17/16
Celkové výdaje	168 384	177 125	194 074	217 982	226 433	286 379	126,47
v tom:							
- platy, ostatní platby, pojistné a FKSP	102 855	118 584	137 273	157 284	172 573	223 145	129,30
- výdaje na programové financování reprodukce majetku	30 052	25 919	21 425	21 483	9 284	19 700	212,19
- ostatní výdaje celkem	35 477	32 622	35 376	39 215	44 576	43 534	97,66
z toho:							
- převody do rezervního fondu (RF)	0	0	0	0	0	0	x
- ostatní výdaje bez rezerv. fondu	35 477	32 622	35 376	39 215	44 576	43 534	97,66
- použití nároků z nespotřebovaných výdajů	6 306	7 496	5 117	5 349	11 394	39 069	342,89
Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci	76 360	88 067	101 854	116 700	127 094	164 889	129,74
Platy zaměstnanců v pracovním poměru, státních zaměstnanců, včetně předsedkyně, členů Rady, včetně předsedy Rady	75 356	85 881	99 175	114 701	125 189	161 221	128,78
Počty zaměstnanců (průměrný přepočtený stav)	162	190	217	239	247	262	106,07
Mzdové a soc. výdaje na zaměstnance	635	624	633	658	699	852	121,89
Náklady program. financování na zaměstnance	186	136	99	90	38	75	197,37
Ostatní výdaje na zaměstnance	219	172	163	164	180	166	92,22
Výdaje celkem na zaměstnance	1 039	932	895	912	917	1 093	119,19

Organizační struktura Energetického regulačního úřadu k 31. prosinci 2017

